

Letno poročilo

2019

Sava, d.d. in Poslovna skupina Sava

www.sava.si

Sava, d.d.

● Dunajska 152, 1000 Ljubljana

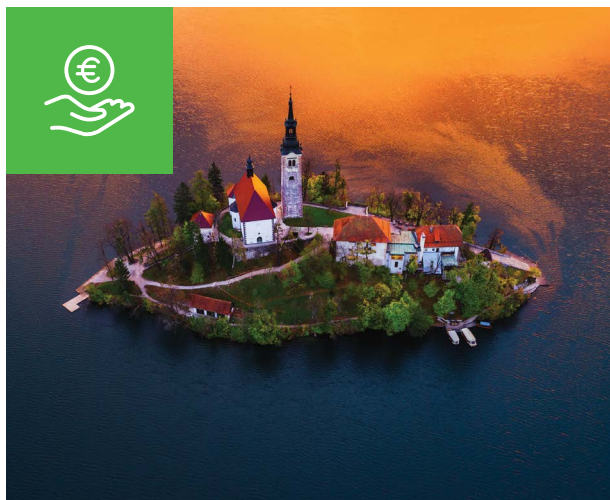
● T: 04 206 5510

● F: 04 206 6446

● E: info@sava.si

Kazalo

Finančno in poslovno prestrukturiranje Sava, d.d.

Korporativno upravljanje

1. Uvodno pojasnilo	8
2. Izvajanje ukrepov finančnega in poslovnega prestrukturiranja	9
2.1. Opis izvedenih ukrepov finančnega prestrukturiranja	9
2.2. Opis izvedenih ukrepov poslovnega prestrukturiranja	9
2.3. Učinki izvedenih ukrepov finančnega prestrukturiranja na dolžnikovo kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost	12
2.4. Plačila in delež poplačil terjatev upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava	13
2.5. Obračun in plačilo obresti za zavarovane terjatve upnikov	15
3. Poplačilo finančnih obveznosti in refinanciranje preostalih finančnih obveznosti Sava, d.d.	15

1. Poročilo predsednika upravnega odbora	18
2. Poročilo upravnega odbora	19
3. Osnovne informacije o družbi Sava, d.d.	23
4. Predstavitev Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d.	24
5. Organi vodenja in upravljanja	24
6. Lastniška sestava	25
7. Pomembnejši podatki in kazalniki	27
8. Izjava o upravljanju družbe	28
9. Podpis letnega poročila in njegovih sestavnih delov za družbo Sava, d.d., in Poslovno skupino Sava za leto 2019	33

Analiza poslovanja

Računovodsko poročilo

1. Splošna gospodarska gibanja	36
2. Poslovanje Save, d.d.	37
2.1. Pojasnila izkaza poslovnega izida	37
2.2. Pojasnila bilance stanja	40
2.3. Zaposleni	43
3. Poslovanje Poslovne skupine Sava	44
3.1. Poslovna uspešnost družb skupine Sava Turizem	44
3.2. Poslovna uspešnost družbe Hoteli Bernardin, d.d.	45
3.3. Uspešnost Poslovne skupine Sava	46
4. Poslovni načrt za leto 2020	51

1. Računovodski izkazi s pojasnili za družbo Sava, d.d., v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi	54
1.1. Računovodski izkazi za družbo Sava, d.d., in razkritje prehoda na SRS 1 – Poslovni najemi	54
1.2. Pojasnila k računovodskim izkazom za družbo Sava, d.d.	62
1.3. Izjava upravnega odbora in posloводства za Savo, d.d.	93
1.4. Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Sava, d.d.	94
2. Računovodski izkazi s pojasnili za Poslovno skupino Sava v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	100
2.1. Konsolidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	100
2.2. Sestava Poslovne skupine Sava ter podatki o poslovanju odvisnih družb v letu 2019	106
2.3. Pojasnila k računovodskim izkazom Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	108
2.4. Izjava upravnega odbora in posloводства za Poslovno skupino Sava	153
2.5. Poročilo neodvisnega revizorja za Poslovno skupino Sava	154

Sava Hoteli Bled

- Grand Hotel Toplice
- Rikli Balance Hotel
- Hotel Park
- Hotel Savica Garni
- Hotel Jadran
- Hotel Trst
- Glamping Gozdne vile
- Družinski glamping
- Camping Bled

Finančno in poslovno
prestrukturiranje Save, d.d.

1. Uvodno pojasnilo

Okrožno sodišče v Ljubljani je objavilo, da je postopek prisilne poravnave Sava, d.d., ki je bil voden pod Opr.št.: St 2868/2015, pravnomočno končan z dnem 12.11.2016 (javna objava na Ajpes dne 21.11.2016). Načrt finančnega prestrukturiranja oziroma Sklep o potrditvi prisilne poravnave družbe Sava, d.d., sta določila dan 30.11.2019 kot skrajni rok zapadlosti finančnih obveznosti družbe Sava, d.d.

Po določilih 40. člena ZFPPIPP mora dolжник po pravnomočni prisilni poravnavi in vse do trenutka, dokler ne plača vseh terjatev upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, zagotavljati, da se izvedejo vsi predvideni ukrepi, določeni v Načrtu finančnega prestrukturiranja. Poročilo mora vsebovati:

- opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki so bili izvedeni v obravnavanem obdobju,
- njihove učinke na kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost dolžnika,
- skupni znesek vseh plačil terjatev upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava ter delež, v katerem so bile terjatve plačane,

- računovodske izkaze za obravnavano obdobje (bilanca stanja, izkaz poslovnega izida in izkaz denarnih tokov) in
- izjavo posloводства, da dolжник ni opravil nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani.

Posloводство mora Poročilo sestaviti za vsako koledarsko trimesečje in ga v roku 45 dni po poteku obdobja, na katerega se nanaša, predložiti sodišču, ki je odločalo o potrditvi prisilne poravnave. Poročila so dostopna na spletnem portalu Ajpes-a.

Sava, d.d., je izpolnila vse obveznosti iz prisilne poravnave in dne 28.11.2019 poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki Sava, d.d., to so SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d., in York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L., s katerimi je bilateralno dogovorila drugačno dinamiko odplačila.

Trinajsto poročilo je bilo posledično zadnje redno Poročilo o izvajanju ukrepov finančnega prestrukturiranja za družbo Sava, d.d., sestavljeno pa je bilo za obdobje oktober – november 2019.

Sava, d.d., v turistično dejavnost vlaga že od leta 1999.

2. Izvajanje ukrepov finančnega in poslovnega prestrukturiranja

2.1. Opis izvedenih ukrepov finančnega prestrukturiranja

A. S pravnomočnostjo prisilne poravnave so bili izvedeni naslednji ukrepi, povezani s finančnim prestrukturiranjem Save, d.d.:

- terjatve je v kapital družbe konvertiralo 19 upnikov v skupnem znesku 65.036 tisoč evrov,
- izdanih je bilo 21.678.535 novih delnic (SAVR) po nominalni vrednosti 1 evro/delnico,
- osnovni kapital družbe je znašal 21.679 tisoč evrov,
- vplačani presežek kapitala, ki izhaja iz konverzije terjatev upnikov, je znašal 43.357 tisoč evrov,
- realiziran je bil odpis navadnih terjatev upnikov v višini 9.358 tisoč evrov,
- iz kratkoročnih so bile na dolgoročne finančne obveznosti z zapadlostjo 30.11.2019 prenesene zavarovane terjatve v višini 136.782 tisoč evrov in navadne terjatve v višini 1.040 tisoč evrov, skupno 137.822 tisoč evrov,
- skupni pozitivni učinki pravnomočne prisilne poravnave na kapital Save, d.d., so znašali 74.394 tisoč evrov.

B. Zaključeni pravdni postopki, ki so bili izpostavljeni kot potrebni za uspešnost izvajanja Načrta finančnega prestrukturiranja:

- Sporna razmerja med DUTB, d.d., in Savo, d.d., glede vprašanja lastništva delnic Save Turizem, d.d., so bila razrešena na način vzpostave stanja lastništva in obremenitev po stanju pred pričetkom pravnih postopkov.
- Sporno razmerje med družbami DUTB, d.d., Sava, d.d., in NFD Holding d.d. – v stečaju glede priznavanja prijavljene terjatve in ločitvene pravice v stečaju NFD Holdinga je bilo s sklenitvijo sodne poravnave razrešeno.

2.2. Opis izvedenih ukrepov poslovnega prestrukturiranja

A. Ukrepi dezinvestiranja: odprodaja nestrategičnih naložb, urejanje razmerij in razreševanje terjatev do družbe NFD Holding, d.d. – v stečaju

Načrt finančnega prestrukturiranja je temeljil na razdelitvi naložb na strateške in nestrategične. Med strateške so bile uvrščene naložbe v dejavnosti turizma. Preostale naložbe so bile opredeljene kot nestrategične, med njimi pa sta bili največji naložba v delnice Gorenjske banke, d.d., in naložba v sklad Alta.SI.

A1. Odprodaja nestrategičnih naložb v obdobju januar – november 2019

Prodaja delnic Gorenjske banke, d.d. (GBKR)

Prodajni postopek finančne naložbe v delnice Gorenjske banke, d.d., ki so bile v pretežni meri zastavljene za finančne obveznosti Save, d.d., je bil v mesecu februarju 2019 z nakazilom kupnine v višini 43.526 tisoč evrov na fiduciarni račun pri KDD zaključen, sledili pa so naslednji dogodki:

- Kupnina v višini 3.207 tisoč evrov, ki se je nanašala na nezastavljene delnice GBKR, je bila iz fiduciarnega računa pri KDD nakazana na transakcijski račun Save, d.d.
- Kupnina v višini 30.101 tisoč evrov je bila iz fiduciarnega računa pri KDD nakazana neposredno upniku, ki so imeli svoje finančne terjatve zavarovane z delnicami GBKR.
- Kupnina v višini 10.218 tisoč evrov je bila iz fiduciarnega računa pri KDD nakazana fiduciarju Abanki, d.d., ki je imel v hrambi 34.287 delnic GBKR, zastavljenih za finančne terjatve upnikov, ki izhajajo iz izdanih obveznic.
- Dne 26.03.2019 je bil s fiduciarjem Abanko, d.d., podpisan Protokol o izvedbi plačila prejete kupnine za prodane delnice GBKR upnikom Save, d.d., na njegovi osnovi pa so bile poravnane finančne obveznosti Save, d.d., iz izdanih obveznic v višini 10.218 tisoč evrov.

- Preostanek z GBKR zavarovanih finančnih obveznosti, pri katerih iztržena kupnina ni dosegla celotnega kritja v zaščiteni vrednosti zavarovanja, je bil skladno z določili Načrta finančnega prestrukturiranja v 90 % oziroma v višini 15.600 tisoč evrov odpisan in za enak znesek znižana bilančna izguba Save, d.d., v 10 % pa prenesen na navadne finančne obveznosti do upnikov.

Prodaja finančne naložbe v Savo Novo, d.o.o., Zagreb in prodaja terjatev iz danih posojil ter obresti iz danih posojil družbi Sava Nova, d.o.o., Zagreb

Naložba Save, d.d., v družbo Sava Nova, d.o.o., Zagreb ni bila zastavljena za finančne obveznosti. V Načrtu finančnega prestrukturiranja je bila umeščena med nestrateske naložbe in kot taka namenjena odprodaji:

- Sava, d.d., je s poslovnim partnerjem iz Zagreba dne 15.04.2019 podpisala Ugovor o kupoprodaji poslovnih udjela ter Pogodbo o prodaji in odstopu terjatev, oboje v povezavi z družbo Sava Nova, d.o.o., Zagreb.
- Upravni odbor Save, d.d., je soglasje k sklenitvi obeh pogodb podal dne 24.04.2019.
- Prodajna vrednost je znašala 350 tisoč evrov.

Prodaja vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo

Vrednostni papirji, ki niso bili zastavljeni za finančne obveznosti Save, d.d., so bili v Načrtu finančnega prestrukturiranja umeščeni med nestrateske naložbe in namenjeni odprodaji.

- Sava, d.d., je v septembru 2019 prodala 230 lotov Kosig Dunav Osiguranje v skupni vrednosti 4 tisoč evrov.
- Sava, d.d., je v septembru 2019 prodala 185 delnic Term Čatež v skupni vrednosti 7 tisoč evrov.
- Sava, d.d., je v oktobru 2019 prodala 854.534 delnic sklada P&S East Growth Sicar, iztržena vrednost je znašala 212 tisoč evrov.
- Sava, d.d., je v novembru 2019 prodala 845.153 delnic Istrabenza, iztržena vrednost je znašala 23 tisoč evrov.

Pripojitev družb Sava NRS, d.o.o., in Sava Nepremičnine, d.o.o., k Savi, d.d.

Finančni naložbi v družbo Sava NRS, d.o.o., in v družbo Sava Nepremičnine, d.o.o., nista bili zastavljeni za finančne obveznosti Save, d.d. V Načrtu finančnega prestrukturiranja sta bili umeščeni med nestrateske naložbe in kot taki sicer namenjeni odprodaji, vendar sta bili družbi s sklepom upravnega odbora iz poslovnih razlogov pripojeni k prevzemni družbi Sava, d.d.:

- presečni datum pripojitve je bil 31.12.2018,
- soglasje upravnega odbora Save, d.d., k pripojitvi je bilo podano dne 11.04.2019,
- pripojitev je bila v sodni register vpisana dne 01.07.2019.

Pojasnilo pomembnejših učinkov pripojitve na računovodske izkaze Save, d.d.

- povečanje naložbenih nepremičnin v Savi, d.d., za 994 tisoč evrov,
- povečanje denarnih sredstev v Savi, d.d., za 829 tisoč evrov,
- znižanje prenesene izgube Save, d.d., za 438 tisoč evrov.

A2. Urejanje razmerij in razreševanje terjatev do NFD Holdinga, d.d. – v stečaju

Pridobitev 1.652.413 delnic Hotelov Bernardin, d.d. (HBPN) in prodaja 54.791 delnic Melamina, d.d. (MKOG), prejetih v zastavo za dano posojilo NFD Holdingu, d.d. – v stečaju

- Na osnovi dne 12.10.2018 sklenjenega Sporazuma med Savo, d.d., in DUTB, d.d., sta bila v januarju 2019 podpisana izvedbena dokumenta in s tem pridobljenih 1.652.413 delnic HBPN (10,30 %), nakupna vrednost je znašala 2.082 tisoč evrov in prodanih 54.791 delnic MKOG, prodajna vrednost je znašala 2.082 tisoč evrov.

Unovčenje 2.912 delnic KRKG, prejetih v zastavo za dano posojilo NFD Holdingu, d.d. – v stečaju

- Sava, d.d., je odprodala 2.912 delnic KRKG, prejetih v zastavo za dano posojilo NFD Holdingu, d.d. – v stečaju.
- Iztržena vrednost je znašala 178 tisoč evrov in je bila namenjena poplačilu upnikov.

Unovčenje 28.717 delnic MKOG, prejetih v zastavo za dano posojilo NFD Holdingu, d.d. – v stečaju

- Sava, d.d., je odprodala 28.717 delnic MKOG, prejetih v zastavo za dano posojilo NFD Holdingu, d.d. – v stečaju.
- Prodajna vrednost je znašala 1.637 tisoč evrov, stroški transakcij 10 tisoč evrov. Iztržena vrednost v višini 1.627 tisoč evrov je bila namenjena poplačilu upnikov.

Prodaja terjatev, zavarovanih s 324.695 delnicami ITBG

- Sava, d.d., je odprodala del terjatev do NFD Holdinga, d.d. – v stečaju, ki je bila zavarovana s 324.695 delnicami ITBG.
- Iztržena vrednost je znašala 9 tisoč evrov in je bila namenjena poplačilu upnikov.

B. Konsolidacija strateških naložb v dejavnosti Turizem – pridobivanje delnic družbe Hoteli Bernardin, d.d.

Pridobitev 1.652.413 delnic Hotelov Bernardin, d.d. (HBPN) in prodaja 54.791 delnic Melamina, d.d. (MKOG), prejetih v zastavo za dano posojilo NFD Holdingu, d.d. – v stečaju

- Na osnovi dne 12.10.2018 sklenjenega Sporazuma med Savo, d.d., in DUTB, d.d., sta bila v januarju 2019 podpisana izvedbena dokumenta in s tem pridobljenih 1.652.413 delnic HBPN (10,30 %), nakupna vrednost je znašala 2.082 tisoč evrov in prodanih 54.791 delnic MKOG, prodajna vrednost je znašala 2.082 tisoč evrov.

Pridobitev 4.011.676 delnic Hotelov Bernardin, d.d. (HBPN) z uveljavitvijo nakupne opcije

- Na osnovi dne 12.10.2018 sklenjenega Sporazuma med Savo, d.d., in DUTB, d.d., je Sava, d.d., v marcu 2019 uveljavila nakupno opcijo za 4.011.676 delnic HBPN (25,00 %), nakupna vrednost je znašala 5.055 tisoč evrov.

Pridobitev 115.122 delnic Hotelov Bernardin, d.d. (HBPN)

- Sava, d.d., je z družbo TCK, d.o.o., v avgustu 2019 sklenila Pogodbo o nakupu 115.122 delnic HBPN, vrednost transakcije je znašala 145 tisoč evrov.

Pridobitev 550.077 delnic Hotelov Bernardin, d.d. (HBPN)

- Sava, d.d., je z družbo Zavarovalnica Triglav, d.d., v septembru 2019 sklenila Pogodbo o nakupu 550.077 delnic HBPN, vrednost transakcije je znašala 693 tisoč evrov.

Finančna naložba Save, d.d., v družbo Hoteli Bernardin, d.d., na dan 30.11.2019

- Sava, d.d., ima v naložbenem portfelju 13.610.413 delnic HBPN (od skupno 16.046.700 izdanih delnic), kar predstavlja 84,82-odstotni lastniški delež v kapitalu družbe Hoteli Bernardin, d.d. Družba Hoteli Bernardin, d.d., ima 27.910 lastnih delnic, zato je upravljavski delež Save, d.d., 84,97-odstoten.
- Vrednost finančne naložbe znaša 17.324 tisoč evrov oziroma 1,27 evra/delnico.
- Družba Hoteli Bernardin, d.d., je umeščena med odvisne družbe v sestavi Poslovne skupine Sava.

C. Vplačilo osnovnega kapitala Save, d.d., z denarnimi vložki

- Na 28. redni skupščini Save, d.d., dne 14.12.2018 je bil sprejet sklep o izdaji novih delnic z nominalno vrednostjo 1 evro/delnico.

- V mesecu februarju 2019 je bilo s 3. krogom zaključeno vplačilo denarnih vložkov na transakcijski račun Save, d.d., v skupni višini 2.686 tisoč evrov.
- Povečanje osnovnega kapitala Save, d.d., je bilo v sodni register vpisano v mesecu marcu 2019 ter izdanih dodatnih 2.686.161 navadnih kosovnih delnic.
- Višina osnovnega kapitala Save, d.d., na dan 30.11.2019 znaša 29.083 tisoč evrov in je razdeljen na 29.082.968 navadnih kosovnih delnic (SAVR).

D. Ukrepi za zmanjšanje stroškov dela

V Savi, d.d., je bilo na dan 31.12.2016 zaposlenih 14 sodelavcev, na dan 30.11.2019 pa 13 sodelavcev, kar so 4 zaposleni več kot konec leta 2018 (1 nova zaposlitev, 3 sodelavci prihod zaradi pripojitve družbe Sava NRS, d.o.o., k Savi, d.d.). Zaradi reorganizacije delovnega procesa je bila v začetku leta 2017 uvedena nova, učinkovitejša organizacijska struktura družbe. V fazi izvajanja Načrta finančnega prestrukturiranja je bilo izvajanje posameznih nalog optimizirano tudi s prenosom izvajanja nekaterih funkcij na zunanje izvajalce. Redni stroški dela so v obdobju januar – november 2019 znašali 832 tisoč evrov.

E. Ukrepi za zmanjšanje stroškov storitev

V obdobju od leta 2016 dalje so bili stroški rednih poslovnih storitev pomembno znižani. Med njimi pa so tudi enkratni stroški, ki so povezani s postopkom odprodaje nestrategičnih naložb, stroški svetovalcev, izbranih z namenom nadaljnega uresničevanja aktivnosti implementacije strategije in konsolidacije naložb v dejavnosti Turizem, kot je bilo opredeljeno v Načrtu finančnega prestrukturiranja ter stroški, povezani z reprogramom finančnih obveznosti. V Savi, d.d., je bilo v obdobju januar – november 2019 realiziranih 1.553 tisoč evrov stroškov storitev.

F. Ukrepi v prodaji

Sava, d.d., pri poslovnih prihodkih sledi načrtovanim ciljem. Bistven prispevek k višini skupnih prihodkov družbe je nastal na finančnem delu izkaza poslovnega izida in sicer v povezavi z odprodajo zastavljenih sredstev ter s prejemom dividend iz finančnih naložb v dejavnost Turizem, kot je opredeljeno v Načrtu finančnega prestrukturiranja.

Z izvedeno pripojitvijo prenosne družbe Sava NRS, d.o.o., so se ob integraciji in se bodo tudi v prihodnje poslovni prihodki povišali iz naslova opravljanja notranje revizijskih in svetovalnih storitev za družbe v sestavi Poslovne skupine Sava in tudi za družbe izven nje.

2.3. Učinki izvedenih ukrepov finančnega prestrukturiranja na dolžnikovo kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost

A. Skupni pozitivni učinki pravnomočne prisilne poravnave na dolžnikovo kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost

Skupni pozitivni učinki na kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost Save, d.d., so do dneva poročanja znašali 107.775 tisoč evrov in so sestavljeni iz:

- doseženih neto dobičkov pri prodaji sredstev v višini 10.139 tisoč evrov in

- neposrednih učinkov / odpisov obveznosti kot je opredeljeno v Načrtu finančnega prestrukturiranja v višini 97.636 tisoč evrov.

Podrobnejše pojasnilo je podano v nadaljevanju.

A1. *Skupni neto dobički* pri prodaji zastavljenih sredstev* – učinki izvajanja Načrta finančnega prestrukturiranja na kapital družbe so znašali 10.139 tisoč evrov.

**finančni prihodek, zmanjšan za stroške pri prodaji.*

A2. *Skupni neposredni pozitivni učinki* pravnomočne prisilne poravnave na kapital družbe, ki so nastali ob pravnomočnosti prisilne poravnave ter iz 90-odstotnega odpisa finančnih terjatev upnikov, pri katerih ob prodaji zastavljenih sredstev ni bila dosežena zaščitena vrednost zavarovanja, so znašali 97.636 tisoč evrov.

Preglednica neto dobičkov pri prodaji sredstev: učinki izvajanja Načrta finančnega prestrukturiranja na kapital Save, d.d. - po obdobjih poročanja

Obdobje poročanja	Znesek v 000 EUR
januar - oktober 2016	3.554
november - december 2016	0
januar - marec 2017	0
april - junij 2017	1.703
julij - september 2017	1.896
oktober - december 2017	17
januar - marec 2018	1.719
april - junij 2018	0
julij - september 2018	90
oktober - december 2018	0
januar - marec 2019	0
april - junij 2019	312
julij - september 2019	627
oktober - november 2019	221
SKUPAJ	10.139

Preglednica neposrednih učinkov izvajanja Načrta finančnega prestrukturiranja na kapital Sava, d.d. – po obdobjih poročanja

Obdobje poročanja	Znesek v 000 EUR
november - december 2016	74.394
januar - marec 2017	0
april - junij 2017	0
julij - september 2017	0
oktober - december 2017	0
januar - marec 2018	6.946
april - junij 2018	0
julij - september 2018	0
oktober - december 2018	96
januar - marec 2019	11.317
april - junij 2019	4.721
julij - september 2019	27
oktober - november 2019	135
SKUPAJ	97.636

B. Struktura virov sredstev družbe po obdobjih poročanja

Vrednost kapitala družbe Sava, d.d., je na dan 31.12.2016 znašala 26.312 tisoč evrov. Njegov delež v virih sredstev je bil 16-odstoten, delež dolgoročnih finančnih obveznosti v virih sredstev pa 83-odstoten.

Vrednost kapitala družbe Sava, d.d., je na dan 31.12.2017 znašala 25.073 tisoč evrov. Njegov delež v virih sredstev je bil 16-odstoten, delež dolgoročnih finančnih obveznosti v virih sredstev pa 82-odstoten.

Vrednost kapitala družbe Sava, d.d., je na dan 31.12.2018 znašala 35.817 tisoč evrov. Na njegovo višino je poleg pozitivnega poslovanja vplivala tudi dokapitalizacija v višini 4.718 tisoč evrov. Delež kapitala v virih sredstev je bil 24-odstoten, delež kratkoročnih finančnih obveznosti v virih sredstev pa 75-odstoten.

Vrednost kapitala družbe Sava, d.d., je na dan 30.11.2019 znašala 55.939 tisoč evrov. Na njegovo višino je vplivala tudi dokapitalizacija v višini 2.868 tisoč evrov. Delež kapitala v virih sredstev je bil 51-odstoten, delež finančnih obveznosti v virih sredstev pa 47-odstoten.

2.4. Plačila in delež poplačil terjatev upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava

Sava, d.d., je v letu 2016 - že pred pravnomočnostjo prisilne poravnave - pričela z odprodajo premoženja in iz prejete kupnine za nepremičnino poravnala 2.150 tisoč evrov priznanih terjatev.

Sava, d.d., je v letu 2016 iz prejete kupnine od prodaje finančne naložbe v Alpen.SI poravnala 16.050 tisoč evrov terjatev, za katere učinkuje prisilna poravnava. Delež, v katerem so bile poravnane terjatve, za katere učinkuje prisilna poravnava, je ob koncu leta 2016 znašal 10,2 %.

Sava, d.d., je v letu 2017 iz prejetih kupnin od prodaje zastavljenih sredstev poravnala 11.907 tisoč evrov terjatev, za katere učinkuje prisilna poravnava. Poleg tega so bila ob refinanciranju obveznosti družb Poslovne skupine Sava sproščena zavarovanja, dana s strani družbe Sava, d.d., in s tem zmanjšane pogojne obveznosti družbe v višini 4.209 tisoč evrov. Kumulativni delež, v katerem so bile poravnane terjatve, za katere učinkuje prisilna poravnava, je ob koncu leta 2017 znašal 20,4 %.

Sava, d.d., je v letu 2018 iz prejete kupnine od prodaje sredstev poravnala za 6.024 tisoč evrov terjatev upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava. Kumulativni delež, v katerem so bile poravnane terjatve, za katere učinkuje prisilna poravnava, je ob koncu leta 2018 znašal 24,2 %.

Sava, d.d., je v obdobju januar - november 2019 iz prejete kupnine od prodaje sredstev poravnala za 42.225 tisoč evrov terjatev upnikov, dne 28.11.2019 še 3.965 tisoč evrov navadnih terjatev upnikov, skupaj v obravnavanem obdobju 46.190 tisoč evrov terjatev, za katere je učinkovala prisilna poravnava. Kumulativni delež, v katerem so bile poravnane terjatve, za katere učinkuje prisilna poravnava, je na dan 30.11.2019 znašal 53,4 %.

Preglednica poplačil terjatev upnikov in druge spremembe terjatev, za katere učinkuje prisilna poravnava – po obdobjih poročanja

Obdobje poročanja	Znesek v 000 EUR	Delež plačanih terjatev upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava
januar - oktober 2016	18.200	10,2%
– iz prodaje nepremičnine	2.150	0,0%
– iz prodaje investicijskih kuponov ALTA.SI (prej Alpen.SI)	16.050	10,2%
november - december 2016	0	0,0%
januar - marec 2017	0	0,0%
april - junij 2017	5.749	3,6%
– iz prodaje investicijskih kuponov Alpen.SI	5.610	3,5%
– iz prodaje delnic Kompas Hoteli Bled	139	0,1%
julij - september 2017	6.158	3,9%
– iz prodaje investicijskih kuponov ALTA.SI (prej Alpen.SI)	5.767	3,6%
– iz zastavljenih denarnih sredstev	391	0,2%
oktober - december 2017	0	0,0%
januar - marec 2018	5.718	3,6%
– iz prodaje investicijskih kuponov ALTA.SI	5.718	3,6%
april - junij 2018	0	0,0%
julij - september 2018	0	0,0%
oktober - december 2018	305	0,2%
– iz prodaje investicijskih kuponov ALTA.SI, prejetih v zastavo za terjatve do NFD Holdinga, d.d. - v stečajju	162	0,1%
– iz prodaje delnic Petrola, d.d., prejetih v zastavo za terjatve do NFD Holdinga, d.d. - v stečajju	143	0,1%
januar - marec 2019	30.101	19,0%
– iz prodaje delnic Gorenjske banke, d.d.	30.101	19,0%
april - junij 2019	10.218	6,5%
– iz prodaje delnic Gorenjske banke, d.d.	10.218	6,5%
julij - september 2019	660	0,4%
– razna odplačila	93	0,1%
– iz prodaje delnic Krke, d.d., prejetih v zastavo za terjatve do NFD Holdinga, d.d. - v stečajju	177	0,1%
– iz prodaje delnic Melamina, d.d., prejetih v zastavo za terjatve do NFD Holdinga, d.d. - v stečajju	390	0,2%
oktober - november 2019	5.211	3,3%
– iz prodaje delnic Melamina, d.d., prejetih v zastavo za terjatve do NFD Holdinga, d.d. - v stečajju	1.237	0,8%
– iz prodaje delnic Istrabenza, d.d., prejetih v zastavo za terjatve do NFD Holdinga, d.d. - v stečajju	9	0,0%
– iz odplačil zavarovanih terjatev upnikov - dne 28.11.2019	386	0,2%
– iz odplačil navadnih terjatev upnikov - dne 28.11.2019	3.579	2,3%
SKUPAJ POPLAČILA	82.320	50,7%
Zmanjšanje pogojnih terjatev - sprostitev zavarovanj ob refinanciranju obveznosti družb PS Sava	4.209	2,7%
SKUPAJ ZMANJŠANJE TERJATEV UPNIKOV	86.529	53,4%

2.5. Obračun in plačilo obresti za zavarovane terjatve upnikov

V Načrtu finančnega prestrukturiranja je bilo določeno obrestovanje zavarovanih terjatev upnikov od pravnomočnosti prisilne poravnave dalje po 1-odstotni nominalni letni obrestni meri.

Sava, d.d., je obveznosti iz obresti poravnala dne 28.11.2019.

3. Poplačilo finančnih obveznosti in refinanciranje preostalih finančnih obveznosti Sava, d.d.

Načrt finančnega prestrukturiranja oziroma Sklep o potrditvi prisilne poravnave družbe Sava, d.d., sta določila dan 30.11.2019 kot skrajni rok zapadlosti finančnih obveznosti družbe Sava, d.d.

Sava, d.d., je izpolnila vse obveznosti iz prisilne poravnave in dne 28.11.2019 poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki Sava, d.d., to so SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d., in York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L., s katerimi je bilateralno dogovorila drugačno dinamiko odplačila.

Hoteli Bernardin

Grand Hotel Bernardin

Hotel Histrion

Hotel Vile Park

Apartmaji Vila Barka

Hotel Haliaetum

Hotel Mirta

Depandanse San Simon

Hotel Salinera

Apartmaji Salinera

Vila Maia

Kamp Lucija

Korporativno upravljanje

1. Poročilo predsednika upravnega odbora

Spoštovani,

leto 2019 je pomenilo za Savo, d.d., prvo leto uresničevanja prenovljene, ambiciozne ter izključno v turizmu usmerjene Strategije Poslovne skupine Sava in Save, d.d., za 5-letno obdobje 2019–2023, ki je bila sprejeta v začetku leta 2019.

Za Savo, d.d., je leto 2019 predstavljalo tudi zaključek obdobja prisilne poravnave in Načrta finančnega prestrukturiranja. Sava, d.d., je izpolnila tudi ostale obveznosti iz prisilne poravnave in dne 28.11.2019 poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d. in York Global Finance Offshore BDH S.a.r.l. Luxembourg, s katerimi se je dogovorila za odlog plačila.

Konec leta je kapital družbe predstavljal 51 % virov sredstev, v sestavi sredstev pa 95 % predstavljata finančni naložbi v družbi Sava Turizem, d.d. in Hotele Bernardin, d.d. Pri tem tržna vrednost naložb pomembno presega knjigovodske vrednosti. Zadnja ocena vrednosti finančnih naložb je bila v procesu pripojitve družbe Hoteli Bernardin, d.d., k družbi Sava Turizem, d.d., izvedena 30.6.2019 in kaže na 52 milijonov evrov višjo vrednost od izkazanih v poslovnih knjigah Save, d.d.

Sava, d.d., je v letu 2019 povečala lastniški delež v družbi Hoteli Bernardin, d.d., na 84,8 % in kot pomemben korak uresničevanja Strategije vodila projekt za integracijo družbe v Poslovno skupino Sava.

V okviru projekta so bili s strani mednarodnega svetovalca na področju turizma potrjeni operativni programi integracije posameznih poslovnih funkcij v turističnih družbah ter ponovno ovrednoten potencial sinergijskih učinkov. Statusno pravni del projekta integracije se je zaključil po obdobju poročanja in sicer v aprilu 2020, z vpisom pripojitve družbe Hoteli Bernardin, d.d., k družbi Sava Turizem, d.d., v sodni register. Preko konsolidacije tako Sava, d.d., uresničuje tudi Strategijo trajnostne rasti slovenskega turizma.

Poslovna skupina Sava je tako največja turistična skupina v Sloveniji. Skupina je finančno stabilna, družbi Sava Turizem, d.d. in Hoteli Bernardin, d.d. v zadnjih letih izvajata obsežnejša investicijska vlaganja. V letu 2019 je Poslovna Skupina Sava ustvarila poslovne prihodke nad 110 milijonov evrov in realizirala 30 milijonov evrov čistega dobička. Uspešno poslovanje se je nadaljevalo tudi v prvih dveh mesecih leta 2020, ko je bil načrt prihodkov prodaje presežen za 10 %. Z izvedeno pripojitvijo družbe Hoteli Bernardin, d.d. k Sava Turizem, d.d. pa je Skupina postala še močnejša.

Po uspešnem poslovnem letu 2019 in pričetku leta 2020, pa za celotno Poslovno skupino Sava novo dejstvo predstavljajo negativni vplivi epidemije virusa Covid-19, ki so še posebej izraziti v turistični panogi. Verjamemo, da bomo s svojim znanjem in ob razumevanju ter podpori vseh deležnikov uspešno premagali tudi ta izziv.

Klemen Boštjančič,
predsednik upravnega odbora Save, d.d.

2. Poročilo upravnega odbora

Sestava upravnega odbora

Upravni odbor družbe Sava, d.d., sestavlja pet članov, pri čemer so štirje člani imenovani s strani skupščine delničarjev, en član pa je predstavnik delavcev družbe. V letu 2019 se je upravni odbor seznanil z odstopno izjavo članice upravnega odbora Tine Pelcar Burgar, ki je s funkcije članice upravnega odbora odstopila z dnem 7.5.2019. Skupščina družbe je dne 8.5.2019 v upravni odbor za obdobje pet let imenovala članico Vanesso Grmek. Upravni odbor je tako tudi v letu 2019 deloval nepretrgoma v polni zasedbi petih članov.

Sestava Upravnega odbora je glede na izobrazbo, starost, spol in delovne izkušnje dokaj raznolika, kar omogoča ustrezno učinkovitost Upravnega odbora.

Na dan 31.12.2019 so bili v Upravnem odboru predstavniki delničarjev:

- Klemen Boštjančič, predsednik Upravnega odbora,
- Dejan Rajbar, namestnik predsednika Upravnega odbora,
- Vanessa Grmek, članica,
- Aleš Škoberne, član

in predstavnik zaposlenih Matej Narat.

Poročilo o delu upravnega odbora

V letu 2019 je Upravni odbor redno spremljal in nadziral poslovanje Save, d.d., in Poslovne skupine Sava in ob tem opravil skupno šestindvajset sej, od katerih je bilo šest sej korespondenčnih. Vsi člani so na sejah aktivno sodelovali, sprejemali odločitve v korist družbe in se sej tudi redno udeleževali.

Poslovno leto 2019 je predstavljalo zadnje leto v triletnem obdobju po potrditvi prisilne poravnave, zato je Upravni odbor še posebej pozorno nadzoroval in usmerjal vse aktivnosti za uresničitev Načrta finančnega prestrukturiranja. Odprodaja še preostalega nestrateskega premoženja, krepitev in konsolidacija strateške dejavnosti družbe in poplačilo finančnih obveznosti družbe so tudi v poslovnem letu 2019 predstavljali ključne cilje družbe. S strani izvršnega direktorja je bil Upravni odbor redno seznanjen tako o aktivnostih za krepitev vrednosti premoženja strateških naložb, prodajnih postopkih, kot tudi o poteku postopka iskanja novih virov refinanciranja, kar mu je predstavljalo podlago za učinkovito in uspešno opravljanje dela. Uresničevanje Načrta finančnega prestrukturiranja je bilo članom Upravnega odbora redno predstavljeno v obliki mesečnih, četrtletnih in polletnih

poročil, podrobneje pa tudi skozi četrtletna Poročila o izvajanju ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki jih je družba Sava, d.d., pripravljala po 40. členu ZFPPIPP.

Povezano z zaključkom triletnega obdobja po potrditvi prisilne poravnave in uresnitvi Načrta finančnega prestrukturiranja, so prva dva meseca poslovnega leta 2019 zaznamovale intenzivne aktivnosti za pripravo Strategije poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za obdobje 2019-2023. Strategija, pri pripravi katere je poleg finančnega svetovalca sodelovala tudi mednarodna svetovalna družba s področja turizma, omogoča nadaljnjo krepitev Save, d.d., v vlogi nosilca razvoja slovenskega turizma in je bila s strani Upravnega odbora sprejeta in potrjena na 37. redni seji dne 28.2.2019.

Vezano na nestratesko premoženje družbe Sava, d.d.:

- se je Upravni odbor na 33. redni seji dne 17.1.2019 seznanil z informacijo o prodajnem postopku nepremičnine v Stražišču pri Kranju in soglašal z njeno odprodajo ter sklenitvijo kupoprodajne pogodbe;
- se je Upravni odbor na 35. redni seji dne 12.2.2019 seznanil z informacijo o zaključku prodajnega postopka delnic družbe Gorenjska banka d.d. Po zaključeni transakciji glavnino premoženja predstavljata zgolj še naložbi v dejavnost turizem, to sta družbi Sava Turizem d.d. in Hoteli Bernardin d.d.;
- je Upravni odbor na 38. redni seji dne 2.4.2019 sprejel ponudbo za odkup delnic sklada P&S East Growth Luxembourg SICAR;
- je Upravni odbor na 39. redni seji dne 11.4.2019 soglašal s pripojitvijo družb Sava NRS, d.o.o. in Sava Nepremičnine, d.o.o. k matični družbi Sava, d.d.;
- je Upravni odbor na 40. redni seji dne 24.4.2019 soglašal s sklenitvijo Pogodbe o prodaji in odstopu terjatev in Pogodbe o odprodaji poslovnega deleža odvisne družbe Sava Nova, d.o.o.;
- je Upravni odbor na 42. redni seji dne 18.6.2019 soglašal s prodajo delnic družbe Term Čatež, d.d. in delnic družbe Kosig Dunav Osiguranje a.d. Banja Luka;
- je Upravni odbor na 45. redni seji dne 17.9.2019 soglašal z aktivnostmi za odprodajo delnic družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d., katere so bile na podlagi dodatnega sklepa Upravnega odbora z 19. korespondenčne seje odprodane skupaj s terjatvami do družbe NFD Holding d.d. – v stečaju, ki so bile zavarovane s 324.695 delnicami družbe Istrabenz, holdinška družba, d.d.

Upravni odbor je tekom leta sprejemal odločitve povezane tudi z odprodajo premoženja odvisnih družb.

Upravni odbor je velik del pozornosti namenil tudi aktivnostim za razvoj strateških naložb ter projektu integracije družbe Hoteli Bernardin d.d. v Poslovno skupino Sava. V letu 2019 je družba Sava, d.d., kot zaključek že v letu 2018 sprejetega in potrjenega Sporazuma z družbo DUTB, d.d., uresničila nakupno opcijo, s katero je pridobila dodatni 25% lastniški delež v družbi Hoteli Bernardin, d.d. Vežano na krepitev in razvoj strateškega premoženja je Upravni odbor sprejemal odločitve tudi za dodatno povečanje naložb na področju turizma, tako da je:

- na 44. redni seji dne 10.9.2019 soglašal z nakupom 550.077 delnic družbe Hoteli Bernardin d.d. od družbe Zavarovalnica Triglav;
- soglašal z nadaljevanjem aktivnosti glede odkupa 0,72% delnic družbe Hoteli Bernardin d.d. od družbe TCK, d.o.o.

Upravni odbor je preko aktivnosti Komisije za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizmu, s katerimi je bil redno seznanjen, spremljal in usmerjal potek projekta integracije družb v poslovni skupini, katero predvideva tudi Strategija poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za obdobje 2019-2023.

Povezano z zapadlostjo finančnih obveznosti družbe Sava, d.d., konec novembra 2019 je Upravni odbor pretežni del pozornosti usmeril v zaključek postopka finančnega prestrukturiranja družbe. Kompleksnost in zahtevnost postopka, ki se je zaradi specifičnosti navezal tudi na preučevanje možnosti skupnega refinanciranja dolga družb Poslovne skupine Sava, terjata daljše časovno obdobje in vzporedno tudi iskanje alternativnih scenarijev za uspešno poplačilo obveznosti. V sklopu zahtev procesa je bil izveden tudi finančni skrbni pregled nosilnih družb Poslovne skupine Sava. O poteku aktivnosti povezanih z refinanciranjem, sodelovanju s finančnim in pravnim svetovalcem in zaznanih tveganjih je bil Upravni odbor s strani izvršnega direktorja redno obveščen, kar mu je nudilo dobro osnovo za učinkovito usmerjanje poteka postopka za poplačilo finančnih obveznosti. Sava, d.d., je posledično do dneva zapadlosti izpolnila vse obveznosti iz prisilne poravnave in poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki Save, d.d., s katerimi se je dogovorila za petmesečni odlog plačila. Upravni odbor se je seznanil in potrdil Pogodbo o reprogramu na 19. korespondenčni seji dne 14.11.2019, pred tem pa se je na 17. korespondenčni seji dne 7.11.2019 seznanil z vsebino in pogoji Okvirnih pogojev reprograma obveznosti družbe Sava, d.d. in jih tudi potrdil. Glede na petmesečni odlog plačila, se aktivnosti za izvedbo refinanciranja nadaljujejo tudi v letu 2020.

Upravni odbor je v letu 2019 pozornost namenil tudi obravnavi letnega poročila za poslovno leto 2018 in spremljanju dela komisij Upravnega odbora. V zvezi s tem je na 38. redni seji dne 2.4.2019 obravnaval in sprejel poročili revizijske komisije in komisije za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizmu o delu komisij v letu 2018. Prav tako je na tej seji obravnaval letno poročilo družbe za poslovno leto 2018 in ob tem:

- ugotovil, da je izvršni direktor sestavil Letno poročilo družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2018 in ga predložil v preveritev in potrditev Upravnemu odboru, skupaj z revizijskima poročiloma izbranega revizorja, Deloitte Revizija, d.o.o.;
- ugotovil, da je revizijska komisija predlagala Upravnemu odboru, da potrdi revidirani Letni poročili Save, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2018;
- preveril in potrdil letno poročilo družbe Sava, d.d., in letno poročilo Poslovne skupine Sava za leto 2018;
- prejel informacijo izvršnega direktorja glede višine bilančne izgube Save, d.d., in prejemkih članov organov vodenja in nadzora, ki so jih za opravljanje nalog prejeli v družbi v letu 2018.

V povezavi z obravnavo letnega poročila je Upravni odbor prav tako obravnaval in sprejel predloge sklepov za sklic 29. skupščine delničarjev, ki se nanašajo na:

- seznanitev z revidiranim letnim poročilom Save, d.d., za leto 2018, revidiranim konsolidiranim letnim poročilom Poslovne skupine Sava za leto 2018 in s pisnim poročilom Upravnega odbora za leto 2018;
- razporeditev čistega dobička Save, d.d., in višino bilančne izgube na dan 31.12.2018;
- podelitev razrešnice Upravnemu odboru družbe v poslovnem letu 2018;
- imenovanje revizorja računovodskih izkazov družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za poslovno obdobje 2019-2021.

29. skupščina delničarjev družbe je bila izvedena dne 7.5.2019.

Upravni odbor Save, d.d., je na 52. redni seji dne 11.12.2019 sprejel Poslovni načrt družbe Sava, d.d., za leto 2020 in se seznanil s Poslovnim načrtom Poslovne skupine Sava za leto 2020.

Člani Upravnega odbora so dolžni obvestiti Upravni odbor o morebitnem obstoju nasprotij interesov. Tekom leta se je nasprotje interesov pojavilo pri dveh članih upravnega odbora, ki sta se zato pri tej točki izločila iz glasovanja, kot tudi od prejema gradiva in razprave. Člani Upravnega odbora so v letu 2019 podpisali Izjavo o neodvisnosti člana Upravnega odbora, kjer so se vsi izrekli za neodvisne člane.

Delovanje Upravnega poteka v skladu z veljavno zakonodajo, statutom in sprejeti poslovnik.

Delo komisij upravnega odbora

V okviru Upravnega odbora sta v letu 2019 delovali revizijska komisija in komisija za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizem. Obe komisiji sta Upravni odbor redno obveščali o svojem delu.

Revizijska komisija je v letu 2019 delovala v štiričlanski sestavi. Sestava komisije se je tekom leta spremenila in sicer je z dnem 8.5.2019 funkcijo članice prenehala opravljati Tina Pelcar Bugar, z dnem 14.5.2019 pa je funkcijo članice nastopila Vanessa Grmek. Na dan 31.12.2019 je revizijska komisija delovala v sestavi Dejan Rajbar, predsednik komisije ter člani Vanessa Grmek, Milan Marinič in Janko Gedrih.

Revizijska komisija se je v letu 2019 sestajala kvartalno, skupaj tako na štirih rednih sejah. Ob prisotnosti revizorja je obravnavala letno poročilo Save, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2018 in se ob tem seznanila z dodatnimi pojasnili revizorja. V okviru letnega poročila se je seznanila tudi s Poročili neodvisnega revizorja in predlogom poročila Upravnega odbora. Upravnemu odboru je poročala o rezultatu obvezne revizije ter ga seznanila z vsebino Poročil neodvisnega revizorja. Revizijska komisija je spremljala neodvisnost revizorja letnega poročila z vidika opravljanja drugih, nerezvizzijskih storitev za družbe Poslovne skupine Sava. Na sestavo letnega poročila za poslovno leto 2018 je podala pozitivno oceno in upravnemu odboru predlagala, da revidirani letni poročili Save, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2018 potrdi. Glavni poudarek je namenila obravnavi poročil o poslovanju družbe Save, d.d., ter Poslovne skupine Sava s ciljem spremljanja uresničevanja Načrta finančnega prestrukturiranja. Na redni seji dne 9.12.2019 je revizijska komisija obravnavala Poročilo notranje revizije o obvladovanju tveganj na področju strategije upravljanja – povečevanje lastniškega deleža v družbi Hoteli Bernardin d.d. in pridobivanje finančnih virov za ta namen ter se seznanila s končnim Poročilom o finančnem prodajalčevem skrbnem pregledu Skupine Sava.

Revizijska komisija je Upravnemu odboru predlagala, da predlaga skupščini, da se za revizorja računovodskih izkazov družbe Sava, d.d. in Poslovne skupine Sava za poslovno obdobje 2019–2021 imenuje družbo Deloitte Revizija d.o.o. Sodelovala je tudi pri pripravi Pogodbe o izvedbi revizije in drugih storitvah dajanja zagotovil in se seznanila s poročilom o delu notranje revizije Poslovne skupine Sava v letu 2018 ter načrtom delovanja notranje revizije Poslovne skupine Sava za leto 2020.

Komisija za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizem je do 13.5.2019 delovala v štiričlanski sestavi, od 14.5.2019, ko je bila v

komisijo s strani Upravnega odbora imenovana dodatna članica, Vanessa Grmek, pa v petčlanski sestavi. Na dan 31.12.2019 je komisija za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizem delovala v sestavi Matej Narat, predsednik komisije ter člani Klemen Boštjančič, Aleš Škoberne, Vanessa Grmek in Milan Marinič.

Komisija za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizem se je v poslovnem letu 2019 sestala na sedmih sejah, od tega na eni korespondenčni. Komisija je za potrebe priprave Strategije obravnavala in sprejela usmeritve za njeno pripravo, glavnino pozornosti pa je usmerila v spremljanje razvoja strateških naložb in poteka projekta integracije družbe Hoteli Bernardin d.d. v Poslovno skupino Sava, pri katerem je v določenem delu sodelovala tudi z zunanjo, neodvisno svetovalno družbo za področje turizma.

Člani komisij so v letu 2019 podpisali izjavo o neodvisnosti, kjer so se vsi člani izrekli za neodvisne člane.

Ocena dela izvršnega direktorja in upravnega odbora

Člani Upravnega odbora so na vseh sejah aktivno sodelovali, v razpravi podajali konstruktivne predloge in pripombe ter svojo funkcijo opravljali z veliko mero odgovornosti. Sodelovanje med Upravnim odborom in izvršnim direktorjem je teklo dobro, komunikacija je bila redna in odkrita. Izvršni direktor družbe je Upravnemu odboru ob korektnem opravljanju dela vestno in pravočasno zagotavljal vse potrebne informacije v obliki kvalitetno pripravljenih poročil in gradiv, ki so Upravnemu odboru predstavljale osnovo za učinkovito in nemoteno izvrševanje funkcije. Sprejete sklepe Upravnega odbora je izvršni direktor izvrševal pravočasno in učinkovito. Ob uspešni izpolnitvi obveznosti iz naslova prisilne poravnave in sprejemu Strategije Poslovne skupine Sava in Save, d.d., za obdobje 2019–2023 je Upravni odbor skupaj z izvršnim direktorjem postavil temelje za zaključno fazo poslovnega in finančnega prestrukturiranja Poslovne skupine Sava v največjo slovensko turistično skupino, usmerjeno v nadaljnji razvoj.

Tako kot v predhodnih letih je Upravni odbor tudi v poslovnem letu 2019, skupaj z zunanjim izvajalcem, izvedel vrednotenje učinkovitosti dela Upravnega odbora oz. samoocenjevanje, iz prejete ocene pa izhaja napredek v delovanju Upravnega odbora. Skladno s priporočili Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države bo vrednotenje učinkovitosti dela Upravnega odbora izvedeno tudi v poslovnem letu 2020.

Upravni odbor ocenjuje, da je bilo delo izvršnega direktorja in Upravnega odbora v letu 2019 dobro in uspešno in je sledilo uresničevanju postavljenih ciljev.

Revizorjevo poročilo

Upravni odbor se je seznanil s poročili neodvisnega revizorja, ki izražata mnenje, da računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj, poslovni izid in denarne tokove družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2019. Revizijska komisija Upravnega odbora je z revizorjem preverila interpretacijo opredelitve pomembne negotovosti in ugotovila, da se navedbe nanašajo na tveganja, povezana z zapadlostjo finančnih obveznosti dne 30.04.2020.

Potrditev letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila

Upravni odbor je na 63. seji, 22.4.2020, preveril in potrdil letni poročili za leto 2019.

Upravni odbor daje pozitivno mnenje k poročiloma neodvisnega revizorja o računovodskih izkazih Save, d.d., in Poslovne skupine Sava ter brez pripomb potrjuje letno poročilo Save, d.d., za leto 2019 in konsolidirano letno poročilo Poslovne skupine Sava za leto 2019.

Ljubljana, 22.4.2020

Upravni odbor Save, d.d.

Klemen Boštjančič, predsednik

Dejan Rajbar, namestnik predsednika

Vanessa Grmek, članica

Matej Narat, član

Aleš Škoberne, član

3. Osnovne informacije o družbi Sava, d.d.

Družba:	Sava, družba za upravljanje in financiranje, d.d.
Skrajšano:	Sava, d.d.
Sedež:	Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon:	04 206 5510
Telefaks:	04 206 6446
E-pošta:	info@sava.si
Splet:	www.sava.si

Predsednik upravnega odbora:	Klemen Boštjančič
Izvršni direktor:	Gregor Rovanšek

Matična številka:	5111358
ID za DDV:	SI75105284
Glavna dejavnost:	64-200 dejavnost holdingov
Vpis v sodni register:	08.09.1989, vložna številka 10024800

Osnovni kapital 31.12.2018:	26.396.807,00 EUR
Število delnic (SAVR) 31.12.2018:	26.396.807 navadnih imenskih kosovnih delnic
Osnovni kapital 31.12.2019*:	29.082.968,00 EUR
Število izdanih delnic (SAVR) 31.12.2019*:	29.082.968 navadnih imenskih kosovnih delnic

**Sklep o povišanju osnovnega kapitala z denarnim vložkom je bil sprejet na 28. skupščini delničarjev Save, d.d., dne 14.12.2018. Vplačan je bil znesek v višini 2.686.161,00 EUR. Dne 04.03.2019 je bilo povišanje osnovnega kapitala vpisano v sodni register, dne 11.03.2019 pa je bilo izdanih dodatnih 2.686.161 navadnih imenskih kosovnih delnic.*

4. Predstavitev Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d.

Sestava Poslovne skupine Sava se je skladno s ciljem uresničitve Načrta finančnega prestrukturiranja Save, d.d., ter Strategije Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., v letu 2019 spremenila. Obseg dejavnosti turizem se je v letu 2019 s povečanjem lastniškega deleža Save, d.d., v družbi Hoteli Bernardin, d.d., na 84,8 %, pomembno povečal in razširil. Tako poleg družbe Sava Turizem, d.d., ki geografsko predstavlja pomembnega ponudnika turističnih storitev v Alpski in Termalno Panonski Sloveniji, s prihodom družbe Hoteli Bernardin, d.d., v Poslovno skupino Sava, ta postaja eden od pomembnih ponudnikov tudi v Mediteranski Sloveniji. Poleg omenjenih nosilnih družb, znotraj poslovne skupine delujejo še izobraževalni zavod SEIC Ptuj, diagnostični center Cardial, d.o.o., ter družbi v mirovanju Sava Zdravstvo, d.o.o., in BLS Sinergije, d.o.o.

S ciljem optimizacije premoženja in nadaljnega razvoja posameznih turističnih destinacij, je v letu 2019 potekalo dezinvestiranje – prodani sta bili destinaciji Banovci in Lendava oz. družba Terme Lendava, d.o.o. V letu 2019 je bila odprodana tudi odvisna družba Sava Nova, d.o.o., Zagreb, družbi Sava NRS, d.o.o., in Sava Nepremičnine, d.o.o., pa sta bili pripojeni matični družbi Sava, d.d.

Poslovno skupino Sava je tako ob koncu leta 2019 sestavljalo 7 družb. Matična družba Sava, d.d., ter 6 odvisnih družb.

5. Organi vodenja in upravljanja

Upravni odbor

	Klemen Boštjančič , predsednik
	Dejan Rajbar , namestnik predsednika
	Vanessa Grmek , članica
	Matej Narat , član
	Aleš Škoberne , član

Izvršni direktor

	Gregor Rovnšek
--	-----------------------

Celovita predstavitev organov vodenja in upravljanja ter njihovih komisij je opisana v letnem poročilu Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za leto 2019 v Poročilu Upravnega odbora 2019 in Izjavi o upravljanju družbe (Sestava posloводства oz. Upravnega odbora v poslovnem letu 2019).

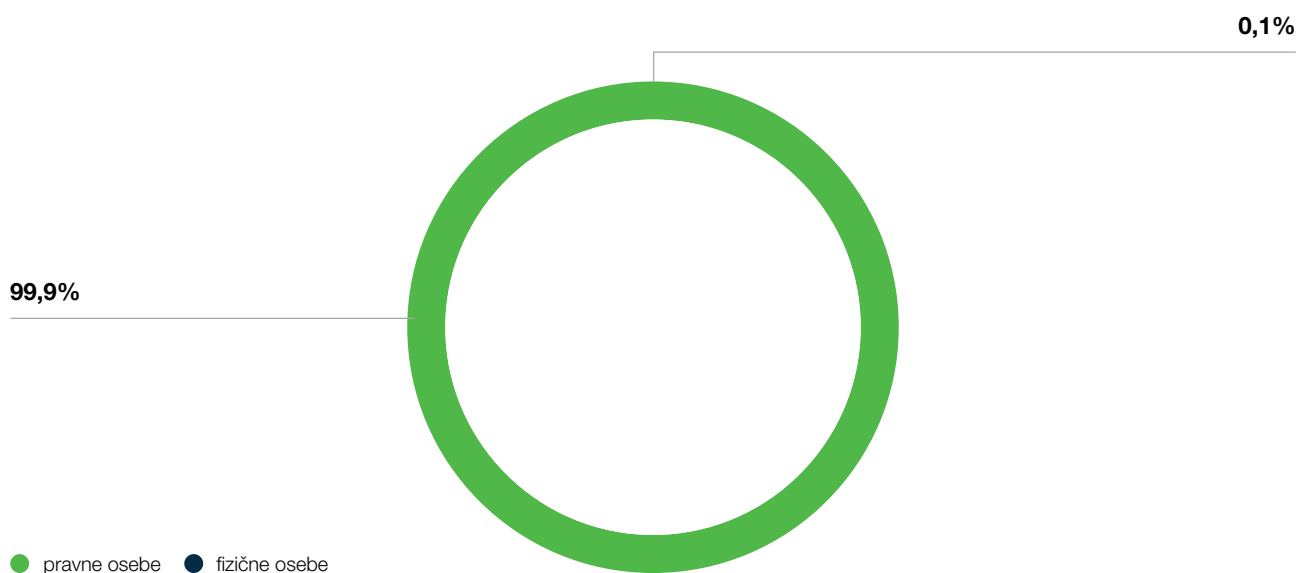
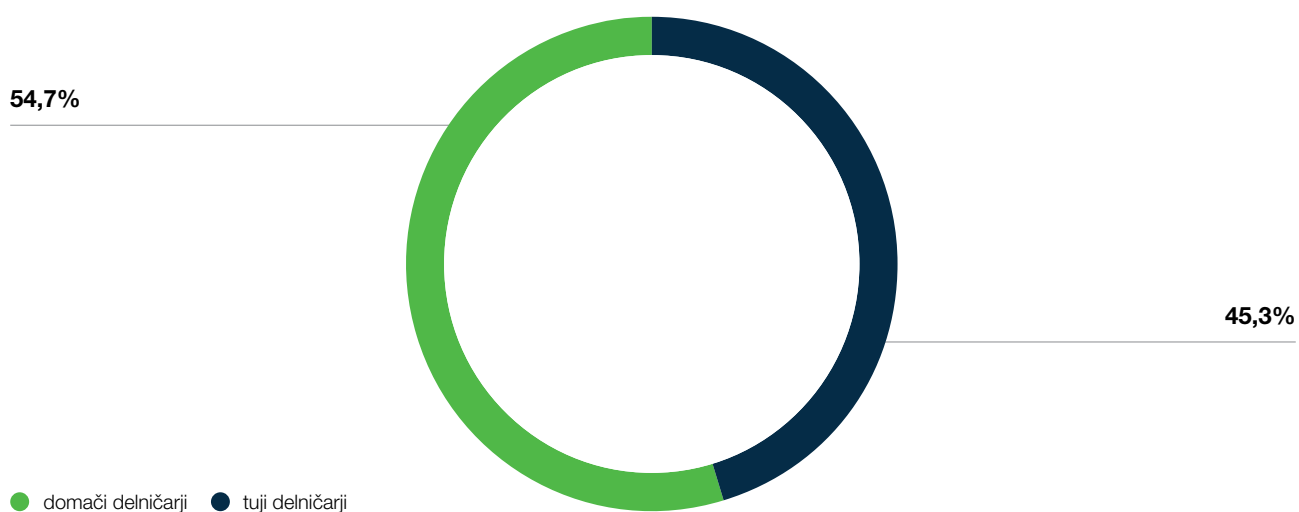

6. Lastniška sestava

Lastniško strukturo družbe Sava, d.d., sestavlja 22 delničarjev, med katerimi je 54,7 odstotka domačih in 45,3 odstotka tujih lastnikov delnic. Tuja delničarja prihajata iz Luksemburga in Srbije.

Delež pravnih oseb predstavlja 99,9 odstotka, delež fizičnih oseb pa 0,1 odstotka vseh delničarjev družbe. Največjih deset delničarjev družbe ima v lasti 99,8 odstotka celotnega kapitala družbe.

Lastniška sestava po kategorijah na dan 31. december 2019 (v %)

10 največjih delničarjev na dan 31. december 2019

10 največjih delničarjev	Delež lastništva	Število delnic
YORK GLOBAL FINANCE OFFSHORE BDH	43,23%	12.571.257
KAPITALSKA DRUŽBA, D.D.	28,05%	8.156.719
SDH, d.d.	18,69%	5.435.028
OBVEZNIŠKI SKUPNI POKOJNINSKI SKLAD Z ZAJAMČENIM DONOSOM	2,73%	795.240
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.	2,35%	684.046
M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD	2,09%	607.729
NOVA KBM d.d.	1,71%	496.851
SALUS, Ljubljana, d.d.	0,53%	154.866
VILLAGER d.o.o.	0,23%	67.508
Triglav PD, d.d.	0,21%	61.946
Skupaj 10 največjih delničarjev	99,82%	29.031.190
Ostali delničarji	0,18%	51.778
SKUPAJ	100,00%	29.082.968

Člani upravnega odbora in izvršni direktor družbe, ki so lastniki delnic Sava

Člani Upravnega odbora in izvršni direktor niso lastniki delnic družbe Sava, d.d.

Knjigovodska vrednost delnice

Na dan 31. december 2019 je znašala knjigovodska vrednost delnice Sava 3,76 evra.

Odobreni kapital in pogojno povečanje osnovnega kapitala

Statut družbe Sava, d.d., ne vsebuje s tem povezanih določb.

7. Pomembnejši podatki in kazalniki

Pomembnejši finančni podatki in kazalniki za Poslovno skupino Sava

	v mio EUR				
KONSOLIDIRANI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	2015	2016	2017	2018	2019
Prodaja	66,0	69,1	74,7	76,6	109,7
Poslovni izid pred davki	-27,9	25,3	6,4	5,4	33,2
Čisti poslovni izid	-27,8	24,5	5,9	4,8	30,0
EBITDA	12,0	14,2	13,7	15,1	20,5
KONSOLIDIRANI IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Bilančna vsota	260,3	244,7	231,7	232,5	262,6
Dolgoročna sredstva	187,7	171,0	164,7	170,0	228,8
Kratkoročna sredstva	72,6	73,7	67,0	62,5	33,9
Kapital	-54,0	34,7	37,2	54,1	117,9
Dolgoročni dolgovi	56,6	183,0	174,9	48,0	64,3
Kratkoročni dolgovi	257,7	27,0	19,6	130,4	80,5
Investicije v osnovna sredstva	6,3	4,2	13,5	12,6	13,3
KAZALCI					
Čisti dobiček / izguba na delnico - EUR	-13,95	1,13	0,27	0,20	1,02
Delež lastniškega financiranja (kapital / obveznosti do virov sredstev) - %	negativen	14	16	23	45
Kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti (kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti) - %	28	173	342	48	42
Donos na kapital	n.s.	n.s.	17,9	11,1	42,3
EBITDA marža	17,8%	19,6%	18,2%	19,1%	18,1%
Neto finančni dolg / EBITDA	20,7	11,7	11,2	9,2	4,0
Delež investicij v čistih prihodkih od prodaje	9,4%	6,0%	18,0%	12,1%	12,1%
DELNICA					
Knjigovodska vrednost - EUR	negativna	1,6	1,7	2,3	3,8
ŠTEVILO ZAPOSLENIH					
Stanje na zadnji dan obdobja	1.029	1.029	1.029	1.030	1.385

8. Izjava o upravljanju družbe

Pojasnila v skladu z zakonom o gospodarskih družbah

Družba Sava, d.d., na osnovi 5. odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah, ki določa minimalne vsebine Izjave o upravljanju ter priporočil Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, podaja naslednja pojasnila:

Izjava o spoštovanju Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države

Sava, d.d., je nejavna delniška družba z enotnim sistemom upravljanja. V skladu s sklepom Upravnega odbora družbe, Sava, d.d. pri svojem vodenju in upravljanju upošteva Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države (v nadaljevanju Kodeks).

Izjava o spoštovanju Kodeksa in Priporočil se nanaša na obdobje med izdajama prejšnje in te izjave, to je na obdobje od 2.4.2019 do 22.4.2020. Izjava je sestavni del letnega poročila za leto 2019, kjer je na voljo celovitejša predstavitev sistema vodenja in upravljanja družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava.

Sava, d.d., je v navedenem obdobju sledila določbam Kodeksa v različici, ki je bila sprejeta maja 2017. Spremenjen in dopolnjen Kodeks, ki je bila sprejet v novembru 2019, se začne uporabljati s 1. januarjem 2020. Celotna vsebina Kodeksa je dostopna na spletnih straneh Slovenskega državnega holdinga, d.d. (www.sdh.si).

Upravni odbor vpeljuje politike in sisteme upravljanja ter sprejema sklepe, ki zagotavljajo čim višjo skladnost korporativnega upravljanja družbe s Kodeksom korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države. Obenem so bili sprejeti sistemi upravljanja v skladu z aktivnostmi izvajanja Načrta finančnega prestrukturiranja.

Upravni odbor izjavlja, da je Sava, d.d., spoštovala določila Kodeksa, razen naslednjih odstopanj, za katera podaja pojasnila:

Priporočilo 3.2 - Politika upravljanja družbe

Politika upravljanja družbe ni objavljena na spletni strani družbe. Sava, d.d., ni javna delniška družba, zato politike ne objavlja na spletni strani družbe.

Priporočilo 6.4.1 - Kompetenčni profil za člane nadzornega sveta

Kompetenčni profil opredeljuje statut družbe.

Priporočilo 6.9.6 - Plačila članov upravnega

Člani Upravnega odbora Sava, d.d. ne prejemajo višjih zneskov od zneskov določenih v tč. 6.9.2.

Priporočilo 8.1.1 - Slika razvoja poslovnih dejavnosti, trenutno stanje in dosežki v skladu z zakonodajo in ustaljeno prakso

Družba od kodeksa odstopa v delu »poročanje o trajnostnem razvoju družbe oziroma izjavo o nefinančnem poslovanju«, ki za nas ni relevantna. Sava, d.d., je bila tudi v letu 2019 v fazi izvajanja Načrta finančnega prestrukturiranja.

Priporočilo 8.3 - Razkrivanje prejemkov ter drugih pravic posameznega člana organa vodenja in organa nadzora

V sklopu točke 1.2.5.4. ne razkrivamo prejemkov za vsakega člana in po vrstah prejemkov. Ta informacija bo predstavljena na skupščini družbe.

Priporočilo 8.5 - Finančni koledar

Finančni koledar za leto 2019 ni bil objavljen na spletni strani družbe. Družba delničarje obvešča v skladu s politiko komuniciranja z delničarji družbe Sava, d.d.

Priporočilo 9.2.8 - Presoje kakovosti notranje-revizijske dejavnosti

Presoja kakovosti notranje-revizijske dejavnosti še ni bila izvedena.

Priporočilo 10.1 - Etični kodeks

V Poslovni skupini Sava ima Etični kodeks sprejet družba Sava Turizem, d.d., ki predstavlja najpomembnejšo družbo v poslovni skupini.

Po vzpostavitvi dokončne organiziranosti Turistične skupine Sava, bo kodeks ustrezno prenovljen in prilagojen.

Priporočilo 10.2.2 - Sistem notranjega opozarjanja na nepravilnosti in nezakonnosti v družbi ter mehanizem zaščite prijaviteljev

Sistem notranjega opozarjanja na nepravilnosti in nezakonnosti v družbi ter mehanizem zaščite prijaviteljev bo dokončno vzpostavljen po vzpostavitvi dokončne organiziranosti Turistične skupine Sava.

Upravni odbor izjavlja, da je Sava, d.d., spoštovala določila Priporočil, razen naslednjih odstopanj, za katera podaja pojasnila:

Priporočilo 2.1 - Periodična poročila o poslovanju družbe in skupine

Periodična poročila so v skladu s sprejeto Politiko komuniciranja družbe na voljo v rokih, ki jih določa politika.

Priporočilo 3.6 - Mandatne pogodbe (splošne, posebne ali okvirne) in podjetne pogodbe

Družba šteje, da je vsebina teh pogodb poslovna skrivnost in njihovih podatkov javno ne objavlja.

Priporočilo 4.4 - Objava realizacij plačil

Podatka na spletni strani družbe ne objavljamo. Podatke o stroških dela razkrivamo v letnem poročilu.

Priporočilo 4.5 - Javna objava zavezujoče kolektivne pogodbe oziroma dogovori s predstavniki delavcev

Podatka na spletni strani družbe ne objavljamo.

Priporočilo 5.1 (v povezavi s 5.2 – 5.4) - Samoocenjevanje po preizkušenem evropskem modelu odličnosti EFQM.1

Družba je v letu 2019 izvajala Načrt finančnega prestrukturiranja, zato se nismo samoocenjevali.

Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj v zvezi z računovodskim poročanjem Sava, d.d., zajema pravilnike o računovodstvu in postopke, ki omogočajo pravočasno, resnično in pošteno poročanje o finančnem stanju, gibanju sredstev in obveznosti ter poslovnem izidu Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava. Za delovanje sistema notranjih kontrol in nadzor njegove učinkovitosti je odgovoren izvršni direktor Sava, d.d. Namen sistema notranjih kontrol Poslovne skupine Sava je zagotavljati, da je premoženje družb oziroma skupine varovano in so poslovni dogodki pravilno izvajani ter zabeleženi. Obstoječa struktura sistema notranjih kontrol med drugim vključuje funkcijo opravljanja notranje revizije in izbor ter usposabljanje kompetentnih strokovnjakov. V Poslovni skupini Sava veljajo enotne računovodske politike, zapisane v pravilnikih o računovodstvu družb. Pravilniki opredeljujejo zadolžitve in odgovornosti za posamezne računovodske aktivnosti, njihovo spremljanje in nadzor. S tem je dosežen enoten pristop k evidentiranju poslovnih dogodkov, standardizacijo postopkov in poglobljeno strokovnost zaposlenih. Uporaba enotnega osrednjega menedžerskega informacijskega Sistema podpira sistem mesečnega spremljanja in notranjega računovodskega poročanja o poslovanju, s katerim je seznanjen tudi upravni odbor, in omogoča pravočasen odziv na morebitna odstopanja ali spremembe.

Pomembno neposredno in posredno lastništvo vrednostnih papirjev družbe v smislu doseganja kvalificiranega deleža, kot ga določa zakon, ki ureja prevzeme

Imetniki kvalificiranih deležev družbe Sava, d.d., kot jih določa Zakon o prevzemih, so 31.12.2019: Slovenski državni holding, d.d., Ljubljana (kvalificiran delež: 18,69 % oziroma 5.435.028 delnic); Kapitalska družba, d.d.,

Ljubljana (28,05 % oziroma 8.156.719 delnic); York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.a.r.l., Luxembourg (kvalificiran delež: 43,23 % oziroma 12.571.257 delnic).

Pojasnila o vsakem imetniku vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice

Posamični delničarji Sava, d.d., nimajo posebnih kontrolnih pravic na podlagi lastništva Savinih delnic.

Pojasnila o vseh omejitvah glasovalnih pravic

Delničarji družbe Sava, d.d., nimajo omejitev za izvajanje glasovalnih pravic.

Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in spremembah statuta

Imenovanja ter zamenjave članov organov vodenja ali nadzora so opredeljena v Statutu in Poslovniku o delu Upravnega odbora. Družba za spremembe statuta v celoti uporablja veljavno zakonodajo.

Pooblastila članov posloводства, zlasti pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic

Družba Sava, d.d., v letu 2019 ni imela pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic.

Delovanje skupščine družbe in njene ključne pristojnosti

Delničarji Sava, d.d., svoje pravice uresničujejo prek skupščine delničarjev. Sklic skupščine je urejen s Statutom družbe in je v skladu z zakonodajo. Udeležijo se je lahko vsi delničarji oziroma njihovi pooblaščenec ali zastopniki, ki pravočasno pisno najavijo svojo udeležbo. Skupščina se skliče vsaj mesec dni pred sejo z objavo na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) ali v dnevniku, ki izhaja na celotnem območju Republike Slovenije. Dodatno se sklic skupščine objavi na spletnih straneh družbe. Pristojnosti skupščine in pravice delničarjev so navedene v zakonu in se uveljavljajo na način, kakršnega določata Statut družbe in predsedujoči skupščine.

Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij

Celovita predstavitev organov vodenja in nadzora ter njihovih komisij je opisana v letnem poročilu Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za leto 2019 v poglavjih: Organi vodenja in upravljanja ter Poročilo upravnega odbora.

Sestava posloводства v poslovnem letu

Ime in priimek	Funkcija	Področje dela v upravi	Prvo imenovanje na funkcijo	Zaključek funkcije / mandata	Spol	Državljanstvo	Letnica rojstva	Izobrazba	Strokovni profil	Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb
GREGOR ROVANŠEK	izvršni direktor	/	28.12.2016	28.12.2021	moški	slovensko	1981	magister poslovnih ved, MBA	korporativno upravljanje	-

Sestava nadzornega sveta / upravnega odbora in komisij v poslovnem letu 2019

Ime in priimek	Funkcija	Prvo imenovanje na funkcijo	Zaključek funkcije / mandata	Predstavnik kapitala / zaposlenih	Udeležba na sejah UO glede na skupno število sej UO	Spol	Državljanstvo	Letnica rojstva	Izobrazba
KLEMEN BOŠTJANČIČ	predsednik Upravnega odbora	28.12.2016	28.12.2021	predstavnik kapitala	25/26	moški	slovensko	1972	univ.dipl. ekonomist
DEJAN RAJBAR	namestnik predsednika Upravnega odbora	28.12.2016	28.12.2021	predstavnik kapitala	23/26	moški	slovensko	1976	univ.dipl. ekonomist, CFA
ALEŠ ŠKOBERNE	član Upravnega odbora	28.12.2016	28.12.2021	predstavnik kapitala	26/26	moški	slovensko	1975	univ.dipl. ekonomist, BA in International Business
MATEJ NARAT	član Upravnega odbora	31.10.2017	28.12.2021	predstavnik zaposlenih	23/26	moški	slovensko	1967	magister ekonomskih znanosti
VANESSA GRMEK	članica Upravnega odbora	08.05.2019	08.05.2024	predstavnica kapitala	17/17 *	ženski	slovensko	1975	univ.dipl. pravnica, MBA
TINA PELCAR BURGAR	članica Upravnega odbora	28.12.2016	07.05.2019	predstavnica kapitala	9/9 **	ženski	slovensko	1976	univ.dipl. pravnica

* od dneva nastopa opravljanja funkcije

** do dneva zaključka opravljanja funkcije

Zunanja člana v komisijah

Ime in priimek	Komisija	Udeležba na sejah komisij glede na skupno število sej komisij	Spol	Državljanstvo	Izobrazba	Letnica rojstva	Strokovni profil	Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb
JANKO GEDRIH	revizijska komisija	4/4	moški	slovensko	univ.dipl.pravnik	1949	finance	Istrabenz, holdinška družba, d.d.
MILAN MARINIČ	(I) revizijska komisija; (II) komisija za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizem	4/4; 6/7	moški	slovensko	univ. dipl.inž. elektrotehnike, univ. dipl. ekonomist	1952	korporativno upravljanje	Hoteli Bernardin d.d., Istrabenz, holdinška družba, d.d.

Ime in priimek	Strokovni profil	Neodvisnost po 6.6 členu Kodeksa	Obstoj nasprotja interesa v poslovnem letu	Članstvo v organih nadzora drugih družb	Članstvo v komisijah	predsednik / član	Udeležba na sejah komisij glede na skupno število sej komisij
KLEMEN BOŠTJANČIČ	korporativno upravljanje	DA	NE	Sava Turizem d.d.	komisija za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizem	član	6/7
DEJAN RAJBAR	finance	DA	DA (nasprotje interesov v primeru glasovanja za sprejem dveh sklepov, kjer se je član izločil iz razprave, prejema gradiva in glasovanja)	Cinkarna celje, d.d., Elements Skladi, d.d.	revizijska komisija	predsednik	4/4
ALEŠ ŠKOBERNE	finance	DA	DA (nasprotje interesov v primeru glasovanja za sprejem dveh sklepov, kjer se je član izločil iz razprave, prejema gradiva in glasovanja)	Sava Turizem d.d., Hoteli Bernardin d.d.	komisija za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizem	član	7/7
MATEJ NARAT	konsolidacija naložb	DA	NE	Sava Turizem d.d., Hoteli Bernardin d.d.	komisija za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizem	član	7/7
VANESSA GRMEK	korporativno upravljanje	DA	NE	Hoteli Bernardin d.d.	(I) revizijska komisija; (II) komisija za spremljanje in usmerjanje projekta konsolidacije naložb v dejavnosti turizem	članica	(I) 2/2 * (II) 3/3 *
TINA PELCAR BURGAR	pravo	DA	NE	Sava Turizem d.d., Elektrooptika d.d.	revizijska komisija	članica	2/2 **

Opis politike raznolikosti

Politiko raznolikosti je kot samostojen dokument Upravni odbor sprejel v februarju 2018. Politika raznolikosti sestave organov vodenja in nadzora Poslovne skupine Sava, opredeljuje zaveze družb, glede raznolikosti sestave organov vodenja in nadzora družb. Zaveze družb glede raznolikosti se izvajajo v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja in nadzora z vidikov, kot so spol, starost in izobrazba.

S politiko raznolikosti Poslovna skupina Sava postavlja okvire, ki omogočajo in spodbujajo raznoliko sestavo organov vodenja in nadzora, pri čemer vsak organ zase deluje kot ustrezna homogena celota.

Cilj politike je doseči večjo raznolikost in s tem večjo učinkovitost organov vodenja in nadzora kot celote, kar bo vplivalo na uspešnost poslovanja in večanje poslovnega ugleda posamezne družbe in poslovne skupine.

Izjava bo od dneva objave dostopna na spletnih straneh družbe Sava, d.d. (www.sava.si).

Ljubljana, 22.4.2020

Upravni odbor Save, d.d.

Klemen Boštjančič, predsednik

Dejan Rajbar, namestnik predsednika

Vanessa Grmek, članica

Matej Narat, član

Aleš Škoberne, član

9. Podpis letnega poročila in njegovih sestavnih delov za družbo Sava, d.d., in Poslovno skupino Sava za leto 2019

Predsednik in člani upravnega odbora družbe Sava, d.d., smo seznanjeni z vsebino sestavnih delov letnega poročila družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2019. Z njim se strinjamo in to potrjujemo s svojim podpisom.

Ljubljana, dne 22.4.2020

Upravni odbor Save, d.d.

Klemen Boštjančič, predsednik

Dejan Rajbar, namestnik predsednika

Vanessa Grmek, članica

Matej Narat, član

Aleš Škoberne, član

Analiza poslovanja

1. Splošna gospodarska gibanja

Po napovedih Urada za makroekonomske analize in razvoj (v nadaljevanju UMAR) se v letu 2019 v Sloveniji pričakuje 2,8 % gospodarska rast, ki bo v prihodnjih dveh letih ostala podobna (3,0 % in 2,7 %). Ključna razloga, ki bosta v letu 2019 prispevala k umiritvi gospodarske rasti, sta upočasnitev rasti tujega povpraševanja in povečana negotovost v mednarodnem okolju, kar se bo najbolj odrazilo v nižji rasti bruto investicij ter občutnejšem negativnem prispevku menjave s tujino, hkrati pa bo rast zasebne potrošnje, ki je spodbujena z ugodnimi razmerami na trgu dela in rastjo razpoložljivega dohodka, ostala razmeroma visoka, v naslednjih letih pa se bo predvsem zaradi nižje rasti zaposlenosti umirila. Prav tako bo investicijska aktivnost po napovedih UMAR-ja v obdobju 2019-2021 predvsem zaradi gradbenih investicij še vedno razmeroma visoka, rast državne potrošnje se bo v tem obdobju postopno zmanjševala, rast izvoza pa bo v letu 2019 ob močni podpori pospešenega izvoza farmacevtskih proizvodov višja kot v letu 2018, v prihodnjih dveh letih pa se bo umirila. Tudi rast uvoza bo letos višja kot lani, v prihodnjih dveh letih pa se bo skupaj z rastjo izvoza upočasnila.

Po podatkih Statističnega urada RS znaša inflacija v letu 2019 2,1 %, k čemur so bistveno manj kot v letu 2018 prispevali zunanji dejavniki (cene energije), večji je bil prispevek ostalega (predvsem neenergetsko industrijsko blago). Po napovedih UMAR-ja se bo zviševanje cen ob podpori nadaljnje rasti povpraševanja in krepitve stroškovnih pritiskov v prihodnjih dveh letih nadaljevalo tako v segmentu storitev kot tudi pri neenergetskem blagu, prispevek energentov pa bo v letu 2020 rahlo negativen, zaradi česar se pričakuje, da se bo inflacija gibala okoli 2 %.

Turizem

Po podatkih World Travel & Tourism Council (v nadaljevanju WTTC) je svetovni turizem v letu 2018 ustvaril približno 10,4 % svetovnega BDP, podobno bo tudi v letu 2019, do leta 2029 pa naj bi ustvaril 11,5 % svetovnega BDP. V letu 2018 je bila rast svetovnega turizma 3,2 %, ki se bo po napovedih v letu 2019 zvišala na 3,6 %, do leta 2029 pa bi bila rast svetovnega turizma na letni ravni 3,7 %.

V Sloveniji ustvarja dejavnost Turizem približno 12,3 % BDP. Po podatkih WTTC je bila v Sloveniji v letu 2018 6 % rast dejavnosti turizem. Po podatkih Statističnega urada RS je skupno število prihodov turistov v letu 2019 v primerjavi s predhodnim letom poraslo za 5 %, pri čemer je bil zabeležen 1,3 % porast števila prihodov domačih turistov in 6,3 % porast prihodov tujih turistov. Skupno število ustvarjenih prenočitev turistov se je povečalo za 0,6 % glede na leto 2018, pri čemer je bil zabeležen 2,4 % upad števila prenočitev domačih turistov in 1,8 % porast števila prenočitev tujih turistov.

Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021, ki je usmerjena v pospeševanje razvoja turizma, temelji na dosedanjih spoznanjih in razvojnih posebnostih slovenskega turizma, na razvijanju konkurenčnih prednosti in spodbujanju sistemskih rešitev na tem področju, učinkovitemu povezovanju nacionalnih, lokalno-regionalnih in podjetniških interesov na področju razvoja turizma, spodbujanju globalnih, nacionalnih in lokalnih turističnih produktov, kjer ima Slovenija prepoznavne konkurenčne prednosti, ter na razumevanju in uveljavljanju sodobnih metod in tehnik upravljanja s področja strateškega načrtovanja ter usmerjanja podjetniških konkurenčnih mrež.

2. Poslovanje Sava, d.d.

Leto 2019 je bilo za družbo Sava, d.d., zadnje leto uresničevanja Načrta finančnega prestrukturiranja po izglasovani prisilni poravnavi. Pomembne aktivnosti njegovega izvajanja so bile odprodaja nestrategičnih naložb, med njimi je bila v letošnjem letu med drugimi odprodana tudi naložba v delnice Gorenjske banke, d.d., izvedba pripojitve dveh manjših odvisnih družb k Savi, d.d., razreševanje terjatev do družbe NFD Holding, d.d. – v stečaju, pridobitev 84,82-odstotnega lastniškega deleža v družbi Hoteli Bernardin, d.d., povišanje osnovnega kapitala z denarnimi vplačili, nadaljnje zniževanje prenesene izgube ter nadaljnje zniževanje finančnih obveznosti.

Sava, d.d., je izpolnila vse obveznosti iz prisilne poravnave in dne 28.11.2019 poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki Save, d.d., to so SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d., in York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L., s katerimi se je dogovorila za odlog plačila do 30.04.2020. Pogajanja s potencialnimi posojilodajalci finančnih obveznosti na trgu se nadaljujejo. Sava, d.d., načrtuje uspešen zaključek refinanciranja finančnih obveznosti, ki bodo na dan 30.04.2020 zapadle.

V obdobju od pričetka prisilne poravnave do 31.12.2019 je bilo z unovčenjem zavarovanj in s poravnavo dela zavarovanih in vseh navadnih finančnih terjatev upnikov odplačanih 82,3 milijona evrov terjatev upnikov, za katere je učinkovala prisilna poravnava, ter poplačane 1-odstotne obresti v skupni višini 3,2 milijona evrov.

Sava, d.d., nadaljuje z aktivnostmi za refinanciranje finančnih obveznosti s strani domačih in tujih komercialnih bank ter drugih ponudnikov sredstev, pogajanja pa potekajo z najaktivnejšimi potencialnimi posojilodajalci. Sava, d.d., načrtuje uspešen zaključek refinanciranja finančnih obveznosti, ki bodo na dan 30.04.2020 zapadle.

V letu 2019 je bil dosežen čisti dobiček v višini 0,7 milijona evrov, ki je bil z upoštevanjem določil 230. člena ZGD-1 že ob sestavitvi letnega poročila uporabljen za pokrivanje prenesene izgube. Bilančna vsota je na dan 31.12.2019 znašala 108,5 milijona evrov. V sestavi sredstev finančni naložbi v družbo Sava Turizem, d.d., in družbo Hoteli Bernardin, d.d., predstavljata 94 odstotkov. V sestavi virov sredstev je kapital udeležen z 51 odstotki, finančne obveznosti pa s 47 odstotki.

Vzporedno z izvajanjem navedenih poslovnih aktivnosti je Sava, d.d., na osnovi postavljenih temeljev izvajala aktivnosti za integracijo družbe Hoteli Bernardin, d.d., v skupino Sava.

2.1. Pojasnila izkaza poslovnega izida

Pregled pomembnejših podatkov o poslovanju Save, d.d.

	v mio EUR				
	2015	2016	2017	2018	2019
Čisti prihodki od prodaje	0,9	0,8	0,6	0,6	0,9
Drugi prihodki	0,1	1,8	0,0	0,1	0,1
Stroški iz poslovanja	-3,0	-2,8	-2,2	-2,2	-3,2
Poslovni izid iz poslovanja	-2,0	-0,2	-1,6	-1,5	-2,2
Finančni izid	-34,4	17,0	3,7	2,2	2,8
Izid iz drugih postavk	0,1	0,0	-0,5	-0,1	0,1
Poslovni izid pred davki	-36,3	16,8	1,6	0,6	0,7
Čisti poslovni izid	-36,3	16,8	1,6	0,6	0,7

Kazalniki uspešnosti poslovanja Save, d.d.

	2015	2016	2017	2018	2019
Delež lastniškega financiranja - v %					
kapital / obveznosti do virov sredstev	-35,7	15,8	16,4	23,9	51,1
Delež dolgoročnega financiranja - v %					
vsota kapitala in dolgoročnih dolgov (skupaj z rezervacijami in odloženimi davki) ter dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev / obveznosti do virov sredstev	-35,3	99,2	99,0	23,9	51,6
Delež osnovnih sredstev v sredstvih - v %					
osnovna sredstva / sredstva	1,3	0,1	0,0	0,1	0,5
Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih - v %					
vsota osnovnih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev, naložbenih nepremičnin, dolgoročnih finančnih naložb in dolgoročnih poslovnih terjatev / sredstva	66,7	64,7	63,0	64,8	97,0
Hitri koeficient (koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti)					
denarna sredstva / kratkoročne obveznosti	0,0	2,0	1,1	0,0	0,0
Pospešeni koeficient (Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti)					
vsota likvidnih sredstev, kratkoročnih terjatev in kratkoročnih finančnih naložb / kratkoročne obveznosti	0,1	26,8	33,4	0,1	0,1
Kratkoročni koeficient (Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti)					
kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti	0,2	104,1	145,3	0,5	0,1
Koeficient gospodarnosti poslovanja					
poslovni in finančni prihodki / poslovni in finančni odhodki	neg	4,7	1,5	1,2	1,1
Čista donosnost kapitala					
čisti dobiček / povprečni kapital (brez čistega poslovnega izida obračunskega obdobja)	neg	n.s.	6,4	1,8	1,5
Odstotni koeficient dividendnosti osnovnega kapitala					
vsota dividend za poslovno leto / povprečni osnovni kapital	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Poslovni prihodki

- Poslovne prihodke v višini 0,9 milijona evrov so v višini 0,8 milijona evrov sestavljali prihodki iz nadomestila za uporabo blagovne znamke, iz opravljanja notranje revizijskih storitev, iz najemnin ter iz drugih poslovnih storitev, 0,1 milijona evrov prihodkov pa se v pretežni meri nanaša na dosežen dobiček pri prodaji nepremičnine.
- Čisti prihodki od prodaje storitev so za 35 odstotkov višji od doseženih lanskoletnih čistih prihodkov. Povišanje je v pretežni meri posledica pripojitve družbe Sava NRS, d.o.o., k Savi, d.d.

Stroški iz poslovanja

- Stroški iz poslovanja v višini 3,2 milijona evrov so bili v primerjavi s preteklim letom za 43 odstotkov oziroma za 1,0 milijona evrov višji. Med njimi je 1,1 milijona evrov stroškov povezanih z reprogramom finančnih

obveznosti, s pripravo strategije družbe in s postopki integracije družbe Hoteli Bernardin, d.d., v skupino Sava, del povišanja stroškov iz poslovanja pa izhaja iz prodaje nestrateškega premoženja in pripojitve Save NRS, d.o.o., k Savi, d.d.

- V sestavi stroškov iz poslovanja so 59 odstotkov predstavljali stroški storitev, 37 odstotkov stroški dela ter 4 odstotke drugi odhodki.
- Stroški storitev* so znašali 1,9 milijona evrov. Med njimi je 1,1 milijona evrov stroškov povezanih z reprogramom finančnih obveznosti, s pripravo strategije družbe ter s postopki integracije družbe Hoteli Bernardin, d.d., v skupino Sava.
- V Savi, d.d., je bilo na dan 31.12.2019 zaposlenih 13 sodelavcev, kar so 4 zaposleni več kot konec preteklega leta (1 nova zaposlitev, 3 sodelavci prihod zaradi pripojitve Save NRS, d.o.o., k Savi, d.d.). Stroški dela so znašali 1,2 milijona evrov, mednje pa so v višini 0,2 milijona evrov vključene tudi rezervacije za morebitne obveznosti do zaposlenec.

Poslovni izid iz poslovanja

Dosežena je bila izguba iz poslovanja v višini 2,2 milijona evrov, ki je bila zaradi enkratnih poslovnih stroškov višja od dosežene izgube v enakem obdobju preteklega leta.

Finančni izid

- *Finančni izid* v družbi Sava, d.d., je bil pozitiven v višini 2,8 milijona evrov.
- *Prejete dividende* v višini 2,1 milijona evrov se v pretežni meri nanašajo na finančno naložbo v družbo Sava Turizem, d.d., in predstavljajo 2,4-odstoten donos.
- *Pri prodaji finančnih naložb* je bilo doseženih 0,2 milijona evrov finančnih prihodkov.
- *Ostali finančni prihodki* v višini 1,3 milijona evrov predstavljajo pozitivne učinke, nastale pri prodaji v zastavo prejetih delnic za terjatve do družbe NFD Holding, d.d. – v stečaju in pri prodaji naložbe in terjatev do družbe Sava Nova, d.o.o., Zagreb.
- *Obresti za prejeta posojila* v višini 0,8 milijona evrov predstavljajo obračunane 1-odstotne obresti na zavarovane finančne obveznosti za obdobje januar – november 2019 in 4-odstotne obresti na zavarovane finančne obveznosti za mesec december 2019. Sava, d.d., obveznosti iz obresti poravnava v dogovorjenih rokih.

Finančni izid po vrstah aktivnosti

v mio EUR							
	Finančni izid	Finančni izid	Finančni izid	Finančni izid	Finančni prihodki	Finančni odhodki	Finančni izid
	2015	2016	2017	2018	JAN - DEC 2019		
Dividende	0,0	0,0	1,2	1,2	2,1	0,0	2,1
Učinki pri prodaji finančnih naložb	0,2	4,5	4,0	2,0	0,2	0,0	0,2
Oslabitev finančnih naložb	-20,9	-1,6	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0
Obresti	-13,4	0,1	-1,2	-1,0	0,0	-0,8	-0,8
Ostalo	-0,3	14,0	0,0	0,3	1,3	0,0	1,3
SKUPAJ	-34,4	17,0	3,7	2,2	3,6	-0,8	2,8

Poslovni izid iz izrednih dogodkov

Izid iz izrednih dogodkov je bil pozitiven v višini 0,1 milijona evrov. Izredni prihodki so bili doseženi v višini 0,2 milijona evrov, med katerimi pretežni del predstavlja na osnovi sklepa Upravnega sodišča odpravljena rezervacija za globo Banki Slovenije. Izredne odhodke v višini 0,1 milijona evrov predstavljajo kratkoročno vračunani stroški za potencialne obveznosti.

Davek od dohodkov

Sava, d.d., za leto 2019 nima obračunane obveznosti za plačilo davka od dohodka, ugotovljena davčna izguba poslovnega leta je znašala 68,1 milijona evrov. Njena višina je v pretežni meri posledica davčnega priznavanja v preteklih letih izvedenih oslabeitev finančnih naložb, ki so bile v letu 2019 odprodane.

Čisti poslovni izid

V letu 2019 je bil dosežen čisti dobiček v višini 0,7 milijona evrov. Sestavljen je bil iz izgube iz poslovanja v višini 2,2 milijona evrov, iz pozitivnega finančnega izida v višini 2,8 milijona evrov ter iz dobička iz izrednih postavk v višini 0,1 milijona evrov.

Čisti poslovni izid v višini 0,7 milijona evrov je bil z upoštevanjem določil 230. člena ZGD-1 že ob sestavitvi letnega poročila uporabljen za pokrivanje prenesene izgube.

Bilančna izguba

Bilančna izguba je na dan 31.12.2019 znašala 17,2 milijona evrov in je bila v primerjavi s koncem preteklega leta znižana za 16,9 milijona evrov. Ostale spremembe v višini 15,8 milijona evrov se nanašajo na 90-odstotni odpis izvirno zavarovanih terjatev upnikov, ki z iztrženo kupnino ob prodaji sredstev, danih v zavarovanje, niso dosegle celotnega kritja v zaščiteni vrednosti zavarovanja.

	v mio EUR
Čisti poslovni izid leta 2019	0,7
Prenesena izguba	-34,1
Ostale spremembe - iz pripojitve Save NRS, d.o.o., in Save Nepremičnine, d.o.o. k Savi, d.d.	0,4
Ostale spremembe -iz 90 % odpisa finančnih obveznosti	15,8
Bilančna izguba na dan 31.12.2019	-17,2

2.2. Pojasnila bilance stanja

Bilančna vsota

Bilančna vsota na dan 31.12.2019 v višini 108,5 milijona evrov je bila v primerjavi z bilančno vsoto na dan 31.12.2018 neto nižja za 41,6 milijona evrov. V letu 2019 so namreč potekale aktivnosti izvrševanja Načrta finančnega prestrukturiranja, ki so privedle do znatnih sprememb v sestavi sredstev in virov sredstev.

Pomembnejše vsebinske spremembe na sredstvih:

- zaključek prodajnega postopka finančne naložbe v delnice Gorenjske banke, d.d.,
- razreševanje terjatev do NFD Holdinga, d.d. – v stečaju: pridobitev 1.652.413 delnic Hotelov Bernardin, d.d., in prodaja 54.791 delnic Melamina, d.d., prodaja 2.912 delnic Krke, d.d., prodaja 28.717 delnic Melamina, d.d., in prodaja 324.695 delnic Istrabenza, d.d., prejetih v zastavo za dano posojilo NFD Holdingu, d.d. – v stečaju,
- uveljavitev nakupne opcije za 4.011.676 delnic Hotelov Bernardin, d.d.,
- dodatna pridobitev 665.199 delnic Hotelov Bernardin, d.d.,
- prodaja finančne naložbe v Savo Novo, d.o.o., Zagreb in prodaja terjatev iz danih posojil ter obresti iz danih posojil družbi Sava Nova, d.o.o., Zagreb.

Pomembnejše vsebinske in vrednostne spremembe na virih sredstev:

- skladno z Načrtom finančnega prestrukturiranja izvedeno poplačilo finančnih obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki Save, d.d., to so SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d., in York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L., s katerimi se je Sava, d.d., dogovorila za petmesečni odlog plačila – do 30.04.2020,
- znižanje dolgoročnih in kratkoročnih finančnih obveznosti v višini 61,6 milijona evrov,
- povišanje osnovnega kapitala z denarnimi vložki v višini 2,7 milijona evrov,

- znižanje prenesene izgube za 15,8 milijona evrov iz naslova 90 % odpisa zavarovanih finančnih obveznosti.

Sestava sredstev

V sestavi sredstev dolgoročni finančni naložbi v družbo Sava Turizem, d.d., in v družbo Hoteli Bernardin, d.d., predstavljata 94 odstotkov, ostala sredstva pa so udeležena s 6 odstotki.

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe v višini 102,5 milijona evrov so se v primerjavi s koncem preteklega leta neto povišale za 15,9 milijona evrov in sicer:

- povišale za 16,5 milijona evrov, kar predstavlja pridobitev finančne naložbe v družbo Hoteli Bernardin, d.d. (HBPN) v prevzemnem postopku (prenos iz naložbe v pridružena podjetja), iz unovčenja v zastavo prejetih delnic HBPN ter iz uveljavitve nakupne opcije,
- povišale za 0,8 milijona evrov iz dodatnih nakupov delnic HBPN,
- znižale za 1,4 milijona evrov iz naslova pripojitve družbe Sava Nepremičnine, d.o.o., k Savi, d.d.

Naložbe v odvisne družbe sestavljata:

- naložba v družbo Sava Turizem, d.d., v višini 85,1 milijona evrov,
- naložba v družbo Hoteli Bernardin, d.d., v višini 17,4 milijona evrov.

Vrednost **naložb v druge delnice in deleže** v višini 0,5 milijona evrov se v primerjavi s koncem preteklega ni pomembno spremenila. V pretežni meri jih predstavlja naložba v Pokojninsko družbo A, d.d.

Vrednost **naložbenih nepremičnin in osnovnih sredstev** znaša 2,2 milijona evrov, od katerih jih 1,0 milijona evrov izhaja iz pripojitve Save Nepremičnine, d.o.o., k Savi, d.d., med njimi pa je tudi 0,5 milijona evrov sredstev v poslovnem najemu.

Dano posojilo v višini 1,5 milijona evrov je depozit pri poslovni banki.

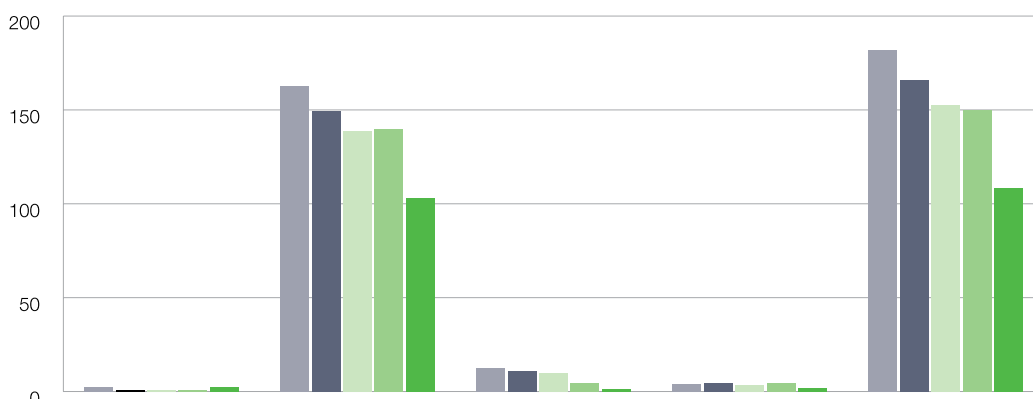

Ostala sredstva v višini 1,8 milijona evrov so sestavljena iz:

- denarnih sredstev v višini 1,5 milijona evrov, od katerih jih 0,8 milijona evrov izhaja iz pripojitve Save Nepremičnine, d.o.o., in Save NRS, d.o.o. k Savi, d.d.,
- rednih kratkoročnih poslovnih terjatev v višini 0,3 milijona evrov.

Sestava sredstev Save, d.d., od leta 2015 do leta 2019 – v mio EUR

v mio EUR

	Osnovna sredstva in naložbene nepremičnine	Dolgoročne finančne naložbe in sredstva za prodajo	Kratkoročne finančne naložbe	Ostala sredstva	SKUPAJ SREDSTVA
31.12. 2015	2,3	163	12,5	4,1	181,9
31.12. 2016	0,8	149,6	10,9	4,7	166
31.12. 2017	0,7	138,6	9,9	3,6	152,8
31.12. 2018	0,8	140	4,5	4,7	150
31.12. 2019	2,2	103	1,5	1,8	108,5

Sestava virov sredstev

V sestavi virov sredstev je kapital družbe udeležen z 51 odstotki, finančne obveznosti s 47 odstotki, drugi viri sredstev pa predstavljajo 2 odstotka.

Kapital znaša 55,5 milijona evrov in je v primerjavi s koncem leta 2018 neto višji za 19,6 milijona evrov. Spremembe so bile naslednje:

- osnovni kapital se je z denarnimi vplačili povečal za 2,7 milijona evrov,
- dobiček obravnavanega poslovnega obdobja je znašal 0,7 milijona evrov in je bil z upoštevanjem določil 230. člena ZGD-1 že ob sestavitvi letnega poročila uporabljen za pokrivanje prenesene izgube,

- prenesena izguba se je iz naslova pripojitve družb Sava Nepremičnine, d.o.o., in Sava NRS, d.o.o., znižala za 0,4 milijona evrov,
- prenesena izguba se je znižala za 15,8 milijona evrov iz 90 % odpisa preostanka finančnih obveznosti, v pretežni meri tistih, ki so bile zavarovane z delnicami Gorenjske banke, d.d.

Bilančna izguba na dan 31.12.2019 znaša 17,2 milijona evrov.

Dolgoročne finančne obveznosti znašajo 0,4 milijona evrov in predstavljajo novo nastalo finančno obveznost iz pravice do uporabe sredstev / poslovnih najemov v višini 0,5 milijona evrov, ki izhaja iz spremembe MSRP in SRS, po katerih se od 01.01.2019 dalje poslovni najemi obravnavajo na enak način kot finančni najemi: vključitev med osnovna sredstva in vzpostavitev finančnih obveznosti. Osnovna dolgoročna obveznost je bila znižana za 0,06 milijona evrov, kar predstavlja kratkoročni del finančne obveznosti iz poslovnih najemov, ki v plačilo zapade v letu 2019 ter znižana za 0,06 milijona evrov, kar predstavlja kratkoročni del finančne obveznosti iz poslovnih najemov, ki v plačilo zapade v letu 2020.

Kratkoročne finančne obveznosti znašajo 50,9 milijona evrov. V primerjavi s koncem leta 2018 so bile neto nižje za 62,0 milijona evrov. Sestavljene so iz zavarovanih obveznosti do naslednjih upnikov:

- Slovenskega državnega holdinga, d.d., v višini 22,4 milijona evrov,
- Kapitalske družbe, d.d., v višini 22,4 milijona evrov,
- Yorka Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L., v višini 6,0 milijona evrov,
- najemodajalcev (poslovni najemi) v višini 0,1 milijona evrov.

Kratkoročne finančne obveznosti, razen obveznosti iz poslovnih najemov, so zavarovane z zastavo delnic družb Sava Turizem, d.d., Hoteli Bernardin, d.d., in Pokojninska družba A, d.d.

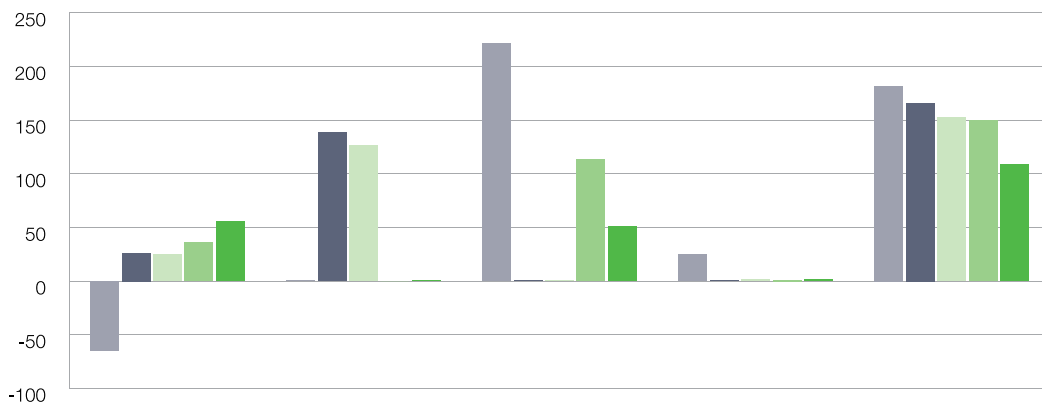
Sava, d.d., se je z upniki dogovorila za petmesečni odlog plačila - do 30.04.2020. Pogajanja s potencialnimi posojilodajalci finančnih obveznosti na trgu se nadaljujejo. Sava, d.d., načrtuje uspešen zaključek refinanciranja finančnih obveznosti, ki bodo na dan 30.04.2020 zapadle.

Kratkoročne poslovne obveznosti v višini 0,3 milijona evrov sestavljajo obveznosti za plače za mesec december 2019, obveznosti iz obresti za prejeta posojila za mesec december 2019 ter tekoče poslovne obveznosti.

Ostali viri sredstev znašajo 1,4 milijona evrov in so sestavljeni iz dolgoročnih rezervacij za odpravnine ob odhodu v pokoj, iz odloženih obveznosti za davek, iz kratkoročno vračunanih stroškov za globo Banke Slovenije, iz kratkoročno vračunanih stroškov, povezanih s stroški dela ter iz drugih kratkoročno vračunanih poslovnih odhodkov, ki se vsebinsko nanašajo na poslovno leto 2019.

Sestava virov sredstev Save, d.d., od leta 2015 do leta 2019 – v mio EUR

v mio EUR

	Kapital	Dolgoročne obveznosti	Kratkoročne obveznosti	Ostali viri sredstev	SKUPAJ VIRI SREDSTEV
31.12. 2015	-64,9	0,5	221,2	25,1	181,9
31.12. 2016	26,3	138,4	0,6	0,7	166,0
31.12. 2017	25,1	126,1	0,4	1,2	152,8
31.12. 2018	35,8	0,0	113,2	1,0	150,0
31.12. 2019	55,5	0,4	51,2	1,4	108,5

2.3. Zaposleni

Število zaposlenih na dan 31.12.2019

V Savi, d.d., je bilo na dan 31.12.2019 zaposlenih 13 sodelavcev, njihovo število pa se je v primerjavi s koncem preteklega leta povišalo za 4 zaposlene (1 nova zaposlitev, 3 prihodi iz pripojitve družbe Sava NRS, d.o.o.). V družbi Sava, d.d., je bilo v letu 2019 povprečno zaposlenih 11,31 sodelavcev.

Izobrazbena struktura zaposlenih na dan 31.12.2019

Stopnja izobrazbe	2019		2018	
	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih
6. stopnja - višja strokovna izobrazba	1	1,00	1	1,00
7a. stopnja - visoka strokovna izobrazba	3	2,81	2	2,00
7b. stopnja - univerzitetna izobrazba	5	3,50	2	2,00
8. stopnja - magisterij	4	4,00	4	4,00
SKUPAJ	13	11,31	9	9,00

Starostna struktura zaposlenih na dan 31.12.2019

Starost	2019		2018	
	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih
20 - 30	0	0,00	1	1,00
31 - 40	5	5,00	4	4,00
41 - 50	3	2,31	1	1,00
51 - 60	4	3,50	3	3,00
nad 60	1	0,50	0	0,00
SKUPAJ	13	11,31	9	9,00

Struktura zaposlenih po spolu na dan 31.12.2019

Spol	2019		2018	
	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih
Ženske	7	7,00	7	7,00
Moški	6	4,31	2	2,00
SKUPAJ	13	11,31	9	9,00

3. Poslovanje Poslovne skupine Sava

Sestava Poslovne skupine Sava se je v letu 2019 pomembno spremenila. Družbi Terme Lendava, d.o.o., in Sava Nova, d.o.o., sta bili odprodani, družbi Sava Nepremičnine, d.o.o., in Sava NRS, d.o.o., pa sta bili pripojeni k obvladujoči družbi Sava, d.d. Največjo spremembo je predstavljala pridobitev dodatnega 39,45-odstotnega deleža v družbi Hoteli Bernardin, d.d., s katero se je skupni lastniški delež Save, d.d., povečal na 84,82 odstotka, družba Hoteli Bernardin, d.d., pa je postala odvisna družba v sestavi Poslovne skupine Sava. Formalni postopek pripojitve družbe Hoteli Bernardin, d.d., k družbi Sava Turizem, d.d., je bil z vpisom le-te v sodni register dne 01.04.2020 zaključen.

Leto 2019 je bilo za obvladujočo družbo Sava, d.d., zadnje leto uresničevanja Načrta finančnega prestrukturiranja po izglasovani prisilni poravnavi. Sava, d.d., je izpolnila vse obveznosti iz prisilne poravnave in dne 28.11.2019 poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki Save, d.d., to so SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d., in York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L., s katerimi se je dogovorila za odlog plačila do 30.04.2020. Pogajanja s potencialnimi posojilodajalci finančnih obveznosti na trgu se nadaljujejo. Sava, d.d., načrtuje uspešen zaključek refinanciranja finančnih obveznosti, ki bodo na dan 30.04.2020 zapadle.

Poslovna skupina Sava je v letu 2019 dosegla prihodke od prodaje v višini 109,8 milijona evrov, od teh jih 32,2 milijona evrov izhaja iz vključitve družbe Hoteli Bernardin, d.d., v skupino Sava. Dosežen je bil čisti dobiček v višini 30,0 milijona evrov, od tega je 20,6 milijona evrov enkratnega neto pozitivnega učinka nastalo z vključitvijo družbe Hoteli Bernardin, d.d., v skupino Sava.

Bilančna vsota Poslovne skupine Sava je na dan 31.12.2019 znašala 262,6 milijona evrov in je bila za neto 30,1 milijona evrov višja od konca predhodnega leta. Kapital skupine je bil za 63,8 milijona evrov višji od konca preteklega leta, njegov delež v virih sredstev pa je bil 45-odstoten. Knjigovodska vrednost delnice Sava, izračunana iz kapitala Poslovne skupine Sava, je na dan 31.12.2019 znašala 3,76 evra/delnico, kar je bilo za 1,48 evra/delnico več kot v predhodnem letu.

Investicijska vlaganja v letu 2019 so bila v višini 13,3 milijona evrov realizirana v dejavnosti Turizem. V Poslovni skupini Sava je bilo na dan 31.12.2019 zaposlenih 1.385 sodelavcev.

3.1. Poslovna uspešnost družb skupine Sava Turizem

Skupina Sava Turizem, katero so v pretežni meri sestavljale družbe Sava Turizem, d.d., Terme Lendava, d.o.o. (do datuma odprodaje) in Cardial, d.o.o., je v poslovnem letu 2019 obeležila rekordne prodajne in finančne rezultate, nadaljevala z investicijskim ciklom ter uspešno zaključila projekt dezinvestiranja dveh destinacij.

Na prodajnem področju so bile aktivnosti na destinacijah Sava Hoteli Bled, Terme 3000 – Moravske Toplice, Zdravilišče Radenci in Terme Ptuj usmerjene v zagotavljanje rasti prodaje z doseganjem višje povprečne iztržene cene namestitvenih kapacitet in višjo izvenpenzijsko potrošnjo gostov.

Variabilni stroški materiala in storitev so se večinoma povečevali skladno z rastjo prodaje. Večji porast stroškov je nastal pri stroških energentov predvsem zaradi povišanja cen električne energije ter pri stroških marketinga in stroških investicijskega vzdrževanja. Zaradi zvišanja minimalne plače ter deficitarnosti kadrov, predvsem v gostinstvu, so rastle tudi stroški dela, vendar je zaradi organizacijskih sprememb v družbi njihov delež v prihodkih ostal na ravni predhodnega leta.

Dosežena prodaja v višini 77,4 milijona evrov je bila kljub prodaji dveh destinacij za 1,0 milijona evrov višja od dosežene v predhodnem letu. Odlični prodajni rezultati so posledica preteklega investiranja v produkte ter udejanjanja učinkovitih prodajnih in marketinških strategij.

Dosežen dobiček iz poslovanja je z 8,7 milijona evrov za 6 odstotkov, čisti dobiček v višini 9,0 milijona evrov pa za 38 odstotkov presegel doseženega v predhodnem letu. Dosežena EBITDA je z vrednostjo 17,2 milijona evrov dosegla rekordno vrednost in za 7 odstotkov presegla načrtovano ter za 1,0 milijona evrov lanskoletno vrednost.

Zadolženost družbe Sava Turizem, d.d., je na dan 31.12.2019 brez upoštevanja poslovnih najemov znašala 38,9 milijona evrov in je bila v primerjavi s predhodnim letom nižja za 3,7 milijona evrov. Neto dolg, izračunan kot razlika med finančnimi obveznostmi brez poslovnih najemov in denarnimi sredstvi ter kratkoročnimi depoziti, je dosegel vrednost 21,2 milijona evra. Leto 2019 je bilo zaključeno v dobri finančni kondiciji, z nizkim neto dolgom ter z rekordno nizkim finančnim vzvodom v višini 1,27.

V preteklih letih pričet *investicijski cikel* se je nadaljeval tudi v letu 2019. V preteklih 3 letih je bilo za investicije namenjenih 35,9 milijona evrov, od tega 9,6 milijona evrov v letu 2019. Največji letošnji projekti so bili izvedba 3. faze izgradnje bungalov hišic Prekmurska vas Ajda in celovita prenova okolice, prenova kavarne Park na Bledu, prenova 6. nadstropja hotela Radin Superior ter investicija v Salon zdravja v Radencih. Konec leta 2019 se je pričela celovita prenova Hotela Park na Bledu, ki bo zaključena v letu 2020.

V skupini Sava Turizem, d.d., je bilo na dan 31.12.2019 zaposlenih 1.003 sodelavcev, od tega 807 za nedoločen čas.

3.2. Poslovna uspešnost družbe Hoteli Bernardin, d.d.

V konsolidirane računovodske izkaze Poslovne skupine Sava so vključeni računovodski izkazi družbe Hoteli Bernardin, d.d., za celo poslovno leto 2019. Družba je bila z uspešno izvedenim postopkom statusne spremembe dne 01.04.2020 tudi formalno pripojena k družbi Sava Turizem, d.d.

Družba je v letu 2019 z izvajanjem ciljno segmentirane prodajne strategije še dodatno okrepila tržno pozicijo na najpomembnejših tujih emitivnih trgih. Doseženi prodajni rezultati se presegli tako rezultate predhodnega leta kot tudi načrtovane cilje na prodajnem področju.

Družba je resort San Simon v letu 2018 sicer odprodala, vendar ga ima na osnovi sklenjene pogodbe še naprej v *najemu in v upravljanju*. V letu 2019 sta bila uspešno zaključena prodajna postopka nepremičnin Vila Piranesi in zemljišče Razgledi 4, pri čemer so bili realizirani prihodki v višini 2,0 milijona evrov.

Dosežena *prodaja* v višini 32,2 milijona evrov je bila za 2,1 milijona evrov višja od dosežene v predhodnem letu. Primerljivost letnih podatkov glede na predhodno leto je sicer nekoliko okrnjena zaradi prenove sob v Grand Hotelu Bernardin v 2018 ter zaradi neobratovanja Hotela Histron zaradi prenove od novembra 2019 dalje. Tudi zaradi navedene omejitve je porast prodaje zelo dober pokazatelj uspešnosti prodajnih aktivnosti. Družba je namreč dosežene prihodke od prodaje glede na predhodno leto povečala za 7 odstotkov, prihodke na prodano sobo pa za 8 odstotkov.

Rast poslovnih odhodkov je v letu 2019 za 2 odstotni točki presegla rast prodaje. Vsi stroški, ki niso bili v neposredni povezavi z ustvarjenimi prihodki, so bili tekom leta v postopku optimizacije. Stroški dela so bili višji za 7 odstotkov, kar je zadovoljiv dosežek glede na izjemno otežene pogoje zagotavljanja zaposlenosti zaradi pomanjkanja kvalificirane delovne sile. Pomembno vrednost v poslovnih odhodkih, to je 2,1 milijona evrov, predstavljajo vračunani stroški, povezani z neizkoriščenim letnim dopustom in viškom prerazporeditvenih ur, z odpravninami ob upokojitvi, s stroški za reorganizacijo družbe ter s potencialnimi obveznostmi na temelju tožb. Stroški obresti so bili v primerjavi s predhodnim letom nižji, v Pogodbi o reproprogramu finančnih obveznosti je bila poleg podaljšanja ročnosti uspešno izpogajana tudi nižja obrestna mera.

Doseženi dobiček iz poslovanja je z 2,1 milijona evrov ostal na nivoju doseženega v predhodnem letu, čisti dobiček v višini 2,6 milijona evrov pa je za 63 odstotkov presegel doseženega v predhodnem letu. Dosežena EBITDA je z vrednostjo 5,2 milijona evrov predvsem na račun vračunanih potencialnih stroškov v povezavi z zaposlenimi in morebitnimi obveznostmi iz sodnih postopkov zaostala za lanskoletnim dosežkom. Dosežena EBIDAR, izračunana na način, da je zagotovljena primerljivost z letom 2018 zaradi prodaje resorta San Simon, je znašala 6,3 milijona evrov in je bila za 4 odstoke višja od predhodnega leta.

Zadolženost družbe Hoteli Bernardin, d.d., je na dan 31.12.2019 znašala 16,6 milijona evrov in je bila v primerjavi s predhodnim letom nižja za 0,9 milijona evrov. Pomembno spremembo v strukturi financiranja predstavlja na novo dogovorjena ročnost prejetih posojil z zapadlostjo do leta 2029. Neto finančni dolg, izračunan kot razlika med finančnimi obveznostmi in denarnimi sredstvi, je dosegel vrednost 10,1 milijona evra in je bil za 22 odstotkov nižji od neto finančnega dolga predhodnega leta.

Po prenovi sob v Grand Hotelu Bernardin v letih 2017/2018 se *investicijski cikel* nadaljuje s celovito prenovo Hotela Histron 4*, ki je bil v letu 2019 realiziran v vrednosti 3,4 milijona evrov. Zaključek investicije je načrtovan v juniju 2020.

V družbi Hoteli Bernardin, d.d., je bilo na dan 31.12.2019 zaposlenih 369 sodelavcev, od tega 289 za nedoločen čas.

3.3. Uspešnost Poslovne skupine Sava

Izkaz poslovnega izida

Družbe Poslovne skupine Sava so dosegle **čiste prihodke od prodaje** v višini 109,8 milijona evrov, od teh jih 32,2 milijona evrov izhaja iz vključitve družbe Hoteli Bernardin, d.d., v skupino Sava.

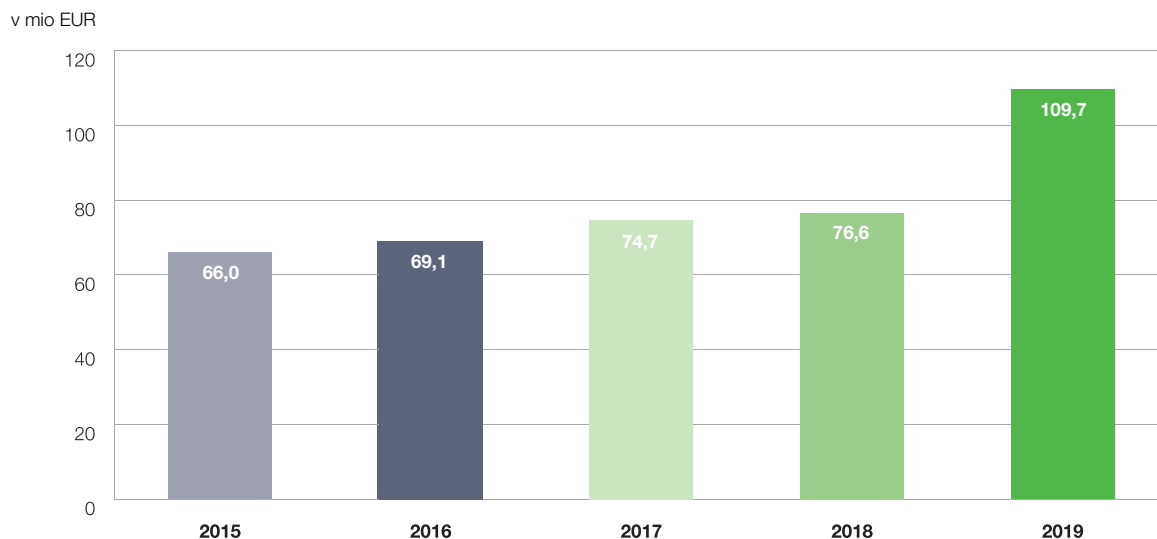
Poslovni odhodki leta 2019 so znašali 105,0 milijona evrov, njihov delež v poslovnih prihodkih je bil 93 – odstoten (leto: 2018 91–odstoten). Pomembno izredno vrednost v poslovnih odhodkih, to je 2,1 milijona evrov, predstavljajo vračunani stroški, povezani z neizkoriščenim

letnim dopustom in viškom prerazporeditvenih ur, z odpravninami ob upokojitvi, s stroški za reorganizacijo družbe ter s potencialnimi obveznostmi na temelju tožb v družbi Hoteli Bernardin, d.d.

Dosežen je bil **čisti dobiček** v višini 30,0 milijona evrov, od tega je bilo med finančne prihodke skupine vključenih za 21,8 milijona evrov enkratnih neto prihodkov*, ki izhajajo iz razlike med plačilom za pridobitev deleža v kapitalu ter knjigovodsko vrednostjo kapitala družbe Hoteli Bernardin, d.d., ter med poslovnimi odhodki skupine za 1.202 tisoč evrov oslabitve, povezane s pridobljenimi nakupnimi ponudbami za prodajo nepremičnine Salinera, ki je v teku.

**Bruto prihodki 24,1 milijona evrov, odloženi davki -2,3 milijona evrov, neto prihodki 21,8 milijona evrov.*

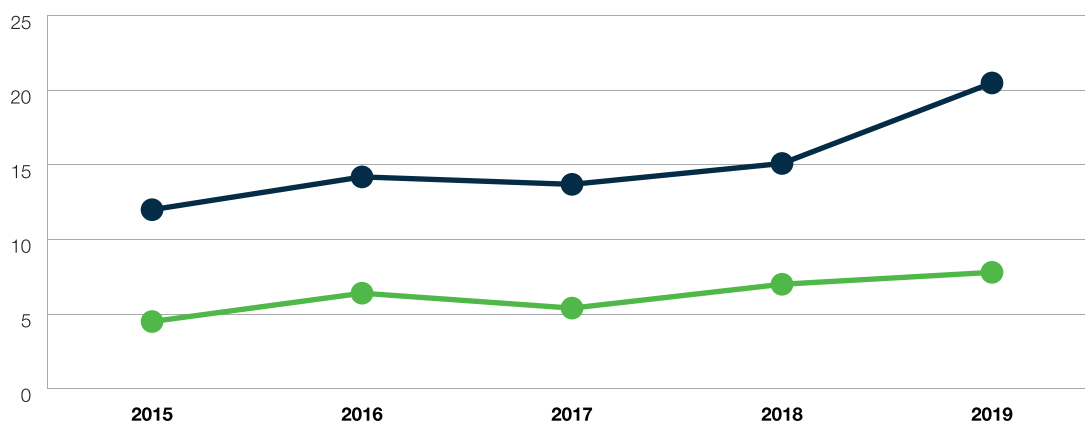
Prihodki od prodaje Poslovne skupine Sava od leta 2015 do leta 2019 – v milijonih evrov

EBITDA in EBIT v Poslovni skupini Sava od leta 2015 do leta 2019 – v milijonih evrov

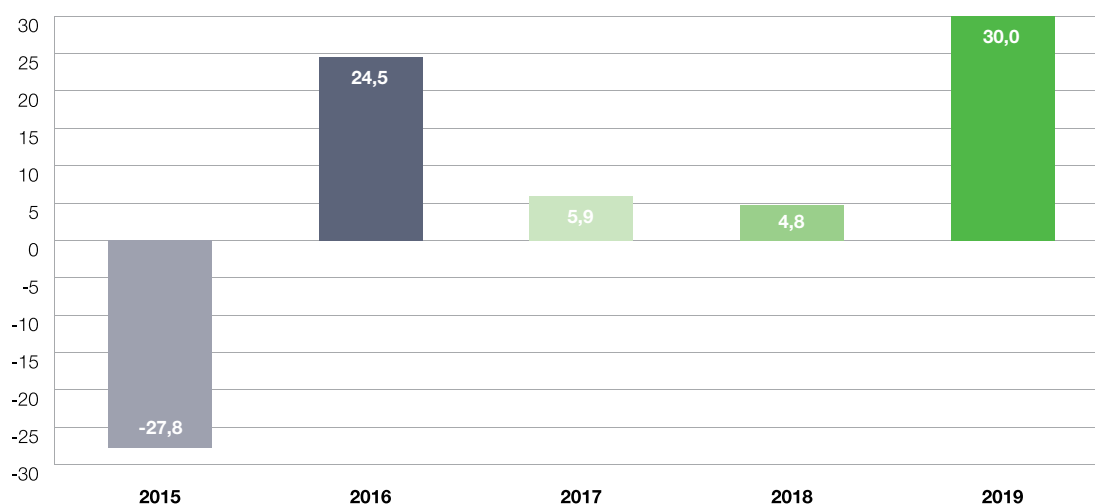
v mio EUR

● **EBITDA** – dobiček iz poslovanja pred amortizacijo in odpisi ● **EBIT** – dobiček/izguba iz poslovanja

Čisti dobiček / izguba v Poslovni skupini Sava od leta 2015 do leta 2019 – v milijonih evrov

v mio EUR

Izkaz finančnega položaja

Bilančna vsota družb Poslovne skupine Sava je na dan 31.12.2019 znašala 262,6 milijona evrov in je bila za 30,1 milijona evrov neto višja kot konec leta 2018.

V strukturi sredstev skupine so nepremičnine, naprave in oprema predstavljale 86 odstotkov, denarna sredstva in depoziti pri poslovnih bankah 11 odstotkov ter ostala sredstva 3 odstotke.

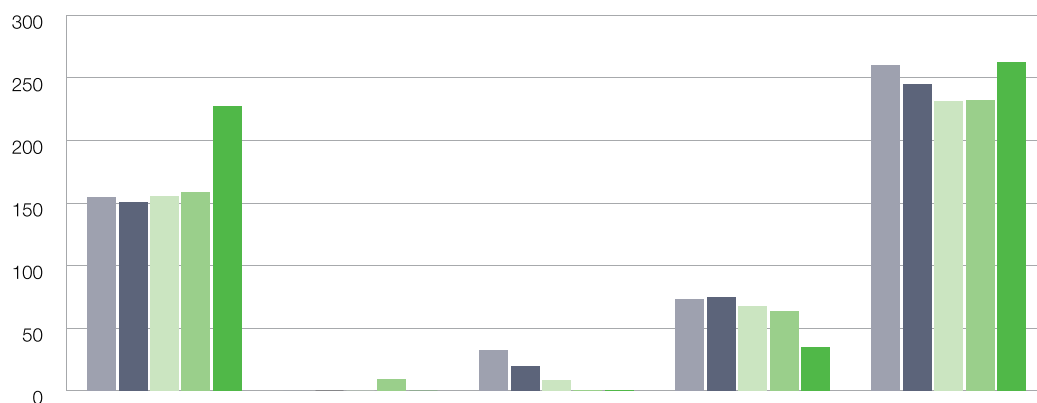
V strukturi virov sredstev skupine je bil kapital udeležen s 45 odstotki, dolgoročni dolgovi s 24 odstotki ter kratkoročni dolgovi z 31 odstotki.

Najpomembnejše spremembe na strani sredstev skupine so bile naslednje:

- povečanje sredstev iz naslova umestitve sredstev družbe Hoteli Bernardin, d.d., v skupino Sava v višini 71,8 milijona evrov,
- znižanje sredstev zaradi odprodaje finančne naložbe v Gorenjsko banko, d.d., v višini 43,6 milijona evrov,
- ostala neto povišanja sredstev v višini 1,9 milijona evrov.

Sestava sredstev Poslovne skupine Sava od leta 2015 do leta 2019 – v milijonih evrov

v mio EUR

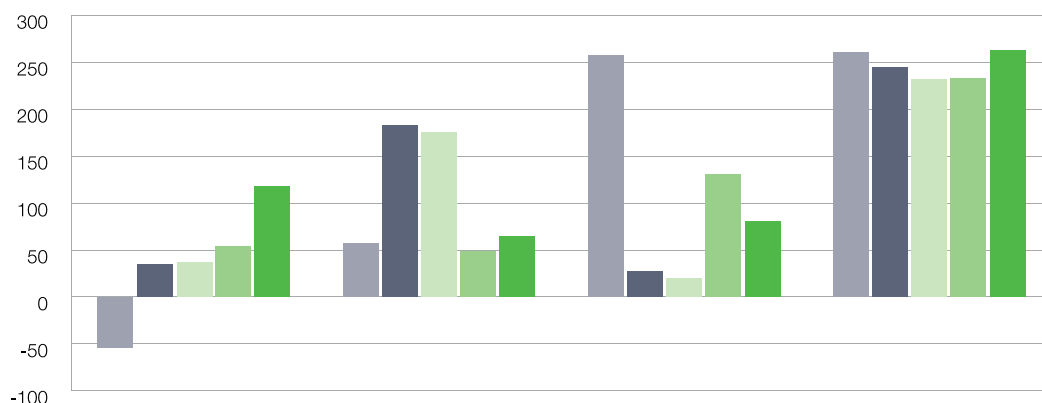
Najpomembnejše spremembe na strani virov sredstev skupine so bile naslednje:

- povišanje kapitala v višini 63,8 milijona evrov, od tega za 2,7 milijona evrov iz dokapitalizacije obvladujoče družbe Sava, d.d., ter za 30,0 milijona evrov iz naslova čistega dobička leta 2019,
- neto znižanje dolgoročnih in kratkoročnih finančnih obveznosti v višini 44,0 milijona evrov,
- ostala neto povišanja virov sredstev v višini 10,3 milijona evrov.

Sestava virov sredstev Poslovne skupine Sava od leta 2015 do leta 2019 – v milijonih evrov

v mio EUR

	Kapital	Dolgoročni dolgovi	Kratkoročni dolgovi	SKUPAJ KAPITAL IN DOLGOVI
31.12. 2015	-54,0	56,6	257,7	260,3
31.12. 2016	34,7	183,0	27,0	244,7
31.12. 2017	37,2	174,9	19,6	231,7
31.12. 2018	54,1	48,0	130,4	232,5
31.12. 2019	117,9	64,2	80,5	262,6

Investicije

Investicijska vlaganja v letu 2019 v višini 13,3 milijona evrov so bila realizirana v dejavnosti Turizem.

Zaposleni v Poslovni skupini Sava

V Poslovni skupini Sava je bilo na dan 31.12.2019 zaposlenih 1.385 sodelavcev (31.12.2018: 1.030 sodelavcev). Pretežni del sodelavcev je zaposlenih v družbah dejavnosti Turizem.

V družbah Poslovne skupine Sava je bilo v letu 2019 povprečno zaposlenih 1.269 sodelavcev, v enakem obdobju predhodnega leta pa 821 sodelavcev.

Izobrazbena struktura zaposlenih v Poslovni skupini Sava

Stopnja izobrazbe	Leto 2019		Leto 2018	
	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih
1. stopnja - nedokončana osnovna šola	7	6	4	3
2. stopnja - osnovna šola	135	133	76	59
3. stopnja - do 2 leti poklicnega izobraževanja	20	16	10	7
4. stopnja - najmanj 3 leta poklicnega izobraževanja	360	336	281	228
5. stopnja - srednja izobrazba	503	466	377	299
6. stopnja - višja strokovna izobrazba	111	99	98	78
7a. stopnja - visoka strokovna izobrazba	152	125	111	85
7b. stopnja - univerzitetna izobrazba	78	71	61	52
8. stopnja - magisterij	14	13	9	7
9. stopnja - doktorat	5	5	3	2
SKUPAJ	1.385	1.269	1.030	821

Starostna struktura zaposlenih v Poslovni skupini Sava

Starost	Leto 2019		Leto 2018	
	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih
do 20 let	6	7	7	2
20 - 30	289	252	216	160
31 - 40	307	293	269	216
41 - 50	377	357	271	233
51 - 60	353	315	251	198
nad 60	53	44	16	13
SKUPAJ	1.385	1.269	1.030	821

Struktura zaposlenih v Poslovni skupini Sava po spolu

Spol	Leto 2019		Leto 2018	
	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih	Število zaposlenih	Povprečno število zaposlenih
Ženske	800	712	607	471
Moški	585	556	423	351
SKUPAJ	1.385	1.269	1.030	821

4. Poslovni načrt za leto 2020

Leto 2020 predstavlja pomembno leto za uresničevanje Strategije Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., in zadnje leto v procesu organizacijskega in finančnega prestrukturiranja. Družbe bodo nadaljevale s povečanim obsegom investiranja, ki se bo poleg razvoja

turističnih produktov oz. storitev odrazil v rasti cen, in ob spremembah v gospodarskem okolju (predvsem vpliv sprememb na področju trga dela) zasledovanjem v Strategiji predvidene rasti uspešnosti poslovanja.

Med ključne vsebinske predpostavke poslovnega načrta za leto 2020, uvrščamo:

nadaljnjo rast uspešnosti poslovanja turističnih družb s ciljem zasledovanja Strategije poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., ter nadaljevanje investicijskega cikla, skladno s Strategijo trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2023,

nadaljnjo konsolidacijo naložb v turizmu in aktivacijo sinergijskega potenciala,

prestrukturiranje družb Sava, d.d., Sava Turizem, d.d. in Hoteli Bernardin, d.d. v ciljno organizacijsko strukturo Poslovne skupine,

refinanciranja dolga Save, d.d. in družb v Poslovni skupini Sava.

Poslovni načrt Save, d.d., za leto 2020 je Upravni odbor sprejel decembra 2019, ko se je tudi seznanil s poslovnim načrtom Poslovne skupine Sava za leto 2020. Predpostavke poslovnega načrta so se v začetku leta 2020 s posledicami širjenja virusa covid-19 v veliki meri spremenile.

Družba Sava, d.d., vezano na ukrepe in ob spremljanju sprememb dinamično pripravlja projekcije vplivov na načrtovano poslovanje družbe in Poslovne skupine (dodatna pojasnila v poglavju 2.3.40, C. Pojav korona virusa in uveljavitev ukrepov za njegovo zaježitev).

Ključni kazalniki Poslovnega načrta Poslovne skupine Sava za leto 2020

EBITDA marža	17,3 %
Donos na kapital	0,9 %
Razmerje neto finančni dolg / EBITDA	5,8
Delež investicij v čistih prihodkih prodaje	28,6 %

Terme 3000 - Moravske Toplice

Hotel Livada Prestige

Hotel Ajda

Hotel Termal

Prekmurska vas Ajda

Apartmajsko naselje Prekmurska vas

Kamp Terme 3000

Terme Ptuj

Grand Hotel Primus

Bungalovi Terme Ptuj

Kamp Terme Ptuj

Glamping Vinska vas

Mobilne hišice

Zdravilišče Radenci

Hotel Radin

Hotel Izvir

Hotel Lipa

Apartmajsko naselje Lipov Gaj

Kamp Terme Lendava

Terme Lendava

Računovodsko poročilo

1. Računovodski izkazi s pojasnili za družbo Sava, d.d., v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi

1.1. Računovodski izkazi za družbo Sava, d.d., in razkritje prehoda na SRS 1 – Poslovni najemi

Bilanca stanja za družbo Sava, d.d., na dan 31. 12. 2019

		v 000 EUR	
	Pojasnila	31.12.2019	31.12.2018
SREDSTVA			
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		105.224	97.290
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1.2.4.2.	8	13
1. Dolgoročne premoženjske pravice		8	11
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		0	2
II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	1.2.4.3.	529	83
1. Zemljišča in zgradbe		445	0
b) Zgradbe		445	0
2. Proizvajalne naprave in stroji		82	83
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		2	0
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		2	0
III. NALOŽBENE NEPREMIČNINE	1.2.4.4.	1.676	725
2. Dane v najem drugim družbam		273	280
3. Niso dane v najem		1.403	445
IV. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	1.2.4.5.	103.011	96.469
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		103.011	96.469
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		102.462	86.538
b) Delnice in deleži v pridruženih družbah		0	9.350
c) Druge delnice in deleži		549	581
V. DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE		0	0
VI. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK	1.2.4.6., 1.2.4.27.	0	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		3.258	52.793
I. SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO	1.2.4.5.	0	43.526
II. ZALOGE		0	0
III. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	1.2.4.7.	1.500	4.511
2. Kratkoročna posojila		1.500	4.511
b) Kratkoročna posojila drugim		1.500	4.490
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	1.2.4.8.	229	721
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		94	547
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		7	32
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		128	142
V. DENARNA SREDSTVA	1.2.4.9.	1.529	4.035
1. Denarna sredstva v blagajni in na računih		1.529	4.035
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE		32	15
SREDSTVA SKUPAJ		108.514	150.098

v 000 EUR

	Pojasnila	31.12.2019	31.12.2018
OBVEZNOSTI			
A. KAPITAL	1.2.4.10.	55.452	35.817
I. VPOKLICANI KAPITAL		29.083	26.397
1. Osnovni kapital		29.083	26.397
II. KAPITALSKE REZERVE		43.357	43.357
III. REZERVE IZ DOBIČKA		0	0
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE		0	0
V. REZERVE, NASTALE ZARADI VREDNOTENJA PO POŠTENI VREDNOSTI		223	224
– iz naslova dolgoročnih finančnih naložb		223	224
VI. PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID		-17.211	-34.161
VII. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA		0	0
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1.2.4.12.	83	45
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		83	45
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	1.2.4.13.	452	53
I. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		400	0
4. Druge dolgoročne finančne obveznosti		400	0
II. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI		0	0
III. ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK	1.2.4.27.	52	53
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	1.2.4.14.	51.236	113.210
I. OBVEZNOSTI, VKLJUČENE V SKUPINE ZA ODTUJITEV		0	0
II. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		50.902	112.947
1. Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini		0	3.369
3. Kratkoročne obveznosti na podlagi obveznic		0	15.198
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti		50.902	94.380
III. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI		334	263
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		11	12
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		35	31
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		3	0
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		285	220
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1.2.4.15.	1.291	973
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		108.514	150.098

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Izkaz poslovnega izida za družbo Sava, d.d., za obdobje januar – december 2019

			v 000 EUR	
	Pojasnila	2019	2018	
1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	1.2.4.16.	849	627	
a) Prihodki, doseženi na domačem trgu		849	627	
– Do podjetij v skupini		696	583	
– Do drugih		153	44	
2. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE		0	0	
3. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE		0	0	
4. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	1.2.4.16.	98	70	
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	1.2.4.18.	-1.877	-1.262	
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		-33	-24	
b) Stroški storitev		-1.844	-1.238	
6. STROŠKI DELA	1.2.4.19.	-1.181	-932	
a) Stroški plač		-878	-637	
b) Stroški socialnih zavarovanj		-170	-115	
– Stroški socialnih zavarovanj		-70	-48	
– Stroški pokojninskih zavarovanj		-100	-67	
c) Drugi stroški dela		-133	-180	
7. ODPISI VREDNOSTI	1.2.4.20.	-117	-24	
a) Amortizacija		-81	-24	
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstev		-36	0	
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI		-9	-7	
9. DOBIČEK IZ POSLOVANJA		-2.237	-1.528	
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	1.2.4.21.	3.549	3.487	
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini		2.058	1.209	
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah		241	2.012	
č) Finančni prihodki iz drugih naložb		1.250	266	
11. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	1.2.4.22.	19	63	
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini		17	63	
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		2	0	
12. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV		2	2	
a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini		2	2	
13. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	1.2.4.23.	-1	-262	
14. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	1.2.4.24.	-761	-1.124	
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini		-3	-26	
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		0	-22	
c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic		-39	-150	
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		-719	-926	
15. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI		0	0	
16. DRUGI PRIHODKI	1.2.4.25.	257	11	
17. DRUGI ODHODKI	1.2.4.25.	-132	-98	
18. DAVEK IZ DOBIČKA	1.2.4.26.	0	0	
19. ODLOŽENI DAVKI	1.2.4.27.	0	0	
20. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		696	551	

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa za družbo Sava, d.d., za obdobje januar – december 2019

	v 000 EUR	
	2019	2018
Čisti dobiček poslovnega obdobja	696	551
Drugi vseobsegajoči donos:		
<i>Postavke, ki bodo lahko pozneje razvrščene v poslovni izid</i>		
– sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	157
– odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	-16
– sprememba poštene vrednosti naložb v pridružene družbe	0	0
– sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	-1	-1.896
– odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	189
Drugi vseobsegajoči donos, zmanjšan za odloženi davek v poslovnem obdobju	-1	-1.566
Skupaj drugi vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju	695	-1.015

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Izkaz denarnih tokov za družbo Sava, d.d., za obdobje januar – december 2019

		v 000 EUR	
		2019	2018
A.	Denarni tokovi pri poslovanju		
a)	Čisti poslovni izid	696	551
	Poslovni izid pred obdavčitvijo	696	551
b)	Prilagoditve za	-2.467	-2.210
	Amortizacijo	81	24
	Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezani s postavkami investiranja in financiranja	-90	-70
	Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezani s postavkami investiranja in financiranja	36	0
	Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev	-3.256	-3.550
	Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti	762	1.386
c)	Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	235	73
	Začetne manj končne poslovne terjatve	-166	47
	Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	-17	1
	Končni manj začetni poslovni dolgovi	71	-115
	Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	348	140
	Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	-1	0
č)	Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju (a + b + c)	-1.536	-1.586
B.	Denarni tokovi pri investiranju		
a)	Prejemki pri investiranju	8.942	9.224
	Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na investiranje	2.153	1.358
	Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	2	0
	Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	0	16
	Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	90	0
	Prejemki od odtujitve finančnih naložb	6.697	7.850
b)	Izdatki pri investiranju	-6.889	-1.598
	Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	0	-1
	Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-2	-38
	Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin iz pripojitve Sava Nepremičnine, d.o.o.	-994	0
	Izdatki za pridobitev finančnih naložb	-5.893	-1.559
c)	Pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju (a + b)	2.053	7.626
C.	Denarni tokovi pri financiranju		
a)	Prejemki pri financiranju	3.124	4.718
	Prejemki od vplačanega kapitala	2.686	4.718
	Prejemki od povečanja finančnih obveznosti	438	0
b)	Izdatki pri financiranju	-6.147	-7.159
	Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-679	-1.135
	Izdatki za odplačila finančnih obveznosti	-5.468	-6.024
c)	Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju (a + b)	-3.023	-2.441
Č.	Končno stanje denarnih sredstev	1.529	4.035
a)	Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc in Cc)	-2.506	3.599
b)	Začetno stanje denarnih sredstev	4.035	436

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Izločene pomembnejše nedelarne postavke

		v 000 EUR
		JAN - DEC 2019
B.a)	prejemki od odtujitve finančnih naložb - prodaja delnic Melamina, prejetih v zastavo za terjatve iz danih posojil NFD Holdingu, d.d. - v stečaju	2.082
B.a)	prejemki od odtujitve finančnih naložb - prodaja Gorenjske banke, d.d.: kupnina usmerjena na fiduciarni račun pri KDD, d.d.	40.319
B.b)	izdatki za pridobitev finančnih naložb - nakup delnic Hotelov Bernardin, prejetih v zastavo za terjatve iz danih posojil NFD Holdingu, d.d. - v stečaju	2.082
C.b)	izdatki za odplačila finančnih obveznosti - prodaja Gorenjske banke, d.d.: kupnina iz fiduciarnega računa pri KDD, d.d., usmerjena za poplačilo upnikov	40.319
B.b)	izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev: poslovni najem sredstev / sprememba SRS	513
C.a)	prejemki od povečanja finančnih obveznosti: poslovni najem sredstev / sprememba SRS	513
A.c)	začetne manj končne poslovne terjatve - Sava Turizem, d.d.	458
C.b)	izdatki za odplačila finančnih obveznosti - Sava Turizem, d.d.	458

Dodatno razkritje v zvezi s poslovnimi najemi sredstev

V letu 2019 je bilo odplačanih 55 tisoč evrov finančnih obveznosti iz poslovnih najemov, ki so v izkazu denarnega toka vključene pod postavko C.b) Izdatki za odplačila finančnih obveznosti.

Opis pomembnih izločenih nedelnarnih postavk v letu 2018:

- 3.514 tisoč evrov – zmanjšanje terjatev iz danega posojila družbi NFD Holding, d.d. – v stečaju (unovčenje v zavarovanje prejetih delnic Hotelov Bernardin, d.d.),
- 2.272 tisoč evrov – zmanjšanje terjatev iz obresti iz danega posojila družbi NFD Holding, d.d. – v stečaju (unovčenje v zavarovanje prejetih delnic Hotelov Bernardin, d.d.),
- 5.786 tisoč evrov – povišanje finančne naložbe v Hotele Bernardin, d.d.,
- 458 tisoč evrov – prenos iz dolgoročnih na kratkoročne poslovne terjatve,
- 98 tisoč evrov – povišanje finančnih obveznosti na osnovi regresnega zahtevka odvisne družbe, katere premoženje je bilo zastavljeno za finančne obveznosti Sava, d.d.,
- 54 tisoč evrov – odprava vračunanih rezervacij.

Izkaz gibanja kapitala za družbo Sava, d.d., za obdobje od 31.12.2018 do 31.12.2019

v 000 EUR

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	Skupaj kapital
	I/1	II	V	VI/2	VII/1	VIII
A.1. STANJE 31. DECEMBRA 2018	26.397	43.357	224	-34.161	0	35.817
b) Prilagoditve - pripojitev družb Sava Nepremičnine, d.o.o., in Sava NRS, d.o.o., k Savi, d.d.	0	0	0	438	0	438
A.2. ZAČETNO STANJE 1. JANUARJA 2019	26.397	43.357	224	-33.723	0	36.255
B.1. Spremembe lastniškega kapitala-transakcije z lastniki	2.686	0	0	0	0	2.686
č) Vnos dodatnih vplačil kapitala	2.686	0	0	0	0	2.686
B.2. Celotni drugi vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	-1	0	696	695
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	696	696
f) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	-1	0	0	-1
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	16.512	-696	15.816
a) Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	696	-696	0
f) Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	15.816	0	15.816
C. KONČNO STANJE 31. DECEMBRA 2019	29.083	43.357	223	-17.211	0	55.452

Pojasnila k računovodskemu izkazu so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Izkaz gibanja kapitala za družbo Sava, d.d., za obdobje od 31.12.2017 do 31.12.2018

v 000 EUR

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti	Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	Skupaj kapital
	I/1	II	V	VI/2	VII/1	VIII
A.1. STANJE 31. DECEMBRA 2017	21.679	43.357	1.790	-41.753	0	25.073
A.2. ZAČETNO STANJE 1. JANUARJA 2018	21.679	43.357	1.790	-41.753	0	25.073
B.1. Spremembe lastniškega kapitala-transakcije z lastniki	4.718	0	0	0	0	4.718
a) Vpis vpoklicanega osnovnega kapitala	4.718	0	0	0	0	4.718
B.2. Celotni drugi vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	-1.566	0	551	-1.015
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	551	551
d) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	157	0	0	157
e) Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	-16	0	0	-16
f) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	-1.896	0	0	-1.896
g) Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	189	0	0	189
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	7.593	-551	7.042
a) Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	551	-551	0
f) Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	7.042	0	7.042
C. KONČNO STANJE 31. DECEMBRA 2018	26.397	43.357	224	-34.161	0	35.817

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Izračun bilančne izgube za družbo Sava, d.d., na dan 31.12.2019

v 000 EUR

	31.12.2019	31.12.2018
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	696	551
Prenesena bilančna izguba na dan 31.12. predhodnega leta	-34.161	-41.753
Pripojitev Sava Nepremičnine, d.o.o., in Sava NRS, d.o.o., k Savi, d.d.	438	0
Prenesena bilančna izguba na dan 01.01. tekočega leta	-33.723	-41.753
Druge spremembe	15.816	7.042
Bilančna izguba na dan 31.12. tekočega leta	-17.211	-34.161

Razkritje prehoda na SRS 1 (2019) Poslovni najemi – Pravica do uporabe sredstev

Spremembe SRS 1 (2019) je organizacija začela uporabljati za poslovna leta, ki se začnejo 1. januarja 2019. Nanašajo se na spremenjeno računovodsko obravnavo najemov pri najemnikih. Najemnik najemov sredstev ne razvršča več med poslovne in finančne, ampak za vsa sredstva, ki so v najemu, med sredstvi prizna pravico do uporabe sredstva, med obveznostmi pa obveznost iz najema. Sredstva, ki so v najemu, razvrsti v ustrezno vrsto glede na namen njihove rabe. Pravice do uporabe sredstva in obveznosti iz najema ne pripoznava le, kadar gre za kratkoročne najeme in najeme sredstev majhne vrednosti.

Sava, d.d., v letu 2018 ni imela in tudi v letu 2019 nima finančnih najemov. Pravice do uporabe iz poslovnih najemov so umeščene med opredmetena osnovna sredstva. Prehod na nov način računovodenja poslovnih najemov je Sava, d.d., preračunala skladno z zahtevami SRS 1.68 (2019), in sicer je začetna stanja preračunala na poenostavljen način.

Primerjalni podatki v računovodskih izkazih za poslovno leto 2018

Sava, d.d., je uporabila poenostavljen način prehoda, zato že poročana bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, drugi temeljni računovodski izkazi vključno s pojasnili za poslovno leto 2018 niso preračunani.

V primerjalnem letu 2018 Sava, d.d., ni imela finančnih najemov. Plačila najemnin iz poslovnih najemov so bila pripoznana med stroški najemnin enakomerno v obdobju najema.

Učinki na dan 01.01.2019 zaradi spremenjene definicije najema

Organizacija je uporabila praktično izjemo in ob prehodu za neiztečene najemne pogodbe ni ponovno presojala, ali vsebujejo najem. Zato je za vse najemne pogodbe štela, da izpolnjujejo pogoje, kot ga določa SRS 1.27 (2019). Začetno pripoznanje pravice do uporabe je Sava, d.d., izmerila po sedanji vrednosti prihodnjih najemnin. Pravico do uporabe amortizira in pripoznava strošek amortizacije, zaradi časovne vrednosti denarja pa tudi strošek obresti med odhodki iz financiranja. V izkazu denarnih tokov loči znesek, ki pomeni plačilo glavnice in znesek, ki pomeni plačilo obresti. Oba sta razvrščena med denarne tokove pri financiranju.

Učinek pravice do uporabe sredstev je na dan 01.01.2019 znašal 489 tisoč evrov, novo nastale finančne obveznosti pa tudi 489 tisoč evrov. Povprečna ponderirana predpostavljena obrestna mera za izposojanje, s katero je bil izveden preračun prihodnjih najemnin na datum začetne uporabe, znaša 2,51 %.

Dodatna razkritja so podana v poglavju Pojasnila posameznih postavk računovodskih izkazov.

1.2. Pojasnila k računovodskim izkazom za družbo Sava, d.d.

1.2.1. Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

Poročajoča družba

Sava, d.d., družba za upravljanje in financiranje, Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana, je obvladujoča družba Poslovne skupine Sava. Računovodski izkazi za družbo Sava, d.d., so pripravljene za obdobje, ki se je končalo 31. decembra 2019. Lastniška sestava družbe je pojasnjena v točki 6. poglavja Korporativno upravljanje. Računovodski izkazi so izdelani ob predpostavki delujočega podjetja.

Letno poročilo je dostopno na spletni strani družbe www.sava.si.

Izjava

Računovodski izkazi so pripravljene v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi 2016, ki jih je sprejel Slovenski inštitut za revizijo in so stopili v veljavo s 01. januarjem 2016. Izvršni direktor družbe je računovodske izkaze odobril 25.02.2020.

Funkcijska valuta

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, ki so od 01.01.2007 funkcijska valuta družbe. Vse računovodske informacije v tem poročilu, ki so predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot. Zaradi zaokroževanja lahko pri seštevanju nastanejo manjše razlike.

Spremembe računovodskih usmeritev

Sprememb računovodskih usmeritev v letu 2019 ni bilo.

S 01.01.2019 so pričele veljati spremembe SRS na področju priznavanja prihodkov, ki niso vplivale na računovodske izkaze družbe ter spremembe SRS v povezavi z najemi, ki jih je družba ustrezno uveljavila.

Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla.

Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem in odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po referenčnem tečaju ECB na koncu obdobja. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti, ki so izmerjene po izvorni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Nedenarne postavke in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v evre po referenčnem tečaju ECB na dan, ko je bila poštena vrednost določena. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

1.2.2. Pomembnejše računovodske usmeritve

Opredmetena osnovna sredstva

A. Razvrščanje opredmetenih osnovnih sredstev

Opredmeteno osnovno sredstvo je sredstvo, ki ga ima organizacija v lasti ali finančnem najemu ali ga na drug način obvladuje ter ga uporablja pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev oziroma dajanju v najem ali za pisarniške namene in ga bo po pričakovanjih uporabljala v te namene v več kot enem obračunskem obdobju.

B. Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj opredmetenih osnovnih sredstev

Opredmeteno osnovno sredstvo se pripozna, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njim, in če je mogoče njegovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti. Pripoznanje se odpravi ob odtujitvi ali če od njegove uporabe ni več pričakovati prihodnjih gospodarskih koristi.

C. Začetno merjenje in amortiziranje opredmetenih osnovnih sredstev

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve ter ocena stroškov razgradnje, odstranitve in obnove. Nabavno vrednost lahko sestavljajo stroški, nastali z najemi sredstev, ki se uporabljajo za gradnjo, dograjevanje, zamenjavo delov ali obnove opredmetenih osnovnih sredstev, na primer amortizacijo sredstev, ki predstavlja pravico do uporabe.

Opredmetena osnovna sredstva se po pripoznanju merijo po modelu nabavne vrednosti. Izkazana so po knjigovodski vrednosti, ki predstavlja nabavno vrednost, zmanjšano za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Stroški, ki nastajajo po začetni pripoznavi sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če se prihodnje koristi pri njem povečujejo v primerjavi s prvotno ocenjenimi.

Popravila ali vzdrževanje so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Pripoznajo se kot poslovni odhodki.

Najemnik na datum začetka najema pripozna opredmeteno osnovno sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema. Opredmeteno osnovno sredstvo na podlagi najema je sestavni del opredmetenih osnovnih sredstev najemjemalca. Najemnik na datum začetka najema izmeri obveznost iz najema po sedanji vrednosti najemnin, ki na ta dan niso še plačane. Pri izračunu sedanje vrednosti najemnin je diskontna mera z najemom povezana obrestna mera, v nasprotnem primeru pa predpostavljena obrestna mera, ki jo mora za izposojanje plačati najemnik. Družba že ob sklenitvi

pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo. Pogodba je najemna, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo, pravico pridobiti vse pomembne gospodarske koristi od uporabe ter ima pravico usmerjati uporabo sredstva. Pri tem organizacija obračuna vsako najemno sestavino v pogodbi kot najem ločeno od nenajemnih sestavin pogodbe, razen če iz praktičnih razlogov obračuna vse sestavine pogodbe kot eno samo najemno komponento. Opredmeteno osnovno sredstvo, vzeto v najem, se izkazuje ločeno od drugih istovrstnih opredmetenih osnovnih sredstev.

Izjeme veljajo le za kratkoročne najeme in najeme majhnih vrednosti, ko ni potrebno pripoznati pravice do uporabe osnovnega sredstva. Kratkoročni najem je najem, katerega obdobje trajanja najema je največ eno leto. Najem manjše vrednosti je najem z vrednostjo do 5.000 EUR, pri čemer se upošteva vrednost novega sredstva, ki je predmet najema.

Opredmeteno osnovno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca, potem ko je razpoložljivo za uporabo. Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti sredstev in se v obračunskem obdobju pripozna kot strošek. Amortizacijske stopnje znašajo med 10,0 % in 33,3 % in se v primerjavi s preteklim letom niso spremenile. Višina amortizacije sredstev iz poslovnih najemov je vezana na vsakokratno veljavno pogodbo, v letu 2019 je bila med 11,11 % in 50,00 %.

Opredmetena osnovna sredstva nimajo ocenjene preostale vrednosti.

D. Prevrednotovanje opredmetenih osnovnih sredstev

Prevrednotovanje je sprememba knjigovodske vrednosti zaradi oslabitve. Opredmeteno osnovno sredstvo se prevrednoti zaradi oslabitve, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost, kar družba preverja najmanj enkrat letno. Izguba zaradi oslabitve opredmetenega osnovnega sredstva, ki se meri po modelu nabavne vrednosti, se pripozna v izkazu poslovnega izida.

Naložbene nepremičnine

A. Razvrščanje naložbenih nepremičnin

Naložbena nepremičnina je nepremičnina, posedovana, da bi prinašala najemnino in/ali povečevala vrednost dolgoročne naložbe. Naložbene nepremičnine so zemljišča, posedovana za povečevanje vrednosti v bližnji prihodnosti ali za katera organizacija ni določila prihodnje uporabe ter zgradbe v lasti, ki so posedovane za oddajo v najem.

B. Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj naložbenih nepremičnin

Naložbena nepremičnina se pripozna, če je verjetno, da bodo pritekale prihodnje gospodarske koristi, povezane z njo, in če je mogoče njeno nabavno vrednost zanesljivo izmeriti. Pripoznanje se odpravi ob odtujitvi ali če se za stalno umakne iz uporabe in iz odtujitve ni mogoče pričakovati nikakršnih prihodnjih gospodarskih koristi.

C. Začetno računovodsko merjenje in amortiziranje naložbenih nepremičnin

Naložbena nepremičnina se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njena nakupna cena in stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu. Takšni stroški vključujejo zaslužke za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine, stroške izposojanja in druge stroške posla. Stroški izposojanja se vštevajo v nabavno vrednost od njene usposobitve za uporabo, če ta nastaja dlje kot eno leto.

Nabavno vrednost lahko sestavljajo tudi stroški v zvezi z najemi sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe. Najemnik na datum začetka najema pripozna delež v naložbeni nepremičnini, ki predstavlja pravico do uporabe in obveznost iz najema, za kar se smiselno uporablja SRS 1.27.

Naložbene nepremičnine se po pripoznanju merijo po modelu nabavne vrednosti. Izkazane so po knjigovodski vrednosti, ki predstavlja nabavno vrednost, zmanjšano za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Stroški, ki nastajajo po začetni pripoznavi sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če se prihodnje koristi pri njem povečujejo v primerjavi s prvotno ocenjenimi.

Popravila ali vzdrževanje so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Pripoznajo se kot poslovni odhodki.

Naložbena nepremičnina se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca, potem ko je razpoložljiva za uporabo. Zemljišča se ne amortizirajo. Amortizacija zgradb se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti in se v obračunskem obdobju pripozna kot strošek. Amortizacijske stopnje znašajo med 2,0 % in 5,0 % in se v primerjavi s preteklim letom niso spremenile.

Naložbene nepremičnine nimajo ocenjene preostale vrednosti.

D. Prevrednotovanje naložbenih nepremičnin

Prevrednotovanje je sprememba knjigovodske vrednosti zaradi oslabitve. Naložbena nepremičnina se prevrednoti zaradi oslabitve, če njena knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost, kar družba preverja najmanj enkrat letno. Izguba zaradi oslabitve naložbene nepremičnine, ki se meri po modelu nabavne vrednosti, se pripozna v izkazu poslovnega izida.

Za potrebe razkrivanja se ugotavlja poštena vrednost naložbenih nepremičnin.

Finančne naložbe

A. Razvrščanje finančnih naložb

Finančne naložbe so finančna sredstva, ki jih ima organizacija naložbenica, da bi z donosi, ki izhajajo iz njih, povečevala svoje finančne prihodke. Finančne naložbe v kapital drugih organizacij so naložbe v kapitalske instrumente. Finančne naložbe v posojila so naložbe v dolgove drugih organizacij ali drugih izdajateljev. Finančne naložbe so tudi naložbe v izpeljane finančne instrumente.

Sava, d.d., ima finančne naložbe v kapital in finančne naložbe v posojila razčlenjene na tiste, ki se nanašajo na odvisne organizacije v skupini, na pridružene družbe ter na druge, ki pa so razvrščene kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

B. Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj finančnih naložb

Finančne naložbe so finančna sredstva, ki se v bilanci stanja izkazujejo kot dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe. Dolgoročne finančne naložbe v kapital so tiste, ki jih namerava organizacija naložbenica imeti v posesti, daljšem od leta dni in ne v posesti za trgovanje. Dolgoročne finančne naložbe v posojila so tiste, ki v plačilu zapadejo v več kot enem letu po dnevu bilance stanja.

Finančna naložba se pripozna, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi z njo in če je mogoče njeno nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

Pri obračunavanju običajnega nakupa ali prodaje za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se le-to pripozna oziroma odpravi z upoštevanjem datuma trgovanja.

Pripoznanje finančne naložbe se odpravi, če se ne obvladujejo več nanjo vezane pogodbene pravice.

C. Začetno računovodsko merjenje finančnih naložb

Finančno naložbo mora organizacija ob začetnem pripoznanju izmeriti po pošteni vrednosti. Če gre za finančno sredstvo, ki ni razvrščeno med finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, je treba začetni vrednosti prišteti še stroške posla, ki izhajajo neposredno iz nakupa.

Finančna naložba v kapital, lastniški vrednostni papirji drugih podjetij ali dolžniški vrednostni papirji drugih podjetij ter dana posojila se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki je enaka plačanemu znesku denarja ali njegovih ustreznikov.

D. Prevrednotovanje finančnih naložb

Prevrednotenje finančnih naložb je sprememba njihove knjigovodske vrednosti, kamor se ne štejejo pogodbeni pripis obresti in druge spremembe glavnice naložbe. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje na njihovo pošteno vrednost, prevrednotenje zaradi njihove oslabitve ali prevrednotenje zaradi odprave njihove oslabitve.

Po začetnem pripoznanju je finančna sredstva potrebno izmeriti po pošteni vrednosti brez odštetja stroškov posla, ki se utegnejo pojaviti ob prodaji. Finančne naložbe v posojila se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti. Finančne naložbe v kapitalske instrumente, katerih cena je objavljena na delujočem trgu, se izmerijo z uporabo le-te na dan bilance stanja. Finančne naložbe v kapitalske instrumente, za katere ni objavljena cena na delujočem trgu in katerih poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo ugotoviti, se izmerijo po nabavni vrednosti, njihova poštena vrednost pa se ugotavlja s preverjanjem znakov morebitnih oslabitev. Finančne naložbe v odvisne organizacije in pridružene družbe se merijo in obračunavajo po nabavni vrednosti.

Zadnje prevrednotenje za prodajo razpoložljivih finančnih naložb, ki niso uvrščene na delujoči trg vrednostnih papirjev ter finančnih naložb v kapital odvisnih organizacij, je bilo izvedeno 31.12.2019, zadnje prevrednotenje kotirajočih finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, pa ravno tako 31.12.2019.

Finančna naložba je oslabiljena, kar povzroči izgube samo, če obstajajo objektivni dokazi o oslabitvi zaradi dogodka po začetnem pripoznavanju. Preizkus oslabitve finančne naložbe se opravi posamično za vsako naložbo ali skupino naložb.

Dokazani dobiček ali dokazana izguba pri finančnem sredstvu, razpoložljivem za prodajo, se pripozna neposredno v kapitalu kot povečanje ali zmanjšanje rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti. Izguba kot posledica prevrednotenja zaradi oslabitve, ki niso mogle biti poravnane z rezervami, se pripozna kot izguba v poslovnem izidu. Le-ta se ne more razveljaviti.

Če je bilo zmanjšanje poštene vrednosti finančne naložbe, ki je razpoložljiva za prodajo, pripoznano neposredno kot negativni presežek iz prevrednotenja in obstajajo nepristranski dokazi, da je to sredstvo dolgoročno oslabiljeno, se oslabeitev pripozna v izkazu poslovnega izida kot finančni odhodek.

Obresti, izračunane po metodi efektivnih obresti, se pripoznajo v poslovnem izidu. Dividende za kapitalski instrument se pripoznajo v poslovnem izidu, ko organizacija pridobi pravico do plačila.

Terjatve

A. Razvrščanje terjatev

Terjatve so na premoženjskopравnih in drugih razmerjih zasnovane pravice zahtevati od določene osebe plačilo dolga ali v primeru danih predplačil stvari oziroma opravitev storitve. Kot poslovne terjatve se štejejo tudi tiste, ki so povezane s finančnimi prihodki, ki izhajajo iz finančnih naložb. Dani predujmi se v bilanci stanja izkazujejo znotraj gospodarske kategorije, na katero se nanašajo.

Terjatve so razčlenjene na tiste, ki se nanašajo na organizacije v skupini, na pridružene organizacije in na druge.

B. Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj terjatev

Terjatev se pripozna kot sredstvo, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njo, če je mogoče njeno izvirno vrednost zanesljivo izmeriti in ko se začnejo obvladovati nanjo vezane pogodbene pravice. Terjatev se odpravi, če se pogodbene pravice do koristi izrabijo, ugasnejo ali če se odstopijo.

C. Začetno računovodsko merjenje terjatev

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Prvotne terjatve se lahko pozneje povečajo ali pa ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo tudi zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Obresti od terjatev so finančni prihodki.

D. Prevrednotovanje terjatev

Prevrednotenje terjatev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje terjatev zaradi njihove oslabitve oziroma odprave oslabitve, to je zmanjšanja oziroma morda kasneje povečanja na udenarljivo vrednost.

Terjatve se merijo po odplačni vrednosti. Če obstojijo nepristranski dokazi, da je prišlo do izgube, le ta bremeni poslovne odhodke v zvezi s terjatvami. Popravki terjatev iz obresti in dividend bremenijo prevrednotovalne finančne odhodke.

Terjatve, za katere se po začetnem pripoznanju domneva, da ne bodo poravnane oziroma ne bodo poravnane v celotnem znesku, se razkrijejo kot dvomljive, če se zaradi njih začne sodni postopek, pa kot sporne terjatve.

Popravki vrednosti terjatev se v družbi oblikujejo posamično na naslednji način:

- 100-odstotni popravek za vse tožene terjatve in terjatve, prijavljene v stečajnem postopku in v postopku prisilne poravnave,
- 100-odstotni popravek za terjatve, ki so po najboljši strokovni presoji posloводства utemeljeno dvomljive in je utemeljeno dvomljiv tudi izid morebitne tožbe zaradi insolventnosti kupca.

Denarna sredstva

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar na transakcijskih računih.

Kapital

Celotni kapital organizacije je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če organizacija preneha delovati. Pri tem se velikost kapitala popravi glede na tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja. Kapital je opredeljen z zneski, ki so jih vložili lastniki, in tistimi, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju, odkupljene lastne delnice ter dvigi.

Celotni kapital sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, revalorizacijske rezerve, rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti, preneseni čisti dobiček ali čista izguba iz prejšnjih let ter prehodno še nerazdeljeni čisti dobiček ali še neporavnana čista izguba poslovnega obdobja.

Rezervacije

A. Razvrščanje rezervacij

Rezervacije se oblikujejo za sedanje obveze, ki izhajajo iz obvezujočih preteklih dogodkov in se bodo po predvidevanjih poravnale v obdobju, ki ni z gotovostjo določeno, ter katerih zneske za njihovo poravnavo je mogoče zanesljivo oceniti. Obravnavajo se kot dolgovi v širšem pomenu.

Namen rezervacij je v obliki vnaprej vračunanih stroškov zbrati zneske, ki bodo v prihodnosti omogočili pokritje takrat nastalih stroškov. Med takšne rezervacije spadajo rezervacije za reorganizacijo, za pričakovane izgube iz kočljivih pogodb ter za jubilejne nagrade in za odpravnine ob upokojitvi.

Pogojne obveznosti se ne obravnavajo kot rezervacije.

B. Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj rezervacij

Rezervacije se pripoznavajo, če zaradi preteklega dogodka obstaja pravna ali posredna sedanja obveza, če je bolj možno kot ne, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi in če je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti.

Pripoznanje rezervacij se odpravi, kadar so že izrabljene nastale možnosti, zaradi katerih so bile rezervacije oblikovane, ali pa ni več potrebe po njih.

Rezervacije se lahko uporabljajo samo za istovrstne postavke, za katere so bile prvotno pripoznane, v utemeljenih primerih pa tudi za enakovrstne postavke.

Sava, d.d., je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Zadnji preračun je bil opravljen na dan 31.12.2019, pri tem pa je bila upoštevana 2,5 % letna rast plač ter 2,26 % letna diskontna obrestna mera. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

C. Začetno računovodsko merjenje rezervacij

Rezervacija je enaka vrednosti izdatkov, ki so po pričakovanju potrebni za poravnavo obveze. Če je učinek časovne vrednosti denarja pomemben, morajo biti pričakovani izdatki ustrezno diskontirani na sedanjo vrednost.

Knjigovodska vrednost rezervacij je enaka njihovi izvorni vrednosti, zmanjšani za porabljene zneske, dokler se ne pojavi potreba po njihovem povečanju ali zmanjšanju.

D. Prevrednotovanje in merjenje sprememb rezervacij

Rezervacije se ne prevrednotujejo. Na koncu obdobja se zaradi sprememb ocen rezervacije popravijo tako, da je njihova vrednost enaka vrednosti izdatkov, ki so po predvidevanjih potrebni za poravnavo obveze. Aktuarski dobički in izgube se ne pripoznavajo v poslovnem izidu, ampak neposredno v kapitalu v okviru rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti.

Dolgovi

A. Razvrščanje dolgov

Dolgovi so pripoznane obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, ki jih je treba vrniti oziroma poravnati, zlasti v denarju. Kot posebna vrsta dolgov se obravnavajo odložene obveznosti za davek.

Dolgovi so lahko finančni ali poslovni ter dolgoročni ali kratkoročni. Dolgovi se razčlenjujejo na tiste do organizacij v skupini in na tiste do drugih. Dolgovi se razčlenjujejo tudi na tiste, pri katerih se kot financerji pojavljajo banke ter druge pravne in fizične osebe.

B. Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj dolgov

Dolg se pripozna kot obveznost, če je verjetno, da se bodo zaradi njegove poravnave zmanjšali dejavniki, ki omogočajo gospodarske koristi in če je znesek za njegovo poravnavo mogoče zanesljivo izmeriti. Dolg se pripozna ob upoštevanju datuma, določenega v pogodbi ali drugem pravnem aktu.

Pripoznanja dolgov se odpravijo, če je obveznost izpolnjena, razveljavljena ali zastarana.

C. Začetno računovodsko merjenje dolgov

Dolgovi se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku. Dolgovi se povečujejo za pripisane obresti ali zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave, če o tem obstaja sporazum z upnikom.

Dolgovi se praviloma merijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti, če pa med efektivno in dejansko obrestno mero ni pomembne razlike, se lahko merijo po izvirni vrednosti, zmanjšani za odplačila.

Sava, d.d., pri merjenju dolgov upošteva usmeritev, da se dogovorjena obrestna mera bistveno ne razlikuje od efektivne obrestne mere, če razlika ni večja od ene odstotne točke.

D. Prevrednotovanje dolgov

Prevrednotovanje nastane v primeru dolga, izraženega v tuji valuti. Pri preračunu v domačo valuto nastanejo tečajne razlike, ki se evidentirajo kot finančni prihodki ali finančni odhodki.

Časovne razmejitve

A. Razvrščanje časovnih razmejitev

Časovne razmejitve so lahko aktivne in pasivne ter dolgoročne in kratkoročne. Aktivne časovne razmejitve zajemajo odložene odhodke ter nezaračunane prihodke. Pasivne časovne razmejitve zajemajo vnaprej vračunane odhodke in odložene prihodke. Pogojne terjatve ali pogojne obveznosti se ne obravnavajo kot časovne razmejitve.

B. Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj časovnih razmejitev

Časovne razmejitve se pripoznavajo, če je verjetno, da so bodo v prihodnosti zaradi nje povečale / znižale gospodarske koristi in če je mogoče njihovo vrednost zanesljivo izmeriti.

Pripoznanja se odpravijo, kadar so že izrabljene nastale možnosti ali pa ni več potrebe po časovnih razmejilih.

Časovne razmejitve se lahko uporabijo samo za postavke, za katere so bile prvotno pripoznane.

C. Začetno računovodsko merjenje časovnih razmejitev

Realnost postavk aktivnih časovnih razmejitev mora biti na dan bilance stanja utemeljena, postavke pasivnih časovnih razmejitev pa ne smejo skrivati rezerv. Njihovo spravljanje v realne okvire popravi dotedanje odhodke in prihodke, v zvezi s katerimi so se prvotno pojavile.

D. Prevrednotovanje časovnih razmejitev

Časovne razmejitve se ne prevrednotujejo. Ob sestavljanju računovodskih izkazov se preveri realnost in upravičenost njihovega oblikovanja.

Prihodki

A. Razvrščanje prihodkov

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanja sredstev ali zmanjšanja dolgov. Preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.

Prihodki se razčlenjujejo na poslovne prihodke, finančne prihodke in druge prihodke. Poslovni prihodki in finančni prihodki se razčlenjujejo na tiste, ki se nanašajo na odvisne organizacije v skupini, na pridružene organizacije ter druge. Poslovni prihodki in finančni prihodki se štejejo kot redni prihodki.

Poslovne prihodke sestavljajo prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki. Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla. Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema. Prevrednotovalni poslovni prihodki nastanejo ob odtujitvi neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin kot pozitivna razlika med prodajno in knjigovodsko vrednostjo.

Finančni prihodki so prihodki iz investiranja. Sestavljajo jih obračunane obresti in deleži v dobičku drugih ter prihodki od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev.

Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke ter ostali prihodki in se pojavljajo v dejansko nastalih zneskih.

B. Pripoznavanje prihodkov

Prihodki se izkazujejo, če je znesek prihodkov mogoče zanesljivo oceniti, če obstaja verjetnost pritekanja gospodarskih koristi, če je stroške, ki bodo nastali v zvezi s poslom, možno zanesljivo izmeriti in ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

Organizacija pripozna prihodek od prodaje, ko izpolni pogodbeno obvezo. Pogodbeni obveza je izvršitvena obveza, da kupcu dobavi ali opravi pogodbeno dogovorjeno (obljubljeno) blago ali storitve. Izvršitveno obvezo izpolni (ali izpolnjuje) s prenosom pogodbeno dogovorjenega blaga ali storitve kupcu. Blago ali storitve je prenesena (ali izpolnjena), ko kupec pridobi obvladovanje nad blagom ali storitvijo, pravico do odločanja o uporabi in pravico do praktično vseh preostalih koristi. Organizacija prenese obvladovanje blaga ali storitve in s tem izpolni izvršilno obvezo v določenem trenutku ali postopoma.

Za vsako izvršilno obvezo, ki se izpolni postopoma, se prihodki pripoznajo postopoma, skladno z napredkom organizacije v smeri popolne izpolnitve obveze. Kadar organizacija ne more razumno izmeriti napredka v smeri popolne izpolnitve izvršilne obveze, pričakuje pa povrnitev stroškov, nastalih pri izpolnjevanju te obveze, lahko prihodke pripozna samo do višine nastalih stroškov.

Najmanj na koncu leta vsakega poročevalskega obdobja organizacija ponovno izmeri napredek v smeri popolne izpolnitve obveze.

C. Začetno računovodsko merjenje prihodkov

Prihodki od opravljenih storitev, razen od opravljenih storitev, ki vodijo do finančnih prihodkov, se merijo po prodajnih cenah glede na stopnjo njihove dokončnosti.

Prihodki od prodaje se tako pripoznajo v znesku, ki odraža transakcijsko ceno, ki se razporedi na samostojno izvršitveno obvezo. Transakcijska cena je tako znesek nadomestila, do katerega bo organizacija upravičena v zameno za prenos blaga ali storitve do kupca, razen zneskov, ki se zbirajo v imenu tretjih oseb. Nadomestilo lahko vključuje fiksne zneske, variabilne zneske (kot na primer znesek popustov, rabatov, povračil dobropisov, znižanja cen,...) ali oboje. Znesek variabilnega nadomestila, ki se ne vključi v transakcijsko ceno in je kupcu že zaračunan ali ga je kupec že plačal, se pripozna kot obveznost povračila. Variabilni znesek nadomestila se lahko razporedi na vse izvršitvene obveze ali le na določene. Na določene izvršitvene obveze se variabilni znesek nadomestila razporedi, kadar se njegovi pogoji nanašajo na izpolnitev ali določen rezultat samo določenih in ne vseh izvršitvenih obvez.

Prihodki, ki se pojavljajo neenakomerno, se ne pripoznavajo vnaprej.

Prihodki od obresti se pripoznavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačni del glavnice in veljavno obrestno mero.

Prihodki od dividend se pripoznajo v obdobju, ko je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Odhodki

A. Razvrščanje odhodkov

Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanja sredstev ali povečanja dolgov. Preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.

Odhodki se razvrščajo na poslovne odhodke, finančne odhodke in druge odhodke. Poslovni odhodki in finančni odhodki se štejejo kot redni odhodki.

Poslovne odhodke sestavljajo stroški blaga, materiala in storitev, stroški dela, odpisi vrednosti ter drugi poslovni odhodki. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo ob prevrednotenju opredmetenih, neopredmetenih in obratnih sredstev ter

naložbenih nepremičnin na nižjo vrednost ter tudi ob odtujitvi neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin kot negativna razlika med prodajno in knjigovodsko vrednostjo.

Finančni odhodki so odhodki iz financiranja in odhodki iz investiranja. Prve sestavljajo predvsem obresti, drugi pa imajo predvsem naravo prevrednotovalnih finančnih odhodkov.

Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke ter ostali odhodki in se pojavljajo v dejansko nastalih zneskih.

B. Pripoznavanje odhodkov

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti. Odhodki se ob njihovem nastanku torej pripoznajo hkrati s pripoznavanjem zmanjšanja sredstev oziroma povečanja dolgov.

C. Začetno računovodsko merjenje odhodkov

Odhodki od obresti se pripoznavajo v znesku, ki je obračunan v istem obračunskem obdobju, razen če so zajeti med opredmetenimi osnovnimi sredstvi. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pripoznavajo, ko je opravljeno ustrezno prevrednotenje.

Davek od dobička in odloženi davek

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto z uporabo davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, katero bo po pričakovanih potrebno plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Sava, d.d., nima pripoznanih odloženih terjatev za davek.

Čisti dobiček / izguba na delnico

Delniški kapital je razdeljen na navadne imenske kosovne delnice, zato organizacija prikazuje osnovno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem obdobju.

Prilagojeni čisti dobiček / izguba na delnico je enak osnovnemu čistemu dobičku / izgubi na delnico, ker organizacija nima prednostnih delnic ali zamenljivih obveznic. V letu 2019 je prišlo do spremembe števila izdanih delnic.

Sestavitev bilance stanja

Bilanca stanja je sestavljena po SRS 20, uporabljeno je osnovno razčlenjevanje postavk v bilanci stanja za zunanje poslovno poročanje.

Sestavitev izkaza poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida je sestavljen po SRS 21, uporabljeno je osnovno razčlenjevanje postavk v izkazu poslovnega izida za zunanje poslovno poročanje – različica I.

Sestavitev izkaza denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po SRS 22, uporabljeno je razčlenjevanje postavk za zunanje poslovno poročanje - različica II. Pripravljen je z upoštevanjem podatkov iz izkaza poslovnega izida za obdobje januar – december 2019 (za preteklo obdobje januar – december 2018), podatkov iz bilance stanja na dan 31.12.2019 in 31.12.2018 (za preteklo obdobje 31.12.2018 in 31.12.2017) ter drugih potrebnih podatkov. V izkazu denarnih tokov so izključene pomembnejše vrednosti, ki niso povezane s prejemki in izdatki.

1.2.3. Obvladovanje finančnih tveganj

Sava, d.d., je izpostavljena naslednjim finančnim tveganjem:

Tveganje spremembe poštene vrednosti sredstev (cenovno tveganje)

Tveganje spremembe poštene vrednosti je tveganje, da bo družba utrpela izgubo gospodarskih koristi zaradi spremembe vrednosti finančnega sredstva.

V okviru finančnega prestrukturiranja je družba Sava, d.d., uspešno odprodala nestrategske naložbe (v letu 2019 zaključen prodajni postopek delnic družbe Gorenjska banka, d.d., Kranj), na drugi strani pa izvajala konsolidacijo strateških naložb. Obstoječ naložbeni portfelj v večji meri predstavljajo zgolj še naložbe v dejavnosti turizem (družba Sava Turizem, d.d., in Hoteli Bernardin, d.d., kot del Poslovne skupine Sava), katerega vrednost se bo z izvajanjem v letu 2019 sprejete Strategije Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., tudi v prihodnje povečevala.

Tveganja spremembe poštene vrednosti sredstev zmanjšujemo z aktivnim nadzorovanjem poslovanja družb, kjer ima Sava, d.d., pomemben lastniški delež. Tržne razmere glede spremembe vrednosti naložb so stabilne, zato ocenjujemo, da je tveganje spremembe poštene vrednosti glede na obstoječ naložbeni portfelj nizko.

Plačilno sposobnostno tveganje

Plačilno sposobnostno tveganje je tveganje, da družba ne bo zmogla pravočasno izpolniti svojih finančnih obveznosti. Savi, d.d., se je plačilno sposobnostno tveganje zmanjšalo s poravnavo obveznosti iz prisilne poravnave v novembru 2019, ko je poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki družbe (SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d. in York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L.) in s katerimi je dogovorila odlog plačila do 30.04.2020. Sava, d.d., ima na dan 31.12.2019 pripoznanih za 50.902 tisoč evrov finančnih obveznosti (31.12.2018: 112.947 tisoč evrov).

V teku so aktivnosti za izpolnitev obveznosti po Pogodbi o reprogramu, ki vključujejo tudi aktivnosti za refinanciranje obstoječih finančnih obveznosti. Ocenjujemo, da je tveganje plačilne sposobnosti srednje.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje, da se bo vrednost finančnega sredstva in stroškov financiranja spreminjala zaradi spreminjanja tržnih obrestnih mer. Ocenjujemo, da je tveganje spremembe obrestne mere glede na okoliščine srednje.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da stranka v poslovnem odnosu ne bo izpolnila svoje obveznosti in bo družbi s tem povzročila finančno škodo. Neposredno je povezano s poslovnim tveganjem in predstavlja nevarnost, da bodo terjatve do kupcev in drugih poslovnih partnerjev poplačane s časovnim zamikom ali pa sploh ne. Družba Sava, d.d., pretežno del svojih poslovnih prihodkov ustvari v odnosu do hčerinskih družb, kjer je tveganje za neplačilo majhno. Ocenjujemo, da je kreditno tveganje nizko.

Valutno tveganje

Valutno tveganje je opredeljeno kot možnost izgube gospodarskih koristi zaradi sprememb deviznega tečaja. Sava, d.d., posluje na evrskem območju, s tem razlogom je valutno tveganje v družbi nizko.

Upravljanje s kapitalom

Sava, d.d., nima programa podeljevanja delniških opcij zaposlenim.

Regulatorni organi nimajo nikakršnih kapitalskih zahtev do matične družbe ali do odvisnih družb Poslovne skupine Sava.

Tveganje neprekinjenega poslovanja

Sava, d.d., je izpolnila vse obveznosti iz prisilne poravnave in dne 28.11.2019 poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki Save, d.d.: SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d., in York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L., s katerimi se je dogovorila za odlog plačila do 30.04.2020.

Upravni odbor Save, d.d., je v februarju leta 2019 potrdil 5-letno razvojno strategijo Save, d.d. in družb Poslovne skupine Sava, ki temelji izključno na nadaljnjem razvoju dejavnosti Turizem in njenem upravljanju, pomemben del pa predstavlja tudi finančna konsolidacija družb skupine. Sava, d.d., je v letu 2019 naložbo v družbo Hoteli Bernardin, d.d., povišala iz 45,37 % na 84,82 %. Naložba v družbo Sava Turizem, d.d., pa je ostala nespremenjena in je bila 99,91-odstotna.

Sava, d.d., je že v aprilu 2019 pričela z aktivnostmi za refinanciranje finančnih obveznosti s strani domačih in tujih komercialnih bank ter drugih ponudnikov sredstev za financiranje finančnih obveznosti. Potek postopka je kompleksen ter zahteven. Pogajanja s potencialnimi posojilodajalci finančnih obveznosti na trgu se nadaljujejo. Sava, d.d., načrtuje uspešen zaključek refinanciranja finančnih obveznosti, ki bodo na dan 30.04.2020 zapadle.

1.2.4. Pojasnila posameznih postavk računovodskih izkazov

1.2.4.1. Pripojitev družbe Sava Nepremičnine, d.o.o., in družbe Sava NRS, d.o.o., k Savi, d.d.

Prenosni družbi Sava Nepremičnine, d.o.o., in Sava NRS, d.o.o., sta bili v 100-odstotni lasti prevzemne družbe Save, d.d. Upravni odbor prevzemne družbe je soglasje k pripojitvi na presečni dan 31.12.2018 podal dne 11.04.2019, pripojitev pa je bila v sodni register vpisana dne 01.07.2019. Pripojitev je bila opravljena s prenosom celotnega premoženja ter pravic in obveznosti prenosnih družb, izvedena pa je bila po knjigovodskih vrednostih.

Zgoščeni izkaz poslovnega izida za prenosni družbi za poslovni leti 2018 in 2017

	v 000 EUR					
	Sava Nepremičnine, d.o.o.		Sava NRS, d.o.o.		SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI	SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI
	Leto 2018	Leto 2017	Leto 2018	Leto 2017	Leto 2018	Leto 2017
Poslovni prihodki	879	5	217	181	1.096	186
Poslovni odhodki	-246	-23	-427	-336	-673	-359
IZID IZ POSLOVANJA	633	-18	-210	-155	423	-173
Finančni prihodki	0	0	0	0	0	0
Finančni odhodki	-1	-4	0	0	-1	-4
FINANČNI IZID	-1	-4	0	0	-1	-4
OSTALO	-76	0	0	0	-76	0
POSLOVNI IZID PRED DAVKI	632	-22	-210	-155	422	-177
Davki	0	0	0	0	0	0
ČISTI POSLOVNI IZID	556	-22	-210	-155	346	-177

Zgoščeni izkaz bilance stanja za prenosni družbi na dan 31.12.2018 in 31.12.2017

	Sava Nepremičnine, d.o.o.		Sava NRS, d.o.o.		SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI	SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Osnovna sredstva in naložbene nepremičnine	994	2.239	2	6	996	2.245
Kratkoročne finančne naložbe	98	0	0	0	98	0
Denarna sredstva	1.184	7	95	82	1.279	89
Ostalo	1	1	16	147	17	148
SKUPAJ SREDSTVA	2.277	2.247	113	235	2.390	2.482

	Sava Nepremičnine, d.o.o.		Sava NRS, d.o.o.		SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI	SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Kapital	1.933	1.377	-94	115	1.839	1.492
Rezervacije	0	0	40	49	40	49
Obveznosti	344	165	57	37	401	202
Pasivne časovne razmejitve	0	705	110	34	110	739
SKUPAJ VIRI SREDSTEV	2.277	2.247	113	235	2.390	2.482

1.2.4.2. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve

V letu 2019 je bila obračunana amortizacija neopredmetenih sredstev v višini 3 tisoč evrov. Neopredmetena sredstva niso zastavljena.

Preglednica gibanja neopredmetenih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev

NABAVNA VREDNOST	Premoženjske pravice		v 000 EUR	
	Naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine in druge pravice	Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	SKUPAJ	
Stanje 01.01.2019	27	2	29	
Povečanja, nakupi	0	1	1	
Zmanjšanja	0	-3	-3	
Stanje 31.12.2019	27	0	27	
POPRAVEK VREDNOSTI				
Stanje 01.01.2019	-16	0	-16	
Amortizacija	-3	0	-3	
Stanje 31.12.2019	-19	0	-19	
NEODPISANA VREDNOST				
Stanje 01.01.2019	11	2	13	
Stanje 31.12.2019	8	0	8	

1.2.4.3. Opredmetena osnovna sredstva

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, ki je na dan 31.12.2018 znašala 529 tisoč evrov (31.12.2018: 83 tisoč evrov), je bila v primerjavi s koncem leta 2018 neto višja za 446 tisoč evrov. Obračunana amortizacija je znašala 71 tisoč evrov. Opredmetena osnovna sredstva niso zastavljena.

Preglednica gibanja opredmetenih osnovnih sredstev

v 000 EUR					
NABAVNA VREDNOST	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	SKUPAJ
Stanje 31.12.2018	0	130	105	0	235
Pravica do uporabe sredstva	475	14	0	0	489
Stanje 01.01.2019	475	144	105	0	724
Nabava, povečanja	0	3	0	2	5
Pravica do uporabe sredstva	24	0	0	0	24
Stanje 31.12.2019	499	147	105	2	753
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 31.12.2018	0	-47	-105	0	-152
Pravica do uporabe sredstva	0	0	0	0	0
Stanje 01.01.2019	0	-47	-105	0	-152
Amortizacija	-54	-17	0	0	-71
Stanje 31.12.2019	-54	-64	-105	0	-223
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 31.12.2018	0	83	0	0	83
Stanje 01.01.2019	475	97	0	0	572
Stanje 31.12.2019	445	82	0	2	529

Dodatno razkritje v zvezi s poslovnimi najemi

Pretežni del spremembe je povezan s spremenjenimi SRS – Pravica do uporabe sredstev. Na dan 01.01.2019 je bila pripoznana pravica do uporabe sredstev v višini 489 tisoč evrov in dodatno med poslovnim letom še v višini 24 tisoč evrov. Amortizacija sredstev v poslovnem najemu je znašala 61 tisoč evrov, neodpisana vrednost sredstev v poslovnem najemu pa na dan 31.12.2019 znaša 452 tisoč evrov.

Preglednica gibanja osnovnih sredstev v poslovnem najemu

	v 000 EUR		
	POSLOVNI NAJEMI		
NABAVNA VREDNOST	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	SKUPAJ
Stanje 31.12.2018	0	0	0
Pravica do uporabe sredstva	475	14	489
Stanje 01.01.2019	475	14	489
Nabava, povečanja	24	0	24
Stanje 31.12.2019	499	14	513
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 31.12.2018	0	0	0
Pravica do uporabe sredstva	0	0	0
Stanje 01.01.2019	0	0	0
Amortizacija	-54	-7	-61
Stanje 31.12.2019	-54	-7	-61
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 31.12.2018	0	0	0
Stanje 01.01.2019	475	14	489
Stanje 31.12.2019	445	7	452

1.2.4.4. Naložbene nepremičnine

Vrednost naložbenih nepremičnin v višini 1.676 tisoč evrov (31.12.2018: 725 tisoč evrov) se je v primerjavi s predhodnim letom neto zvišala za 951 tisoč evrov. Vrednost naložbenih nepremičnin se je na dan 01.01.2019 na osnovi pripojitve družbe Sava Nepremičnine, d.o.o., k Savi, d.d., povišala za 994 tisoč evrov. Izvedena je bila oslabitev v višini 36 tisoč evrov, obračunana amortizacija je znašala 7 tisoč evrov.

Naložbene nepremičnine v knjigovodski vrednosti 273 tisoč evrov se oddajajo v najem. Pri naložbenih nepremičninah, danih v najem, je bilo ustvarjenih 44 tisoč evrov prihodkov in 7 tisoč evrov stroškov. Na naložbenih nepremičninah, ki niso bile dane v najem, pa je bilo izkazanih 4 tisoč evrov stroškov.

Naložbene nepremičnine niso zastavljene.

Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin

v 000 EUR			
NABAVNA VREDNOST	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	SKUPAJ
Stanje 31.12.2018	613	350	963
Pripojitev družbe Sava Nepremičnine, d.o.o., k Savi, d.d.	994	0	994
Stanje 01.01.2019	1.607	350	1.957
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 31.12.2018	-34	-204	-238
Pripojitev družbe Sava Nepremičnine, d.o.o., k Savi, d.d.	0	0	0
Stanje 01.01.2019	-34	-204	-238
Oslabitev	-36	0	-36
Amortizacija	0	-7	-7
Stanje 31.12.2019	-70	-211	-281
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 31.12.2018	579	146	725
Stanje 01.01.2019	1.573	146	1.718
Stanje 31.12.2019	1.537	139	1.676

1.2.4.5. Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe v višini 103.011 tisoč evrov (31.12.2018: 96.469 tisoč evrov) predstavljajo 95 odstotkov bilančne vsote. Njihova vrednost je v primerjavi s predhodnim letom neto višja za 6.542 tisoč evrov.

A. Delnice in deleži v družbah Poslovne skupine Sava

Delnice in deleži v družbah Poslovne skupine Sava v višini 102.462 tisoč evrov (31.12.2018: 86.538 tisoč evrov) so se v primerjavi s koncem predhodnega leta neto povišale za 15.924 tisoč evrov, sestavljene pa so iz:

- finančne naložbe v 39.650.619 delnic (99,91-odstotni delež) družbe Sava Turizem, d.d. Knjigovodska vrednost naložbe znaša 85.138 tisoč evrov. Za finančne obveznosti Save, d.d., je zastavljenih 39.308.317 delnic SHBR, njihova knjigovodska vrednost znaša 84.679 tisoč evrov,
- finančne naložbe v 13.610.413 delnic (84,82-odstotni delež) družbe Hoteli Bernardin, d.d. Knjigovodska vrednost naložbe znaša 17.324 tisoč evrov. Za finančne obveznosti Save, d.d., je zastavljenih 8.713.059 delnic HBPN, njihova knjigovodska vrednost znaša 11.189 tisoč evrov,
- družbi Sava Nepremičnine, d.o.o., in Sava NRS, d.o.o., sta bili s 01.01.2019 pripojeni k družbi Sava, d.d. Posledica poslovne združitve je bilo znižanje deležev Save, d.d., v odvisnih družbah za 1.400 tisoč evrov.

Pojasnilo o pridobivanju delnic Hotelov Bernardin, d.d.:

Sava, d.d., je imela na dan 31.12.2018 v lasti 7.281.125 delnic HBPN, lastniški delež je bil 45,37 %, finančna naložba v družbo Hoteli Bernardin, d.d., je bila umeščena med naložbe v pridružene družbe.

- Na osnovi dne 12.10.2018 sklenjenega Sporazuma med Savo, d.d., in DUTB, d.d., sta bila v januarju 2019 podpisana izvedbena dokumenta in s tem pridobljenih 1.652.413 delnic HBPN (10,30 %),
- Sava, d.d., je imela po izvedeni transakciji v lasti 8.933.538 delnic HBPN oziroma 55,67 % lastniški delež v kapitalu družbe Hoteli Bernardin, d.d. Finančna naložba je bila prenesena iz naložbe v pridruženo podjetje na naložbo v odvisne družbe v sestavi Poslovne skupine Sava,
- Na osnovi dne 12.10.2018 sklenjenega Sporazuma med Savo, d.d., in DUTB, d.d., je Sava, d.d., v marcu 2019 uveljavila nakupno opcijo za 4.011.676 delnic HBPN (25,00 %),
- Sava, d.d., je v marcu 2019 s strani Javne agencije RS za varstvo konkurence prejela pozitivno odločbo, ki se nanaša na priglasitev koncentracije podjetij Sava, d.d., in Hoteli Bernardin, d.d. Agencija koncentraciji ne nasprotuje, saj je ta skladna s pravili konkurence,
- Sava, d.d., je z družbo TCK, d.o.o., v avgustu 2019 sklenila Pogodbo o nakupu 115.122 delnic HBPN (0,72 %),
- Sava, d.d., je z družbo Zavarovalnica Triglav, d.d., v septembru 2019 sklenila Pogodbo o nakupu 550.077 delnic HBPN (3,43 %).

Finančna naložba Save, d.d., v družbo Hoteli Bernardin, d.d., na dan 31.12.2019

- Sava, d.d., ima v naložbenem portfelju 13.610.413 delnic HBPN (od skupno 16.046.700 izdanih delnic), kar predstavlja 84,82-odstotni lastniški delež v kapitalu družbe Hoteli Bernardin, d.d. Družba Hoteli Bernardin, d.d., ima 27.910 lastnih delnic, zato je upravljavski delež Save, d.d., 84,97-odstoten. Sava, d.d., je dejansko kontrolo v družbi prevzela dne 14.01.2019.
- Vrednost finančne naložbe znaša 17.324 tisoč € oziroma 1,27 €/delnico.

Razkritja v povezavi s sestavo Poslovne skupine Sava, deležem v kapitalu, višino kapitala in poslovnim izidom odvisnih družb so navedena v računovodskem poročilu za Poslovno skupino Sava.

B. Delnice in deleži v pridruženih družbah

Finančna naložba v pridružene družbe po stanju na dan 31.12.2018 v višini 9.350 tisoč evrov je v celoti predstavljala 45,37 % delež v kapitalu oziroma 7.281.125 delnic Hotelov Bernardin, d.d., in je bila sestavljena iz:

- 1.468.221 delnic, ki so se že nahajale v portfelju drugih delnic in deležev,
- 4.591.743 delnic, ki so bile pridobljene v poslovnem letu 2018 iz unovčenja zavarovanja, prejetega za dano posojilo družbi NFD Holding, d.d. - v stečaju,
- 1.221.161 delnic, ki so bile pridobljene v poslovnem letu 2018 iz uspešno zaključene prevzemne ponudbe.

C. Druge delnice in deleži

Vrednost drugih delnic in deležev v višini 549 tisoč evrov (31.12.2018: 581 tisoč evrov) je bila v primerjavi s predhodnim letom zaradi odprodaje nižja za 32 tisoč evrov. Vrednost drugih delnic in deležev tako na dan 31.12.2019 predstavlja le še 0,5 % vseh sredstev. Med njimi je 4.987 delnic Pokojninske družbe A, d.d., zastavljenih za finančne obveznosti Save, d.d., njihova knjigovodska vrednost pa znaša 498 tisoč evrov.

Preglednica drugih delnic in deležev

	v 000 EUR	
	31.12.2019	31.12.2018
Delnice družb, ki kotirajo	0	32
Delnice in deleži družb, ki ne kotirajo	549	549
SKUPAJ	549	581

Preglednica gibanja dolgoročnih finančnih naložb

	v 000 EUR					
	Delnice in deleži družb v skupini	Delnice in deleži v pridruženih družbah	Druge delnice in deleži	Skupaj DFN, razen posojil	Skupaj dolgoročna posojila	SKUPAJ DFN
KOSMATA VREDNOST						
Stanje 31.12.2018	105.633	13.108	7.954	126.695	0	126.695
Pripojitev družbe Sava Nepremičnine, d.o.o., in Sava NRS, d.o.o., k Savi, d.d.	-7.255	0	0	-7.255	0	-7.255
Stanje 01.01.2019	98.378	13.108	7.954	119.440	0	119.440
Nabava, povečanje	7.975	0	0	7.975	0	7.975
Prodaja, zmanjšanje	-8.960	0	-6.610	-15.570	0	-15.570
Prenosi	13.108	-13.108	0	0	0	0
Stanje 31.12.2019	110.501	0	1.344	111.845	0	111.845
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 31.12.2018	-19.095	-3.758	-7.373	-30.226	0	-30.226
Pripojitev družbe Sava Nepremičnine, d.o.o., in Sava NRS, d.o.o., k Savi, d.d.	5.855	0	0	5.855	0	5.855
Stanje 01.01.2019	-13.240	-3.758	-7.373	-24.371	0	-24.371
Prodaja, zmanjšanje	8.960	0	6.578	15.538	0	15.538
Prenosi	-3.758	3.758	0	0	0	0
Stanje 31.12.2019	-8.038	0	-795	-8.833	0	-8.833
ČISTA VREDNOST						
Stanje 31.12.2018	86.538	9.350	581	96.469	0	96.469
Stanje 01.01.2019	85.138	9.350	581	95.069	0	95.069
Stanje 31.12.2019	102.462	0	549	103.011	0	103.011

D. Sredstva za prodajo – finančna naložba v delnice Gorenjske banke, d.d.

Na dan 31.12.2018 je bila med Sredstvi za prodajo v višini 43.526 tisoč evrov evidentirana finančna naložba v delnice Gorenjske banke, d.d. Pogodba o prodaji delnic GBKR je bila v februarju 2019 realizirana.

Povzetek pomembnejših dogodkov, nastalih po prodaji delnic GBKR

Prodajni postopek finančne naložbe v delnice Gorenjske banke, d.d., je bil v mesecu februarju 2019 z nakazilom kupnine v višini 43.526 tisoč evrov na fiduciarni račun pri KDD zaključen, sledili pa so naslednji dogodki:

- kupnina v višini 3.207 tisoč evrov, ki se je nanašala na nezastavljene delnice GBKR, je bila iz fiduciarnega računa pri KDD nakazana na transakcijski račun Save, d.d.,
- kupnina v višini 30.101 tisoč evrov je bila dne 12.02.2019 iz fiduciarnega računa pri KDD nakazana neposredno upnikom, ki so imeli svoje finančne terjatve zavarovane z delnicami GBKR (v tem znesku niso vključeni finančni upniki iz izdanih obveznic),
- kupnina v višini 10.218 tisoč evrov je bila iz fiduciarnega računa pri KDD nakazana fiduciarju Abanki, d.d., ki je imel v hrambi 34.287 delnic GBKR, zastavljenih za finančne terjatve upnikov, ki so izhajale iz izdanih obveznic. Dne 26.03.2019 je bil s fiduciarjem Abanko, d.d., podpisan Protokol o izvedbi plačila prejete kupnine za prodane delnice GBKR upnikom Save, d.d., na njegovi osnovi pa so bile finančne obveznosti Save, d.d., iz izdanih obveznic dne 05.04.2019 poravnane,
- preostanek z GBKR zavarovanih finančnih obveznosti, pri katerih iztržena kupnina ni dosegla celotnega kritja v zaščiteni vrednosti zavarovanja, je bil skladno z določili Načrta finančnega prestrukturiranja v 90 % oziroma v višini 15.600 tisoč evrov odpisan in za enak znesek znižana prenesena izguba Save, d.d., v 10 % pa prenesen na navadne finančne obveznosti do upnikov.

1.2.4.6. Odložene terjatve za davek

Neobračunane odložene terjatve za davek iz naslova oslabitev dolgoročnih finančnih naložb na dan 31.12.2019 znašajo 915 tisoč evrov (31.12.2018: 6.856 tisoč evrov).

Višina neobračunanih odloženih terjatev za davek iz naslova davčne izgube z uporabo 19-odstotne davčne stopnje na dan 31.12.2019 znaša 74.571 tisoč evrov (31.12.2018: 63.778 tisoč evrov).

Skupne neobračunane odložene terjatve za davek na dan 31.12.2019 znašajo 75.486 tisoč evrov (31.12.2018: 70.634 tisoč evrov).

1.2.4.7. Kratkoročne finančne naložbe

Vrednost kratkoročnih finančnih naložb v višini 1.500 tisoč evrov (31.12.2018: 4.511 tisoč evrov) v celoti predstavljajo kratkoročno dana posojila in so naslednja:

- poslovni banki je dan *kratkoročni depozit* v višini 1.500 tisoč evrov,
- dana posojila drugim – NFD Holding, d.d. - v stečaju: bruto terjatev iz danih posojil znaša 1.058 tisoč evrov, zanj je v celoti oblikovan popravek vrednosti. Glede na konec predhodnega leta je bila terjatev znižana za 6.841 tisoč evrov. Unovčenja delnic, prejetih v zastavo (1. red), so bila izvršena nad neto knjigovodsko vrednostjo danega posojila, zato je bil v računovodskih izkazih Save, d.d., izkazan finančni prihodek v višini 938 tisoč evrov (in po vsebini predstavlja odpravo oslabitve terjatve, izvedene v preteklih letih).

Sava, d.d., ima za dana posojila z namenom zavarovanja terjatve na 2. redu vpisanih še 322.623 delnic ITBG, 82.976 delnic MKOG, 172.568 kuponov sklada Alta (prej Alpen.Si), 2.655 delnic KRKG in 408 delnic PETG, vendar poplačil iz tega naslova glede na višino terjatev zastavnih upnikov, vpisanih na 1. red, realno ni pričakovati. Terjatve do NFD Holding, d.d. – v stečaju so odstopljene v zastavo imetnikom finančnih terjatev iz naslova danih posojil Savi, d.d.

1.2.4.8. Kratkoročne poslovne terjatve

Kratkoročne poslovne terjatve v višini 229 tisoč evrov (31.12.2018: 721 tisoč evrov) se nanašajo na:

- terjatve do družb v skupini Sava v višini 94 tisoč evrov,
- preostanek v višini 135 tisoč evrov pa v pretežni meri predstavljajo kratkoročno dane varščine.

Preglednica kratkoročnih poslovnih terjatev po dospelosti

	31.12.2019		v 000 EUR
	SKUPAJ	Dospelo	Nedospelo
Kratkoročne poslovne terjatve	229	16	213
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	94	14	80
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	7	2	5
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	128	0	128

Preglednica starostne strukture kratkoročnih terjatev do kupcev izven skupine Sava

	31.12.2019			31.12.2018		
	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve
Nezapadle	5	0	5	32	0	32
Zapadle 0 - 30 dni	2	0	2	0	0	0
Zapadle več kot 120 dni	14	14	0	14	14	0
SKUPAJ	21	14	7	46	14	32

Preglednica stanja in gibanja popravka vrednosti terjatev

	31.12.2019	31.12.2018
Stanje 1.1.	14	14
Povečanje popravka vrednosti	0	0
Zmanjšanje popravka vrednosti	0	0
Stanje na koncu obdobja	14	14

1.2.4.9. Denarna sredstva

Denarna sredstva v višini 1.529 tisoč evrov (31.12.2018: 4.035 tisoč evrov) so sredstva na poslovnih računih pri bankah.

1.2.4.10. Kapital

Osnovni kapital

- na 28. redni skupščini Save, d.d., dne 14.12.2018 je bil sprejet sklep o izdaji novih delnic z nominalno vrednostjo 1 evro/delnico,
- v mesecu februarju 2019 je bilo s 3. krogom zaključeno vplačilo denarnih vložkov na transakcijski račun Save, d.d., v skupni višini 2.686 tisoč evrov,
- povečanje osnovnega kapitala Save, d.d., je bilo v sodni register vpisano v mesecu marcu 2019 ter izdanih dodatnih 2.686.161 navadnih kosovnih delnic,
- višina osnovnega kapitala Save, d.d., znaša 29.083 tisoč evrov (31.12.2018: 26.397 tisoč evrov) in je razdeljen na 29.082.968 navadnih kosovnih delnic (SAVR) z nominalno vrednostjo 1 evro/delnico.

Kapitalske rezerve

Kapitalske rezerve v višini 43.357 tisoč evrov (31.12.2018: 43.357 tisoč evrov) so nastale v letu 2016 v postopku prisilne poravnave Save, d.d. Predstavljajo razliko med vpisom osnovnega kapitala in vpisom celotnih stvarnih vložkov upnikov v kapital Save, d.d.

Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti

Rezerve, nastale zaradi prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb na pošteno vrednost znašajo 223 tisoč evrov (31.12.2018: 224 tisoč evrov) in v obeh obdobjih v celoti predstavljajo le pozitivno prevrednotenje. V primerjavi s koncem predhodnega leta se niso pomembno spremenile.

Spremembe v kapitalu

Vrednost kapitala Save, d.d., je znašala 55.452 tisoč evrov (31.12.2018: 35.817 tisoč evrov) in je bila za 19.635 tisoč evrov višja kot konec predhodnega leta. Spremembe so bile naslednje:

- osnovni kapital se je z denarnimi vplačili povečal za 2.686 tisoč evrov,
- dobiček obravnavanega poslovnega obdobja je znašal 696 tisoč evrov in je bil z upoštevanjem določil 230. člena ZGD-1 že ob sestavitvi letnega poročila uporabljen za pokrivanje prenesene izgube,
- prenesena izguba se je znižala za 438 tisoč evrov iz naslova pripojitve družbe Sava Nepremičnine, d.o.o., družbe Sava NRS, d.o.o.,
- prenesena izguba se je znižala za 15.815 tisoč evrov iz 90 % odpisa preostanka finančnih obveznosti, v pretežni meri tistih, ki so bile zavarovane z delnicami GBKR.

Bilančna izguba

Bilančna izguba je na dan 31.12.2019 znašala 17.211 tisoč evrov (31.12.2018: 34.161 tisoč evrov).

1.2.4.11. Izplačane dividende, tehtano povprečno število delnic in čisti dobiček na delnico

Izplačilo dividend

Izplačil dividend v letu 2019 in 2018 ni bilo.

Tehtano povprečno število delnic

	31.12.2019	31.12.2018
Število delnic 1.1.	26.396.807	21.678.535
Dokapitalizacija	2.686.161	4.718.272
Tehtano povprečno število delnic konec obdobja	29.082.968	23.644.482

Osnovni kapital je razdeljen na 29.082.968 navadnih imenskih kosovnih delnic, ki imajo vse glasovalne pravice in so prosto prenosljive. Vse delnice so v celoti vplačane. Družba nima obveznic, ki bi jih lahko konvertirali v delnice.

Čisti dobiček, ki pripada delnicam

	31.12.2019	31.12.2018
Čisti dobiček poslovnega leta (v 000 EUR)	696	551
Tehtano povprečno število uveljavljajočih se delnic	29.082.968	23.644.482
Osnovni čisti dobiček na delnico (v EUR)	0,02	0,02

Prilagojeni čisti dobiček na delnico je enak osnovnemu čistemu dobičku na delnico, ker je kapital sestavljen le iz navadnih delnic.

1.2.4.12. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Rezervacije v višini 83 tisoč evrov (31.12.2018: 45 tisoč evrov) predstavljajo rezervacije za odpravnine ob odhodu v pokoj in za jubilejne nagrade. Med njimi jih 39 tisoč evrov izhaja iz pripojitve družbe Sava NRS, d.o.o., k Savi, d.d. Nov aktuarski izračun ni bil izdelan, ker se predpostavke niso bistveno spremenile.

Preglednica gibanja rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev

v 000 EUR		
	Rezervacije za odpravnine in podobne obveznosti	SKUPAJ
Stanje 31.12.2018	45	45
Pripojitev Save NRS, d.o.o., k Savi, d.d.	39	39
Stanje 01.01.2019	84	84
Novo oblikovane rezervacije	0	0
Odprava rezervacij	0	0
Poraba rezervacij	-1	-1
Stanje 31.12.2019	83	83

1.2.4.13. Dolgoročne obveznosti

Dolgoročne obveznosti znašajo 452 tisoč evrov (31.12.2018: 53 tisoč evrov).

Dolgoročne finančne obveznosti v višini 400 tisoč evrov (31.12.2018: 0 tisoč evrov)

Gre za novo nastalo finančno obveznost iz pravice do uporabe sredstev / poslovnih najemov, ki izhaja iz spremembe SRS, po katerih se od 01.01.2019 dalje poslovni najemi obravnavajo na enak način kot finančni najemi, kar pomeni vključitev med osnovna sredstva in vzpostavitev finančnih obveznosti. Obrestna mera znaša 2,51 %.

Preglednica gibanja dolgoročnih finančnih obveznosti

v 000 EUR		
	31.12.2019	31.12.2018
Začetno stanje	0	125.915
Poslovni najemi	489	0
Stanje 1.1.2019	489	125.915
Nova posojila (v letu 2019 iz poslovnih najemov)	24	98
Druge spremembe - 90 % odpis PP	0	-7.042
Odplačila posojil	0	-6.024
Prenos na kratkoročni del	-113	-112.947
Končno stanje	400	0

Preglednica zapadlosti dolgoročnih finančnih obveznosti (iz poslovnih najemov)

v 000 EUR		
	31.12.2019	31.12.2018
med 1 in 2 letoma	107	0
med 2 in 5 leti	171	0
nad 5 let	122	0
SKUPAJ	400	0

Obveznosti za odložene davke

Obveznosti za odložene davke v višini 52 tisoč evrov (31.12.2018: 53 tisoč evrov) so oblikovane v povezavi z vrednotenjem finančnih naložb po poštenu vrednosti in se v primerjavi s koncem predhodnega leta niso pomembno spremenile. Obračunane so z uporabo 19-odstotne stopnje.

1.2.4.14. Kratkoročne obveznosti

Sava, d.d., je izpolnila vse obveznosti iz prisilne poravnave in dne 28.11.2019 poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki Save, d.d.: SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d., in York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L., s katerimi se je dogovorila za petmesečni odlog plačila (do 30.04.2020, obrestna mera 6m EURIBOR+4 %). Pogajanja s potencialnimi posojilodajalci finančnih obveznosti na trgu se nadaljujejo. Sava, d.d., načrtuje uspešen zaključek refinanciranja finančnih obveznosti, ki bodo na dan 30.04.2020 zapadle.

Kratkoročne obveznosti v skupni višini 51.236 tisoč evrov (31.12.2018: 113.210 tisoč evrov) so sestavljene iz:

- kratkoročnih finančnih obveznosti v višini 50.902 tisoč evrov (31.12.2018: 112.947 tisoč evrov),
- kratkoročnih poslovnih obveznosti v višini 334 tisoč evrov (31.12.2018: 263 tisoč evrov).

Kratkoročne finančne obveznosti znašajo 50.902 tisoč evrov (31.12.2018: 112.947 tisoč evrov). V primerjavi s koncem leta 2018 so bile neto nižje za 62.045 tisoč evrov, spremembe pa so bile naslednje:

- znižanje za 40.319 tisoč evrov - odplačilo finančnih obveznosti, zavarovanih z delnicami GBKR,
- znižanje za 1.813 tisoč evrov - odplačilo iz unovčenja zavarovanj delnic KRKA, MKOG in ITBG, prejetih v zavarovanje za dano posojilo NFD Holdingu, d.d. – v stečaju,
- znižanje za 93 tisoč evrov - druga medletna odplačila,
- znižanje 28.11.2019 za 386 tisoč evrov - odplačila zavarovanih terjatev,
- znižanje 28.11.2019 za 3.579 tisoč evrov - odplačila navadnih terjatev,
- znižanje za 15.815 tisoč evrov - iz 90 % odpisa obveznosti skladno z določili Načrta finančnega prestrukturiranja,
- znižanje za 98 tisoč evrov - iz pripojitve Sava Nepremičnine, d.o.o., k Savi, d.d.,
- povišanje za 113 tisoč evrov – prenos iz dolgoročnih finančnih obveznosti iz poslovnih najemov,
- znižanje za 55 tisoč evrov - odplačila obveznosti iz poslovnih najemov.

Sestavljene so iz zavarovanih obveznosti do naslednjih upnikov:

- Slovenskega državnega holdinga, d.d., v višini 22.427,5 tisoč evrov,
- Kapitalske družbe, d.d., v višini 22.427,5 tisoč evrov,
- Yorka Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L. v višini 5.989 tisoč evrov,
- najemodajalcev (poslovni najemi) v višini 58 tisoč evrov.

Sava, d.d., se je s tremi upniki dogovorila za petmesečni odlog plačila - do 30.04.2020, obrestna mera je 6m EURIBOR+4%. Obrestna mera iz poslovnih najemov je 2,51%.

Preglednica delitve posojil, prejetih izven skupine, na fiksno in variabilno obrestno mero

v 000 EUR			
	Fiksna obrestna mera	Variabilna obrestna mera	SKUPAJ
dolgoročna posojila	400	0	400
kratkoročna posojila	58	50.844	50.902
SKUPAJ	458	50.844	51.302

Odplačila finančnih obveznosti od leta 2016 do leta 2019

Sava, d.d., je v letu 2016 pred pravnomočnostjo prisilne poravnave poplačala 2.150 tisoč evrov, po pravnomočnosti prisilne poravnave 16.050 tisoč evrov, v letu 2017 11.907 tisoč evrov, v letu 2018 6.024 tisoč evrov in v letu 2019 46.190 tisoč evrov, skupaj 82.320 tisoč evrov terjatev upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava. Ob refinanciranju obveznosti družb Poslovne skupine Sava so bila sproščena tudi zavarovanja, dana s strani družbe Sava, d.d., in s tem zmanjšane pogojne obveznosti družbe v višini 4.209 tisoč evrov.

Kumulativni delež, v katerem so bile poravnane terjatve upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, je na dan 30.11.2019 znašal 53,4 odstotka.

*Kratkoročne poslovne obveznosti***Preglednica kratkoročnih poslovnih obveznosti**

	v 000 EUR	
	Stanje 31.12.2019	Stanje 31.12.2018
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	11	12
– obveznosti iz obresti za prejeta posojila	0	2
– poslovne obveznosti	11	10
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	35	31
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	3	0
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	285	220
a) obveznosti iz obresti za prejeta posojila	175	91
b) Obveznosti za plače in druge prejemke	78	55
– obveznosti za neto plače in neto druge prejemke	37	28
– obveznosti do države (prispevki na in iz plač)	41	27
c) obveznosti do države (DDV, davčni odtegljaji)	24	14
d) Druge obveznosti	8	60
SKUPAJ KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	334	263

1.2.4.15. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve v višini 1.291 tisoč evrov (31.12.2018: 973 tisoč evrov) so se glede na konec predhodnega leta neto povišale za 318 tisoč evrov. Med njimi pomemben delež predstavljajo rezervacije, povezane s stroški dela, s potencialnimi drugimi obveznostmi ter z vračunanimi stroški v povezavi z refinanciranjem finančnih obveznosti, posamično pa je s 300 tisoč evri največja rezervacija za globo na osnovi Odločbe Banke Slovenije.

1.2.4.16. Čisti prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki

Čisti prihodki od prodaje Save, d.d., ki so bili doseženi v višini 849 tisoč evrov (leto 2018: 627 tisoč evrov), v 82 odstotkih predstavljajo prodajo v okviru Poslovne skupine Sava. Prihodki so bili sestavljeni iz nadomestila za uporabo blagovne znamke, iz opravljanja notranje revizijskih storitev, iz najemnine za naložbeno nepremičnino ter iz zaračunanih založenih stroškov pri prodaji GBKR. Čisti prihodki od prodaje so bili v celoti doseženi v Sloveniji.

Druge poslovne prihodke v višini 98 tisoč evrov (leto 2018: 70 tisoč evrov) v pretežni meri predstavljajo prihodki, nastali pri prodaji naložbene nepremičnine.

Preglednica sestave čistih prihodkov od prodaje

	v 000 EUR	
	2019	2018
Čisti prihodki od prodaje storitev	805	583
Čisti prihodki od najemnin	44	44
Skupaj čisti prihodki od prodaje	849	627

1.2.4.17. Stroški po funkcionalnih skupinah

	v 000 EUR	
	2019	2018
Stroški splošnih dejavnosti	3.184	2.225
SKUPAJ	3.184	2.225

1.2.4.18. Stroški blaga, materiala in storitev

V strukturi operativnih stroškov stroški blaga, materiala in storitev predstavljajo 59 odstotkov. Dosegajo vrednost 1.877 tisoč evrov (leto 2018: 1.262 tisoč evrov). V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta so višji, med njimi so v znesku 834 tisoč evrov tudi stroški nadomestil za odobritev podaljšanja ročnosti finančnih obveznosti ter stroški pravnega in finančnega svetovalca v postopku reprograma finančnih obveznosti.

Med stroški storitev je bilo tudi za 7 tisoč evrov kratkoročnih najemov in za 4 tisoč evrov najemov malih vrednosti.

Preglednica stroškov blaga, materiala in storitev po vrstah stroškov

	v 000 EUR	
	2019	2018
Stroški materiala	33	24
Stroški transportnih storitev	6	8
Stroški storitev vzdrževanja	58	48
Stroški najemnin	19	71
Nadomestila stroškov delavcev	1	1
Stroški plačilnega prometa, bančnih storitev in zavarovalnih premij	576	45
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	944	676
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	12	12
Stroški drugih storitev	228	377
SKUPAJ	1.877	1.262

1.2.4.19. Stroški dela

Stroški dela v višini 1.181 tisoč evrov (leto 2018: 932 tisoč evrov) v strukturi operativnih stroškov predstavljajo 37 odstotkov. V družbi Sava, d.d., je bilo na dan 31.12.2019 zaposlenih 13 sodelavcev, kar so 4 zaposleni več kot konec leta 2018 (1 nova zaposlitev, 3 sodelavci prihod zaradi pripojitve družbe Sava NRS, d.o.o., k Savi, d.d.), (31.12.2018: 9 zaposlenih). Povprečno število zaposlenec na podlagi delovnih ur je v letu 2019 znašalo 11,31 zaposlenih (leto 2018: 9,00). Družba med stroški dela izkazuje obračunane premije dodatnega pokojninskega zavarovanja v višini 15 tisoč evrov.

Preglednica stroškov dela

	v 000 EUR	
	2019	2018
Bruto plače	978	704
Stroški socialnih zavarovanj zaposlenih	70	48
Drugi stroški dela	133	180
Skupaj stroški dela	1.181	932

1.2.4.20. Odpisi vrednosti

Stroški odpisov vrednosti v višini 117 tisoč evrov (leto 2018: 24 tisoč evrov) so sestavljeni iz:

- obračunane amortizacije v višini 81 tisoč evrov, od tega je 61 tisoč evrov povezanih s spremembo SRS – poslovni najemi,
- oslabitve naložbene nepremičnine v višini 36 tisoč evrov.

1.2.4.21. Finančni prihodki iz deležev

Finančni prihodki iz deležev v višini 3.549 tisoč evrov (leto 2018: 3.487 tisoč evrov) so sestavljeni iz:

- prejetih dividend iz finančne naložbe v Savo Turizem, d.d., v višini 2.058 tisoč evrov,
- odprave v preteklih letih izvedenih oslabitev terjatev do NFD Holdinga, d.d. – v stečaju v višini 938 tisoč evrov,
- pozitivne razlike med prodajno in knjigovodsko vrednostjo naložbe in terjatev do družbe Sava Nova, d.o.o., v višini 312 tisoč evrov,
- prihodkov pri prodaji finančnih naložb v višini 215 tisoč evrov,
- prejetih dividend iz ostalih finančnih naložb v višini 26 tisoč evrov.

1.2.4.22. Finančni prihodki iz danih posojil

Finančni prihodki iz danih posojil v višini 19 tisoč evrov (leto 2018: 63 tisoč evrov) se v pretežni meri nanašajo na obresti iz danih posojil družbam v skupini.

1.2.4.23. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb

Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb v višini znašajo 1 tisoč evrov (leto 2018: 262 tisoč evrov).

1.2.4.24. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti

Finančni odhodki iz finančnih obveznosti v višini 761 tisoč evrov (leto 2018: 1.124 tisoč evrov) v pretežni meri predstavljajo obračunane 1-odstotne obresti za zavarovane finančne obveznosti za obdobje januar – november 2019 ter EUR+4-odstotne obresti za zavarovane finančne obveznosti za december 2019. Med njimi je tudi 13 tisoč evrov finančnih odhodkov za obresti, ki izhajajo iz poslovnih najemov.

1.2.4.25. Drugi prihodki in drugi odhodki

Izid iz izrednih dogodkov je bil pozitiven v višini 125 tisoč evrov in je bil sestavljen iz:

- drugih prihodkov od odprave rezervacije za globo Banki Slovenije na osnovi sklepa Upravnega sodišča v višini 200 tisoč evrov,
- drugih prihodkov iz odprave zastaranih obveznosti v višini 53 tisoč evrov,
- drugih prihodkov iz prejetih odškodnin v višini 4 tisoč evrov,
- vračunanih stroškov za potencialne obveznosti v višini 106 tisoč evrov,
- drugih odhodkov v višini 26 tisoč evrov.

1.2.4.26. Davek od dohodka

Sava, d.d., za leto 2019 nima obračunane obveznosti za plačilo davka od dohodka. Družba v letu 2019 davčnih olajšav ni uveljavljala, ker je izkazana davčna izguba. Družba ima na dan 31.12.2019 neizkoriščeno davčno izgubo v višini 392.477 tisoč evrov.

Preglednica ugotavljanja razlike med dejansko in izračunano davčno stopnjo

v 000 EUR				
	2019		2018	
	Stopnja	Znesek	Stopnja	Znesek
Dobiček pred davki		696		551
Davek od dobička z uporabo uradne stopnje	19%	132	19%	105
Zneski, ki negativno vplivajo na davčno osnovo		212		894
– znesek iz naslova zmanjšanja odhodkov na raven davčno prizanih odhodkov		108		785
– morebitno ostali zneski, ki vplivajo na povečanje davčne osnove		104		109
Zneski, ki pozitivno vplivajo na davčno osnovo		63.181		10.030
– znesek iz naslova zmanjšanja prihodkov na raven davčno prizanih prihodkov		2.285		2.185
– znesek iz naslova povečanja odhodkov na raven davčno prizanih odhodkov		60.896		7.845
Sprememba davčne osnove pri prehodu na nov način računovodenja pri spremembah računovodskih usmeritev		0		0
Davčne olajšave				
– uporabljene, ki vplivajo na zmanjšanje davčne obveznosti		0		0
– preostale za koriščenje v naslednjih letih		0		0
Davčna izguba				
– nastala v tekočem letu - preostala za koriščenje v naslednjih letih		62.273		8.584
Prilagoditev za pretekla leta		0		0
ODMERJENI DAVEK TEKOČEGA LETA	0,0%	0	0,0%	0
Povečanje/zmanjšanje odloženega davka		0		0
DAVEK V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA	0,0%	0	0,0%	0

1.2.4.27. Terjatve in obveznosti za odložene davke

Preglednica terjatev in obveznosti za odložene davke

v 000 EUR			
31.12.2019	Terjatve	Obveznosti	Neto
Finančne naložbe	0	52	-52
SKUPAJ	0	52	-52

v 000 EUR			
31.12.2018	Terjatve	Obveznosti	Neto
Finančne naložbe	0	53	-53
SKUPAJ	0	53	-53

1.2.4.28. Deleži v dobičku

Skupščina ni odobrila nobenih deležev v dobičku.

1.2.5. Druga razkritja

1.2.5.1. Pogojna sredstva, pogojne obveznosti in opsijske pogodbe

v 000 EUR		
	31.12.2019	31.12.2018
Delnice, dane v zastavo za finančne obveznosti	96.366	133.278
Druga sredstva, dana v zastavo	0	11.409
Sredstva, prejeta v zastavo	0	3.350
Nakupne opcije	0	7.137
Prodajne opcije	0	40.445
SKUPAJ	96.366	195.619

Delnice, dane v zastavo za finančne obveznosti

Za finančne obveznosti Sava, d.d., so zastavljene delnice v skupni višini 96.366 tisoč evrov:

- delnice Sava Turizma, d.d., v vrednosti 84.679 tisoč evrov,
- delnice Hotelov Bernardin, d.d., v vrednosti 11.189 tisoč evrov,
- delnice Pokojninske družbe A, d.d., v vrednosti 498 tisoč evrov.

Sredstva, prejeta v zastavo

Sava, d.d., ima za dana posojila NFD Holdingu, d.d. – v stečaju z namenom zavarovanja terjatve na 2. redu vpisanih še 322.623 delnic ITBG, 82.976 delnic MKOG, 172.568 kuponov sklada Alta (prej Alpen.Si), 2.655 delnic KRKG in 408 delnic PETG, vendar poplačil iz tega naslova glede na višino terjatev zastavnih upnikov, vpisanih na 1. red, realno ni pričakovati.

Nakupna opcija in prodajni opciji

Na dan 31.12.2019 nobena opcija ni več veljavna. V letu 2018 sklenjena nakupna opcija je bila v letu 2019 unovčena, v letu 2018 sklenjeni prodajni opciji pa v letu 2019 nista bili uveljavljeni.

1.2.5.2. Merjenje poštenih vrednosti

Delnice in deleži

Poštena vrednost delnic, ki kotirajo na borzi, je enaka objavljenemu enotnemu tečaju teh delnic na dan bilance stanja. Poštena vrednost delnic in deležev, ki ne kotirajo, je enaka nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslabitve na osnovi preverjanja znakov oslabitve.

Dana in prejeta posojila

Poštena vrednost je ocenjena kot diskontirana vrednost pričakovanih denarnih tokov iz glavnice. Pri tem je efektivna obrestna mera enaka pogodbeni obrestni meri.

Kratkoročne terjatve in obveznosti

Za poslovne terjatve z rokom dospelosti, krajšim od enega leta, predpostavljamo, da njihova knjigovodska vrednost izraža pošteno vrednost.

Preglednica poštenih vrednosti finančnih instrumentov

	v 000 EUR			
	31.12.2019		31.12.2018	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Vrednostni papirji, na razpolago za prodajo	549	549	581	581
Kratkoročne terjatve	229	229	721	721
Dana posojila	1.500	1.500	4.511	4.511
Denar in denarni ustrezniki	1.529	1.529	4.035	4.035
Dolgoročna posojila	-400	-400	0	0
Izdane obveznice	0	0	-15.198	-15.198
Kratkoročna posojila	-50.902	-50.902	-97.749	-97.749
Kratkoročne poslovne obveznosti	-334	-334	-263	-263

1.2.5.3. Preračun kapitala s pomočjo cen življenjskih potrebščin

	v 000 EUR			
	Znesek osnovnega kapitala	% rasti	Izračunan učinek	Poslovni izid, zmanjšan za učinek izračuna
KAPITAL.....preračun po rasti cen življenjskih potrebščin	29.083	1,80%	523	173

1.2.5.4. Povezane stranke

Povezane stranke vključujejo odvisne družbe v Poslovni skupini Sava, lastnike družbe Sava, d.d.*, z lastniki povezane družbe**, člane upravnega odbora družbe in člane komisij pri upravnem odboru ter izvršnega direktorja družbe.

*Pri razkrivanju poslov z lastniki so vključeni lastniki z več kot 20-odstotnim lastništvom, lahko tudi z manjšim deležem, če gre za pomembno informacijo.

**Pri razkrivanju poslov z lastniki povezanimi družbami so uporabljeni naslednji kriteriji:

- so tiste družbe, ki so več kot 20 odstotne lastnice družbe, ki je lastnica Sava, d.d.,
- so tiste družbe, v katerih imajo družbe lastnice Sava, d.d., več kot 20-odstoten lastniški delež,
- vrednost poslov za navedene družbe bomo razkrivali v skupnem znesku,
- v kolikor bo skupna vrednost poslov manjša od 100 tisoč evrov, poslov ne bomo razkrivali.

Poslovni odnosi med družbami v Poslovni skupini Sava

Poslovni odnosi med Savo, d.d., in odvisnimi družbami se nanašajo na:

- opravljene poslovne storitve,
- finančno poslovanje v zvezi z danimi in prejetimi posojili.

Posli med družbami Poslovne skupine Sava se opravljajo po enakih pogojih, kakršni veljajo v običajnem premišljenem poslovanju. Kapital odvisnih družb na dan 31.12.2019, prihodki iz poslovanja in čisti poslovni izid odvisnih družb za obdobje januar – december 2019 so razkriti v računovodskem poročilu za Poslovno skupino Sava.

Prihodki in odhodki Save, d.d., doseženi pri poslovanju z odvisnimi družbami

v 000 EUR				
Družba	Poslovni prihodki jan-dec 2019	Poslovni odhodki jan-dec 2019	Finančni prihodki jan-dec 2019	Finančni odhodki jan-dec 2019
Dejavnost TURIZEM	697	55	2.060	3
Sava Turizem d.d., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	642	50	2.060	3
Hoteli Bernardin, d.d., Obala 2, 6320 Portorož	55	1	0	0
Cardial d.o.o., Zaloška cesta 69, 1000 Ljubljana	0	4	0	0
Sava Zdravstvo, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	0	0	0	0

Terjatve in obveznosti Save, d.d., izkazane do odvisnih družb

v 000 EUR				
Družba	Poslovne terjatve 31.12.2019	Poslovne obveznosti 31.12.2019	Finančne terjatve 31.12.2019	Finančne obveznosti 31.12.2019
Dejavnost TURIZEM	94	10	0	0
Sava Turizem d.d., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	75	10	0	0
Hoteli Bernardin, d.d., Obala 2, 6320 Portorož	19	0	0	0
Cardial d.o.o., Zaloška cesta 69, 1000 Ljubljana	0	0	0	0
Sava Zdravstvo, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	0	0	0	0

Poslovni odnosi z lastniki Save, d.d., in z lastniki povezanimi družbami

Odperte obveznosti do lastnikov v skupni višini 51.077 tisoč evrov (31.12.2018: 95.427 tisoč evrov) se nanašajo na finančne obveznosti iz prejetih posojil in na poslovne obveznosti iz obresti za mesec december 2019. Odhodki v skupni višini 1.244 tisoč evrov (leto 2018: 960 tisoč evrov), predstavljajo obračunane obresti iz finančnih obveznosti.

Posli z lastniki povezanimi družbami ne presegajo 100 tisoč evrov, zato jih skladno z usmeritvijo ne razkrivamo.

Preglednica poslov z lastniki in z lastniki povezanimi družbami

v 000 EUR				
Povezane osebe	Odperte terjatve na dan 31.12.2019	Odperte obveznosti na dan 31.12.2019	Prihodki v obdobju 1-12 2019	Odhodki v obdobju 1-12 2019
Posli z lastniki (nad 20%)				
York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.à r.l.	0	6.069	0	156
Slovenski državni holding, d.d.	0	22.504	0	544
Kapitalska družba, d.d.	0	22.504	0	544
SKUPAJ	0	51.077	0	1.244
Posli z lastniki povezanimi družbami	0	0	0	0
SKUPAJ	0	51.077	0	1.244

Odnosi s fizičnimi osebami

Lastništvo delnice Sava na dan 31.12.2019

Člani upravnega odbora, komisij upravnega odbora in izvršni direktor Save, d.d., nimajo v lasti delnic Sava.

Prejemki izvršnega direktorja v letu 2019

Bruto prejemki izvršnega direktorja so v letu 2019 znašali 200 tisoč evrov. Sestavljeni so bili iz fiksnih in variabilnih prejemkov ter iz bonitet.

Prejemki članov upravnega odbora in članov komisij v letu 2019

Bruto prejemki članov Upravnega odbora in članov komisij so v letu 2019 znašali 107 tisoč evrov. Sestavljeni so bili iz plačil za opravljanje funkcije in iz sejin.

Prejemki zaposlenih po individualnih pogodbah v letu 2019

Na dan 31.12.2019 je bilo na podlagi individualnih pogodb zaposlenih 12 sodelavcev. Bruto prejemki so znašali 615 tisoč evrov in so bili sestavljeni iz fiksnih in variabilnih prejemkov ter iz bonitet.

Terjatve in obveznosti Save, d.d., do povezanih fizičnih oseb

Sava, d.d., nima terjatev do povezanih fizičnih oseb. Obveznosti do povezanih fizičnih oseb se nanašajo na decembrske plače, ki so bile izplačane v januarju 2020 in ne odstopajo od rednih mesečnih obveznosti iz tega naslova.

1.2.5.5. Razkritje poslov z izbranim revizorjem

Vrednost revidiranja posamičnih računovodskih izkazov družbe Sava, d.d., in konsolidiranih računovodskih izkazov Poslovne skupine Sava za leto 2019 po pogodbi, sklenjeni z družbo Deloitte revizija, d.o.o., je znašala 23 tisoč evrov brez DDV (leto 2018: 22 tisoč evrov brez DDV).

1.2.5.6. Poročilo o pomembnejših sporih

A. Sava, d.d., kot tožena stranka

V letu 2019 Sava, d.d., ni bila udeležena v nobenem sporu kot tožena stranka.

B. Sava, d.d., kot tožeča stranka

Tožena stranka: Banka Slovenije

Sava, d.d., je 21.09.2015 prejela Odločbo Banke Slovenije o odvzemu dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža in Odredbo o odsvojitvi delnic, opr. št. D31-38.10-1/15-2, z dne 17.09.2015. Posledično je bila Sava, d.d., dolžna odsvojiti delnice Gorenjske banke, d.d., ki jih ima v lasti neposredno in posredno, kot je bilo družbi to naloženo s 3. točko odločbe BS.

Sava, d.d., je zoper navedeno odločbo vložila zahtevo za izrek ničnosti Odločbe o odvzemu dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža in Odredbe o odsvojitvi delnic (opr.št. D31-38.10-1/15-2).

Upravno sodišče je dne 18.12.2018 izdalo sodbo, da se tožba Save, d.d., zavrne. Sava, d.d., je v predmetnem postopku dne 11.02.2019 vložila izredno pravno sredstvo, in sicer Zahtevo za dopustitev revizije zoper sodbo Upravnega sodišča. Sodišče je dne 19.03.2019 predlog za dopustitev revizije zavrnilo.

Tožena stranka: Banka Slovenije

Sava, d.d., in odgovorni osebi – bivša člana uprave družbe, so dne 12.10.2017 od Banke Slovenije prejeli Odločbo o prekršku št. P-Odl 0076/2016-V, ker v roku šestih mesecev od vročitve Odločbe o odvzemu dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža in Odredbe o odsvojitvi delnic, opr. št. D31-38.10-1/15-2, z dne 17.09.2015, ki se je iztekel dne 21.03.2015, niso odsvojili delnic, ki jih ima družba v nasprotju z določbami ZBan-2 (torej kot neupravičeni imetnik), to je vseh delnic Gorenjske banke, d.d., ki jih ima neposredno in posredno, kot je bilo družbi to naloženo s 3. točko odločbe BS, ki je bila družbi vročena 21.09.2015. S tem naj bi družba kršila odločbo BS iz 267. člena ZBan-2 in storila prekršek po prvem odstavku 374. člena ZBan-2. Z zadevno določbo je Banka Slovenije Savi, d.d., izrekla globo v višini 500.000,00 EUR, odgovornima osebama pa vsaki po 5.000,00 €. Rok plačila izrečene globe je za družbo v 8 dneh od dneva, ko bo odločba postala pravnomočna, za odgovorni osebi pa v 30 dneh od dneva, ko bo odločba postala pravnomočna.

Sava, d.d., je v odprtem roku vložila Zahtevo za sodno varstvo zoper navedeno Odločbo o prekršku (opr.št. P-Odl 0076-2016-V). Sodišče je 08.10.2019 izdalo sodbo, s katero je zmanjšalo globo, izrečeno Savi, d.d., in sicer na 300.000,00 EUR. V ostalih točkah je bila zahteva za sodno varstvo zavrnjena kot neutemeljena. Sava, d.d., je 28.10.2019 vložila Pritožbo zoper sodbo.

Tožena stranka: RS MF, FURS

FURS vodi zoper pravnega naslednika prvotnega davčnega zavezanca Sava IP, d.o.o., postopek inšpekcijskega davčnega nadzora davka na dodano vrednost za davčna obdobja od 1.1.2007 do 31.12.2008, od 1.7.2010 do 31.7.2010 in od 1.10.2010 do 31.10.2010.

V letu 2017 je bila sprejeta novela ZDavP-2J, kjer je določena 7–odstotna zamudna obrestna mera. Kljub temu, da so bile obveznosti iz domnevno premalo plačanega DDV v višini 348 tisoč EUR poravnane leta 2011 (in je v teku pravdni postopek), je bila v ponovnem inšpekcijskem nadzoru FURS-a dne 08.06.2017 izdana odločba, s katero je bilo naloženo plačilo zamudnih obresti v višini 201 tisoč EUR. Slednja obveznost je bila poravnana dne 06.07.2017, obenem pa je bila v odprtem roku vložena pritožba, s katero se pojasnjuje, da ob uveljavitvi zgoraj navedene novele zakona davčne obveznosti niso obstajale, zato se na njih novela ne more nanašati oziroma ne more imeti pravnega učinka. Dne 08.06.2017 izdana odločba pomeni očitno neustavno retroaktivno uporabo zakona na že zaključena pravna razmerja. Pritožba je bila odstopljena v reševanje Ministrstvu za finance, ki je pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo.

Posledično je bila v odprtem roku dne 11.12.2017 na Upravno sodišče RS vložena tožba zoper odmero odločbo FURS št. DT 0610-6798/2016-33 08-530-01 z dne 08.06.2017. Upravno sodišče RS je v sodbi z opr. št. I U 2739/2017-8 z dne 01.10.2019 tožbo zavrnilo, dne 04.11.2019 pa je bil na Vrhovno sodišče RS vložen Predlog za dopustitev revizije.

1.2.5.7. Vpliv dogodkov po dnevu bilance stanja na računovodske izkaze Save, d.d.

Dogodki, nastali po dnevu bilance stanja, niso take narave, da bi vplivali na stanje sredstev in obveznosti, ki so izkazani v računovodskih izkazih Save, d.d., na dan 31.12.2019, ali na predpostavko o časovni neomejenosti delovanja družbe.

Pojasnjujemo naslednje dogodke:

- Sava, d.d., je že v aprilu 2019 pričela z aktivnostmi za refinanciranje finančnih obveznosti s strani domačih in tujih komercialnih bank ter drugih ponudnikov sredstev za financiranje finančnih obveznosti. Potek postopka je kompleksen ter zahteven. Pogajanja se nadaljujejo z najaktivnejšimi potencialnimi posojilodajalci, Sava, d.d., pa načrtuje uspešen zaključek refinanciranja finančnih obveznosti, ki bodo na dan 30.04.2020 zapadle.

1.3 Izjava upravnega odbora in posloводства za Savo, d.d.

Upravni odbor potrjuje računovodske izkaze družbe Sava, d.d., Ljubljana, za obdobje, končano 31.12.2019, sestavljene v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Posloводство potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za obdobje januar – december 2019.

Posloводство je odgovorno tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi.

Ljubljana, dne 22.4.2020

Izvršni direktor Save, d.d.
Gregor Rovnšek

Upravni odbor Save, d.d.

Klemen Boštjančič, predsednik

Dejan Rajbar, namestnik predsednika

Vanessa Grmek, članica

Matej Narat, član

Aleš Škoberne, član

1.4 Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Sava, d.d.

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenia
VAT ID: SI62560085

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Fax: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe Sava d.d.

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe Sava d.d. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2019, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč povzetek bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2019 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (v nadaljevanju 'SRS').

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Pomembna negotovost v zvezi z delujočim podjetjem

Kot je razkrito v točki 1.2.3 Obvladovanje finančnih tveganj, je skladno s Sklepom o potrditvi prisilne poravnave družba Sava, d.d., poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov, z izjemo treh, ki so hkrati lastniki. Finančne obveznosti družbe do teh treh upnikov v višini 50.902 tisoč EUR zapadejo v plačilo 30. aprila 2020. Te okoliščine nakazujejo na pomembno negotovost, ki lahko vzbudi bistven dvom v sposobnost družbe Sava, d.d., da nadaljuje kot delujoče podjetje. Obvladovanje tveganja delujočega podjetja je podrobneje pojasnjeno v točki 1.2.3 – Obvladovanje finančnih tveganj. Naše mnenje v zvezi s tem ni prilagojeno.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z našo revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see <http://www.deloitte.com/si> for a more detailed description of DTTL and its member firms.

In Slovenia the services are provided by Deloitte revizija d.o.o. and Deloitte svetovanje d.o.o. (jointly referred to as "Deloitte Slovenia") which are affiliates of Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenia is one of the leading professional services organizations in the country providing services in audit, tax, consulting, financial advisory and legal services, through over 100 national and foreign professionals.

Deloitte revizija d.o.o. - The company is registered with the Ljubljana District Court, registration no. 1647105 - VAT ID SI62560085 - Nominal capital EUR 74,214.30.

© 2020. Deloitte Slovenia

Odgovornosti posloводства in upravnega odbora za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s SRS in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Upravni odbor je odgovoren za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v spodobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejememo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejememo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Upravni odbor med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščenca revizorka
Ljubljana, 17. april 2020

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Priloga 1: Razkritja za družbo Sava, d.d., po 69. členu Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1)

Z.št.	Vsebina razkritij 69. člen (odstavki) točka	Pojasnilo v točki letnega poročila:	Druga pojasnila
(2)1.	Sprejete računovodske usmeritve	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točki 1.2.1. in 1.2.2.	-
(2)2.	Kadar se opredmetena osnovna sredstva merijo po revaloriziranih zneskih, tabelo, ki kaže: gibanja v revalorizacijski rezervi v poslovnem letu z razlago davčne obravnave tam navedenih postavk in knjigovodsko vrednost v bilanci stanja, ki bi bila pripoznana, če opredmetena sredstva ne bi bila revalorizirana	-	NI
(2)3.	Kadar se finančni instrumenti ali sredstva merijo po poštenu vrednosti:		
	– pomembne predpostavke, na katerih temeljijo valorizacijski modeli in tehnike, kadar so bile poštene vrednosti določene v skladu z drugo alinejo tretjega odstavka 67. člena	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.2.	-
	– za vsako kategorijo finančnih instrumentov ali sredstev pošteno vrednost, spremembe vrednosti, ki so neposredno vključene v izkaz poslovnega izida, in spremembe, ki so vključene v rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.4.5.	-
	– za vsak razred izvedenih finančnih instrumentov podatke o obsegu in vrsti instrumentov, vključno s pomembnimi pogoji, ki lahko vplivajo na znesek, časovni okvir in zanesljivost prihodnjih denarnih tokov	-	NI
	– tabelo, ki kaže gibanja v rezervah, nastalih zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti med poslovnim letom	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.4.10.	-
(2)4.	Skupni znesek pomembnih pogojnih finančnih obveznosti, ki niso vključene v bilanci stanja. Ločeno morajo biti izkazane obveznosti iz izplačila pokojnin in obveznosti do družb v skupini.	-	NI
(2)5.	Višina vseh obveznosti, ki so zavarovane s stvarnim jamstvom, s podatki o obliki in načinu zagotovitve stvarnega jamstva, ločeno za vsako postavko obveznosti po bilanci stanja.	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točki 1.2.4.13., 1.2.4.14. in 1.2.5.1.	-
(2)6.	Predujmi in posojila, ki jih je družba ali njena odvisna družba odobrila članom posloводства, članom nadzornega sveta, drugim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, z navedbo obrestnih mer, glavnih pogojev in vseh zneskov, ki so bili odplačani, odpisani ali opuščeni, ter poročila družbe za obveznosti teh oseb, z navedenimi podatki, ločeno za vsako od teh skupin oseb.	-	NI
(2)7.	Znesek in narava posameznih postavk prihodkov ali odhodkov izjemnega obsega ali pomena.	-	NI
(2)8.	Višina vseh obveznosti z rokom dospelosti, daljšim od petih let, ločeno za vsako postavko obveznosti po bilanci stanja.	-	NI

(2)9.	Povprečno število zaposlenih.	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.4.19.	-
(2)10.	Če ima družba lastne deleže ali je med poslovnim letom imela lastne deleže:	-	NI
	– število, znesek in delež lastnih deležev v osnovnem kapitalu, ki jih je družba ali tretja oseba za račun družbe pridobila ali odtujila v poslovnem letu, datum njihove pridobitve, razlog za pridobitev ali odtujitev lastnih deležev in denarno vrednost nasprotne dajatve	-	NI
	– število, znesek in delež lastnih deležev v osnovnem kapitalu, ki jih je družba ali tretja oseba za račun družbe v poslovnem letu sprejela v zastavo	-	NI
	– skupno število, skupni znesek in skupni delež lastnih deležev v osnovnem kapitalu, katerih imetnik je družba ali tretja oseba za račun družbe in jih ima v zastavi družba ali tretja oseba za račun družbe na bilančni presečni dan letne bilance stanja	-	NI
(3)1.	Za posamezne kategorije stalnih sredstev:		
	– nakupna cena ali proizvodni stroški ali pri nadomestni podlagi za merjenje poštena vrednost ali revaloriziran znesek na začetku in koncu poslovnega leta,	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točke 1.2.4.2., 1.2.4.3., 1.2.4.4., 1.2.4.5.	-
	– pridobitve, odtujitve in prenosi med poslovnim letom,	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točke 1.2.4.2., 1.2.4.3., 1.2.4.4., 1.2.4.5.	-
	– skupen znesek popravkov vrednosti na začetku in koncu poslovnega leta,	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točke 1.2.4.2., 1.2.4.3., 1.2.4.4., 1.2.4.5.	-
	– popravki vrednosti, ki se obračunajo med poslovnim letom,	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točke 1.2.4.2., 1.2.4.3., 1.2.4.4., 1.2.4.5.	-
	– gibanja v sešteti popravkih vrednosti v zvezi s pridobitvami, odtujitvami in prenosi med poslovnim letom,	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točke 1.2.4.2., 1.2.4.3., 1.2.4.4., 1.2.4.5.	-
	– stroške izposojanja v zvezi s pridobitvijo stalnega sredstva, ki se vštevajo v njegovo nabavno vrednost.	-	NI
(3)2.	Kadar se finančni instrumenti merijo po izvirni vrednosti:		
	– za vsak razred izvedenih finančnih instrumentov podatki o obsegu in vrsti instrumentov in pošteno vrednost instrumentov, če se taka vrednost lahko določi s katero izmed metod, predpisanih v prvi alineji tretjega odstavka 67. člena,	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.5.2.	-
	– za stalna finančna sredstva, izkazana v znesku, ki presega njihovo pošteno vrednost, knjigovodska vrednost in poštena vrednost posameznih sredstev ali ustrezne skupine teh posameznih sredstev ter razlogi za nezmanjšanje knjigovodske vrednosti, vključno z naravo dokaza, ki je podlaga za domnevo, da bo knjigovodska vrednost zopet pridobljena.	-	NI

(3)3.	Znesek vseh prejemkov, ki so jih za opravljanje nalog v družbi v poslovnem letu prejeli člani posloводства, drugi delavci, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in člani nadzornega sveta, ločeno za vsako od teh skupin oseb	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.5.4.	-
(3)4.	Podatki za vsako družbo, v kapitalu katere je družba sama neposredno ali po osebi, ki deluje za račun družbe, udeležena z najmanj 20 %: firma in sedež, delež, višina lastnega kapitala in poslovni izid v poslovnem letu	Odvisne družbe v Poslovni skupini Sava: razkritja so navedena v računovodskem poročilu za Poslovno skupino Sava	-
(3)5.	Če ima družba odobreni kapital ali je pogojno povečala osnovni kapital: višina odobrenega kapitala in število ter najmanjši emisijski znesek delnic, ki so bile v poslovnem letu izdane za odobreni kapital ali na podlagi pogojnega povečanja osnovnega kapitala	-	NI
(3)6.	Če je družba izdala več razredov delnic: število delnic vsakega razreda in njihov najmanjši emisijski znesek	-	NI
(3)7.	Če je družba izdala dividendne obveznice, zamenljive obveznice, obveznice s prednostno pravico do nakupa delnic ali druge vrednostne papirje, ki dajejo imetniku pravico do udeležbe v dobičku družbe ali pravico do nakupa ali zamenjave za delnice družbe - za vsako od teh vrst vrednostnih papirjev: njihovo število in pravice, ki iz njih izhajajo	-	NI
(3)8.	Če je družba družbenik v drugi družbi in neomejeno osebno odgovarja za obveznosti te družbe: firma, sedež in pravnoorganizacijska oblika te druge družbe	-	NI
(3)9.	Firmo in sedež obvladujoče družbe, ki sestavlja konsolidirano letno poročilo za najširši krog družb v skupini in v razmerju do katere je družba odvisna družba, ter navedbo kraja, kjer je mogoče dobiti to konsolidirano letno poročilo	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.1.	Sava, d.d., je obvladujoča družba, ki sestavlja konsolidirano letno poročilo za najširši krog družb v skupini.
(3)10.	Firmo in sedež obvladujoče družbe, ki sestavlja konsolidirano letno poročilo za najožji krog družb v skupini in v razmerju do katere je družba odvisna družba, ter navedbo kraja, kjer je mogoče dobiti to konsolidirano letno poročilo	-	NI
(3)11.	Predlagana razporeditev dobička ali obravnavanje izgube ter razporeditev dobička ali obravnavanje izgube.	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.4.10.	-
(3)12.	Vrsta in poslovni namen operacij družbe, ki niso izkazane v bilanci stanja, in njihov vpliv na družbo, če so tveganja ali koristi, ki iz njih izhajajo, pomembni in če je razkritje ter tveganj ali koristi nujno za oceno finančnega stanja družbe.	-	NI
(3)13.	Narava in finančni učinek bistvenih poslovnih dogodkov, ki so se zgodili po koncu poslovnega leta in niso zajeti v računovodskih izkazih.	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.5.6.	-
(3)14.	Transakcije, ki jih je družba začela s povezanimi strankami, zneski transakcij, narava razmerja s povezanimi strankami in drugi podatki o transakciji, če so te transakcije pomembne in niso bile opravljene pod običajnimi tržnimi pogoji	-	NI
(3)15.	Razčlenitev in pojasnilo zneskov rezervacij, izkazanih pod postavko druge rezervacije, če je obseg teh rezervacij pomembnejši	-	NI
(3)16.	Če je bila uporabljena členitev izkaza poslovnega izida po tretjem odstavku 66. člena: znesek stroškov dela v poslovnem letu iz 6. točke drugega odstavka 66. člena	-	NI

(3)17.	Razčlenitev kapitalskih rezerv v skladu s prvim odstavkom 64. člena	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.4.10.	-
(3)18.	Povprečno število zaposlenih med poslovnim letom, razdeljeno po kategorijah.	Analiza poslovanja / točka 2. - Poslovanje Save, d.d.	-
(3)19.	Če ima družba odložene terjatve za davek, saldi za odloženi davek ob koncu poslovnega leta in njihovo gibanje med poslovnim letom.	-	NI
(4)1.	Razčlenitev čistih prihodkov od prodaje po posameznih področjih poslovanja družbe ali posameznih geografskih trgih, če se le-ti glede organizacije prodaje proizvodov in storitev med seboj pomembno razlikujejo	-	NI
(4)2.	Znesek, porabljen za revizorja za revidiranje letnega poročila in ločeno znesek, izplačan temu revizorju za: druge storitve dajanja zagotovil, storitve davčnega svetovanja in za druge nerevizijske storitve	Računovodski izkazi s pojasnili za Savo, d.d. - točka 1.2.5.5.	V letu 2019 z družbo Deloitte revizija, d.o.o., ni bilo sklenjenih pogodb za druge storitve dajanja zagotovil, storitve davčnega svetovanja in za druge nerevizijske storitve.

2. Računovodski izkazi s pojasnili za Poslovno skupino Sava v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

2.1. Konsolidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

Konsolidiran izkaz finančnega položaja

v 000 EUR			
	Pojasnila	31.12.2019	31.12.2018
SREDSTVA			
Nepremičnine, naprave in oprema	2.3.7.	221.039	155.516
Neopredmetena sredstva	2.3.8.	956	858
Naložbene nepremičnine	2.3.9.	6.038	3.246
Naložbe v pridružena podjetja	2.3.10.	0	9.491
Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida	2.3.11.	693	712
Dolgoročna posojila in terjatve	2.3.12.	26	26
Odložene terjatve za davek	2.3.22.	0	104
Dolgoročna sredstva		228.752	169.953
Sredstva za prodajo	2.3.13.	0	43.590
Zaloge	2.3.14.	704	951
Poslovne in druge terjatve	2.3.15.	5.537	4.207
Dana posojila	2.3.16.	5.500	4.490
Denar in denarni ustrezniki	2.3.17.	22.119	9.281
Kratkoročna sredstva		33.860	62.519
Sredstva		262.612	232.472
KAPITAL IN DOLGOVI			
Osnovni kapital		29.083	26.397
Vplačani presežek kapitala		43.357	43.357
Rezerve za pošteno vrednost		137	284
Zadržani čisti dobiček / izguba		36.839	-16.083
Kapital, pripisan lastnikom obvladujočega podjetja		109.416	53.955
Neobvladujoči delež		8.465	123
Kapital	2.3.18.	117.881	54.078

Dolgoročne rezervacije	2.3.19.	3.293	1.673
Razmejene državne podpore	2.3.20.	6.377	7.316
Prejeta dolgoročna posojila	2.3.21.	51.782	38.997
Dolgoročne poslovne obveznosti		41	0
Odložene obveznosti za davek	2.3.22.	2.776	0
Dolgoročni dolgovi		64.269	47.986
Kratkoročne finančne obveznosti	2.3.21.	56.688	113.372
Kratkoročne poslovne obveznosti	2.3.23.	14.708	11.279
Kratkoročne rezervacije (PČR)	2.3.24.	9.066	5.757
Kratkoročni dolgovi		80.462	130.408
Dolgovi skupaj		144.731	178.394
Kapital in dolgovi		262.612	232.472

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz poslovnega izida

		v 000 EUR	
	Pojasnila	Jan - Dec 2019	Jan - Dec 2018
Prihodki od prodaje	2.3.25.	109.679	76.606
Drugi poslovni prihodki	2.3.26.	3.161	2.197
Poslovni prihodki		112.840	78.803
Stroški blaga, materiala, storitev	2.3.27.	-50.887	-36.451
Stroški dela	2.3.28.	-37.330	-25.216
Amortizacija		-10.673	-7.396
Odpisi vrednosti	2.3.29.	-1.985	-658
Drugi odhodki poslovanja	2.3.30.	-4.173	-2.056
Odhodki poslovanja		-105.048	-71.777
Dobiček/izguba iz poslovanja		7.792	7.026
Prihodki financiranja		27.799	559
Odhodki financiranja		-2.425	-2.288
Neto prihodki/odhodki financiranja	2.3.31.	25.374	-1.729
Delež v dobičku pridruženih podjetij	2.3.31.	0	136
Neto prihodki od pridruženih podjetij		0	136
Dobiček/izguba pred obdavčitvijo		33.166	5.433
Davek	2.3.32.	-3.162	-652
Čisti dobiček/čista izguba poslovnega leta		30.004	4.781
Čisti dobiček/čista izguba poslovnega leta se nanaša na:			
Lastnike obvladujočega podjetja		29.657	4.778
Neobvladujoči delež		347	3
Čisti dobiček/čista izguba poslovnega leta		30.004	4.781

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v 000 EUR			
	Pojasnila	JAN - DEC 2019	JAN - DEC 2018
Čisti dobiček poslovnega obdobja		30.004	4.781
Drugi vseobsegajoči donos:			
Postavke, ki bodo lahko pozneje razvrščene v poslovni izid			
Postavke, ki ne bodo pozneje razvrščene v poslovni izid			
– aktuarski dobički / izgube v pokojninski shemi z zagotovljenimi prejemki	2.3.11.	-124	34
– odloženi davek od aktuarskih dobičkov / izgub v pokojninski shemi z zagotovljenimi prejemki	2.3.22.	-16	-3
Drugi vseobsegajoči donos, zmanjšan za odloženi davek v poslovnem obdobju		-140	31
Skupaj vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju		29.864	4.812
Vseobsegajoči donos pripada:			
Lastnikom obvladujočega podjetja		29.517	4.809
Neobvladujočemu deležu		347	3
Skupni vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju		29.864	4.812

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz denarnih tokov

v 000 EUR			
	Pojasnila	JAN - DEC 2019	JAN - DEC 2018
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Neto dobiček/izguba		30.004	4.781
Prilagoditve za:			
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	2.3.7.	10.344	7.206
Amortizacija neopredmetenih sredstev	2.3.8.	161	105
Amortizacija naložbenih nepremičnin	2.3.9.	168	85
Odpisi in oslabitve nepremičnin, naprav in opreme	2.3.29.	1.695	574
Oslabitve zalog	2.3.14.	0	0
Oslabitve terjatev	2.3.29.	191	73
Odpisi in oslabitve neopredmetenih sredstev	2.3.8.	12	9
Odpisi in oslabitve naložbenih nepremičnin	2.3.9.	36	0
Oslabitev vrednosti finančnih sredstev	2.3.11.	0	5
Dobički od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	2.3.26.	-1.043	-35
Izguba pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme	2.3.29.	48	2
Dobiček od prodaje naložbenih nepremičnin	2.3.26.	-90	-877
Izguba od prodaje naložbenih nepremičnin	2.3.29.	2	0
Učinek pri prvi konsolidaciji družbe Hoteli Bernardin, d.d.		-24.089	0
Dobiček od prodaje vrednostnih papirjev	2.3.31.	-2.354	-254
Izguba pri prodaji vrednostnih papirjev	2.3.31.	10	0
Delež v dobičku pridruženih podjetij	2.3.31.	0	-136
Prejete dividende in deleži v dobičku	2.3.31.	-46	-38
Odhodki obresti	2.3.31.	2.240	2.215
Prihodki od obresti	2.3.31.	-57	0
Obveznosti / terjatve za davek od dobička	2.3.32.	3.162	652
Dobiček iz poslovanja pred spremembo operativnega kapitala in rezervacij		20.394	14.367
Sprememba dolgoročnih terjatev	2.3.12.	0	-15
Sprememba kratkoročnih terjatev	2.3.15.	-715	352
Sprememba zalog	2.3.14.	452	20
Sprememba kratkoročnih poslovnih obveznosti in PČR	2.3.23., 2.3.24.	-2.821	1.225
Sprememba odloženih obveznosti za davek in dolgoročnih poslovnih obveznosti	2.3.22.	833	0
Sprememba rezervacij	2.3.19.	-42	23
Sprememba državnih podpor	2.3.20.	-403	-362
Pri poslovanju pridobljena denarna sredstva		17.698	15.610
Plačani davek od dobička	2.3.32.	-1.092	-659
Čisti denarni tok iz poslovanja		16.606	14.951

v 000 EUR			
	Pojasnila	JAN - DEC 2019	JAN - DEC 2018
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme	2.3.7.	-17.002	-12.559
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme		3.438	33
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	2.3.8.	-110	-114
Prejemki od prodaje neopredmetenih sredstev	2.3.8.	2	0
Izdatki za nakup naložbenih nepremičnin	2.3.9.	-37	0
Prejemki od prodaje naložbenih nepremičnin		90	2.121
Izdatki za nakup odvisnih podjetij		-5.892	0
Izdatki za nakup pridruženih podjetij		0	-1.539
Prejemki od prodaje odvisnih podjetij		16.330	0
Sredstva za prodajo		0	66
Prejemki od vrnjenih posojil		4.026	1.499
Izdatki za dana posojila		-2.018	0
Prejemki od prodaje dolgoročnih vrednostnih papirjev		2.376	5.807
Prejete dividende in deleži v dobičku	2.3.31.	46	38
Prejete obresti		57	0
Čisti finančni tok iz naložbenja		1.306	-4.648
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Dokapitalizacija		2.686	4.718
Druge spremembe kapitala		86	84
Prejemki od prejetih posojil		438	0
Izdatki za prejeta posojila		-10.728	-9.849
Izdatki za dividende delničarjev skupine		-2	0
Plačane obresti		-2.221	-2.153
Čisti denarni tok iz financiranja		-9.741	-7.200
Čisto povečanje oz. zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		8.171	3.103
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta		9.281	6.178
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki iz prvega uskupinjevanja družb		4.667	0
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu obdobja		22.119	9.281

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala

v 000 EUR

	Osnovni kapital	Vplačani presežek kapitala	Rezerve za lastne delnice	Rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev	Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	Preneseni čisti dobiček/ izguba	Kapital, pripisan lastnikom obvladujočega podjetja	Neobvladujoči delež	Skupaj
Stanje 31.12.2017	21.679	43.357	0	2.112	4.302	-34.372	37.078	120	37.198
Učinki MSRP 9 - Finančni instrumenti	0	0	0	-1.858	0	2.084	226	0	226
Stanje 1.1.2018	21.679	43.357	0	254	4.302	-32.288	37.304	120	37.424
Skupaj vseobsegajoči donos									
Poslovni izid v letu	0	0	0	0	4.778	0	4.778	3	4.781
Drugi vseobsegajoči donos	0	0	0	31	0	0	31	0	31
Postavke, ki ne bodo preračunane v poslovni izid	0	0	0	31	0	0	31	0	31
Skupaj vseobsegajoči donos	0	0	0	31	4.778	0	4.809	3	4.812
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu									
Prenos čiste izgube preteklega leta v preneseni čisti dobiček	0	0	0	0	-4.302	4.302	0	0	0
Dokapitalizacija	4.718	0	0	0	0	0	4.718	0	4.718
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	4.718	0	0	0	-4.302	4.302	4.718	0	4.718
Spremembe v kapitalu									
Pokrivanje izgube	0	0	0	0	-551	7.592	7.041	0	7.041
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	84	84	0	84
Skupaj spremembe v kapitalu	0	0	0	0	-551	7.676	7.125	0	7.125
Stanje 31.12.2018	26.397	43.357	0	284	4.227	-20.310	53.955	123	54.078
Stanje 31.12.2018	26.397	43.357	0	284	4.227	-20.310	53.955	123	54.078
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stanje 1.1.2019	26.397	43.357	0	284	4.227	-20.310	53.955	123	54.078
Skupaj vseobsegajoči donos									
Poslovni izid v letu	0	0	0	0	29.657	0	29.657	347	30.004
Drugi vseobsegajoči donos	0	0	0	-140	0	0	-140	0	-140
Postavke, ki ne bodo preračunane v poslovni izid	0	0	0	-140	0	0	-140	0	-140
Skupaj vseobsegajoči donos	0	0	0	-140	29.657	0	29.517	347	29.864
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu									
Prenos čiste izgube preteklega leta v preneseni čisti dobiček	0	0	0	0	-4.227	4.227	0	0	0
Dokapitalizacija	2.686		0	0	0	0	2.686	0	2.686
Skupaj transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	2.686	0	0	0	-4.227	4.227	2.686	0	2.686
Spremembe v kapitalu									
Pokrivanje izgube	0	0	0	0	-696,0	15.816	15.120	0	15.120
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	-7	0	8.145	8.138	7.994	16.132
Skupaj spremembe v kapitalu	0	0	0	-7	-696	23.961	23.258	7.994	31.253
Stanje 31.12.2019	29.083	43.357	0	137	28.961	7.878	109.416	8.465	117.881

2.2. Sestava Poslovne skupine Sava ter podatki o poslovanju odvisnih družb v letu 2019

Poslovno skupino Sava je na dan 31.12.2019 sestavljalo 7 družb, in sicer matična družba Sava, d.d., ter 6 odvisnih družb - hčera in vnukinj. Računovodski izkazi vseh teh družb so vključeni v uskupnjene računovodske izkaze poslovne skupine. Kapitalski in upravljavski delež se ne ujemata samo v družbi Cardial, d.o.o., kjer je upravljavski delež ob 85-odstotnem lastništvu zaradi 15-odstotnega lastnega deleža 99,91-odstoten.

Spremembe v sestavi odvisnih družb v Poslovni skupini Sava v letu 2019:

- 100-odstotni delež v družbi Terme Lendava, d.o.o., je bil dne 18.12.2019 odprodan. Družba je bila kot projektna družba ustanovljena dne 25.09.2018. Nanjo je bila iz družbe Sava Turizem, d.d., prenesena dejavnost destinacije Terme Lendava. Izčlenitev je bila izvršena na presečni datum 31.05.2018 in v sodni register vpisana dne 06.03.2019.
- 45,37-odstotni delež v družbi Hoteli Bernardin, d.d., je bil v Savi, d.d., konec leta 2018 evidentiran na finančni naložbi v pridružena podjetja. V letu 2019 je bil pridobljen še dodatni 39,45-odstotni delež. Družba Hoteli Bernardin, d.d., je z dnem 14.01.2019 postala odvisna družba v sestavi Poslovne skupine Sava.
- 40-odstotni delež v družbi BLS Sinergije, d.o.o., je bil konec leta 2018 evidentiran na finančni naložbi v pridružena podjetja. Z vključitvijo družbe Hoteli Bernardin, d.d., ki je imela v lasti 30-odstotni delež v družbi BLS Sinergije, d.o.o., je le-ta postala odvisna družba v skupini Sava.
- 100-odstotni delež v družbi Sava Nova, d.o.o., Zagreb, je bil v mesecu aprilu 2019 odprodan.
- Družbi Sava Nepremičnine, d.o.o., in Sava NRS, d.o.o., ki sta bili v 100-odstotni lasti Save, d.d., sta bili na presečni datum 31.12.2018 pripojeni k obvladujoči družbi Sava, d.d. Pripojitev je bila v sodni register vpisana 01.07.2019.

Seznam družb, ki poleg matične družbe Sava, d.d., še sestavljajo poslovno skupino, s primerjavo lastniških deležev na dan 31.12.2019 ter na dan 31.12.2018

	v 000 EUR		
	% lastništva 31. 12. 2019	% lastništva 31. 12. 2018	Sprememba % lastništva v letu 2019
Dejavnost TURIZEM			
SAVA TURIZEM, d.d., Ljubljana	99,91%	99,91%	0,00%
– Terme Lendava, d.o.o., Lendava (v lasti Sava Turizem, d.d.)	0,00%	100,00%	-100,00%
– Sava Zdravstvo, d.o.o., Ljubljana (v lasti Sava Turizem, d.d.)	100,00%	100,00%	0,00%
– Cardial, d.o.o., Ljubljana (v lasti Sava Turizem, d.d.)*	85,00%	85,00%	0,00%
– Zavod SEIC, Moravske Toplice (v lasti Cardial, d.o.o.)	50,00%	50,00%	0,00%
– Zavod SEIC, Moravske Toplice (v lasti Sava Turizem, d.d.)	50,00%	50,00%	0,00%
HOTELI BERNARDIN, d.d., Portorož	84,82%	45,37%	39,45%
BLS SINERGIJE, d.o.o., Portorož**	70,00%	40,00%	30,00%
Dejavnost NEPREMIČNINE			
SAVA NEPREMIČNINE, d.o.o., Ljubljana	0,00%	100,00%	-100,00%
SAVA NOVA, d.o.o., Zagreb	0,00%	100,00%	-100,00%
DRUGE dejavnosti			
SAVA NRS, d.o.o., Ljubljana	0,00%	100,00%	-100,00%

*Cardial, d.o.o. - 15 % lastni delež

**BLS SINERGIJE, d.o.o.: 10 % v lastništvu Save, d.d., 30 % v lastništvu Save Turizem, d.d., 30 % v lastništvu Hoteli Bernardin, d.d.

Prihodki od prodaje v odvisnih družbah v letu 2019, kapital odvisnih družb na dan 31.12.2019 in poslovni izid odvisnih družb v letu 2019

v 000 EUR			
Družba / sedež družbe	Prihodki od prodaje JAN - DEC 2019	Vrednost kapitala 31. 12. 2019	Poslovni izid JAN - DEC 2019
Dejavnost TURIZEM	110.731	167.944	11.352
Terme Lendava, d.o.o., Tomšičeva ulica 2A, 9220 Lendava	4.824	0	73
Sava Turizem d.d., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	72.476	112.820	8.764
Cardial d.o.o., Zaloška cesta 69, 1000 Ljubljana	1.040	115	-69
SEIC Moravske Toplice, Kranjčeva ul. 12, 9226 Moravske Toplice	159	51	4
Sava Zdravstvo, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	0	6	0
Hoteli Bernardin, d.d.	32.232	54.933	2.586
BLS Sinergije, d.o.o.	0	18	-4
SKUPAJ ODVISNE DRUŽBE	110.731	167.944	11.352

Prihodki od prodaje v odvisnih družbah v letu 2018, kapital odvisnih družb na dan 31.12.2018 in poslovni izid odvisnih družb v letu 2018

v 000 EUR			
Družba / Sedež družbe	Prihodki od prodaje JAN - DEC 2018	Vrednost kapitala 31. 12. 2018	Poslovni izid JAN - DEC 2018
Dejavnost TURIZEM	76.546	106.527	6.483
Terme Lendava, d.o.o., Tomšičeva ulica 2A, 9220 Lendava	0	7	0
Sava Turizem d.d., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	75.197	106.282	6.487
Cardial d.o.o., Zaloška cesta 69, 1000 Ljubljana	1.229	184	-24
SEIC Moravske Toplice, Kranjčeva ul. 12, 9226 Moravske Toplice	120	47	21
Sava Zdravstvo, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	0	6	0
Dejavnost NEPREMIČNINE	2	-1.283	504
SAVA NEPREMIČNINE, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	2	1.933	556
SAVA NOVA, d.o.o., Fra Filipa Grabovca 14, 10000 Zagreb, Hrvaška	0	-3.216	-52
DRUGE dejavnosti	208	-94	-210
Sava NRS, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	208	-94	-210
SKUPAJ ODVISNE DRUŽBE	76.756	105.150	6.777

2.3. Pojasnila k računovodskim izkazom Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

2.3.1. Poročajoča družba

Obvladujoča družba Sava, d.d., ima sedež na Dunajski cesti 152, 1000 Ljubljana. Konsolidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava, ki vključujejo obvladujočo družbo Sava, d.d., njene odvisne družbe in deleže v pridruženih družbah, so sestavljeni za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2019.

2.3.2. Podlaga za sestavitev

A. Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU, v skladu s pojasnili (OPMSRP), ki jih sprejema Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) in v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah.

Izvršni direktor je računovodske izkaze odobril dne 14.04.2020.

B. Podlaga za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirnih vrednosti, razen za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in izvedenih finančnih instrumentov, ki so izkazane po poštenih vrednostih.

Metode, ki so uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v nadaljevanju pod točko 2.3.4.

C. Funkcijska in predstavitvena valuta

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v EUR, ki je funkcijska valuta družbe. Vse računovodske informacije, predstavljene v EUR, so zaokrožene na tisoč enot. Zaradi zaokroževanja lahko pri seštevanju nastanejo manjše razlike. V sestavi Poslovne skupine Sava ni družb s sedežem izven Slovenije.

D. Uporaba ocen in presoj

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi, ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisane v naslednjih točkah:

- Točka 2.3.7. – nepremičnine, naprave in oprema
- Točka 2.3.11. - vrednotenje finančnih instrumentov
- Točka 2.3.19. - rezervacije
- Točka 2.3.35. - pogojne obveznosti

2.3.3. Pomembne računovodske usmeritve

Družbe v Poslovni skupini Sava so dosledno uporabile opredeljene računovodske politike za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih. Sprememb računovodskih usmeritev v letu 2019 ni bilo. S 01.01.2019 so pričele veljati spremembe MSRP na področju pripoznavanja prihodkov, ki niso vplivale na računovodske izkaze družb skupine Sava ter spremembe MSRP v povezavi z najemi, ki so jih družbe skupine Sava ustrezno uveljavile.

Poslovna skupina Sava je za prehod na novi standard MSRP 16 'Najemi' uporabila metodo s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda na datum 01.01.2019. Skupina zato primerjalnih podatkov za leto 2018 ni preračunala, ampak je vse spremembe zaradi prehoda na nov standard izkazala kot prilagoditev začetnega stanja v bilanci stanja na datum začetne uporabe.

A. Podlaga za konsolidacijo

Poslovne združitve

V letu 2019 je Sava, d.d., z dodatno pridobitvijo 39,45-odstotnega lastniškega deleža v družbi Hoteli Bernardin, d.d., postala lastnica 84,82-odstotnega deleža v kapitalu družbe. Z dnem 14.01.2019 je bila družba Hoteli Bernardin, d.d., umeščena med odvisne družbe v Poslovni skupini Sava.

V letu 2018 poslovnih združitvev ni bilo.

Sestava Poslovne skupine Sava

Poslovna skupina Sava je sestavljena iz matične družbe Sava, d.d., ter iz 6 odvisnih družb. Računovodski izkazi odvisnih družb so v celoti vključeni v konsolidirane računovodske izkaze poslovne skupine, razen družbe Terme Lendava, d.o.o., ki je v skupino vključena z izkazom poslovnega izida do dneva odprodaje, to je do dne 18.12.2019.

Za pridružena podjetja je v predhodnem letu 2018 upoštevana kapitalska metoda - pripis pripadajočega poslovnega izida v finančni izid skupine ter pripis pripadajočega prevrednotovalnega popravka kapitala v kapital skupine. Matična družba in odvisne družbe pripravljajo posamične računovodske izkaze v skladu s SRS, za potrebe konsolidacije se izvedejo prilagoditve na MSRP, kot jih je sprejela EU.

Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje družba Sava, d.d. Obvladovanje obstaja, ko ima matična družba možnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upošteva obstoj in učinek glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti ali zamenjati. Sava, d.d., je dne 14.01.2019 prevzela dejansko kontrolo v družbi Hoteli Bernardin, d.d. Kapitalski in upravljavski delež se ne ujemata samo v družbi Cardial, d.o.o., kjer je upravljavski delež ob 85-odstotnem lastništvu zaradi 15-odstotnega lastnega deleža 99,91-odstoten.

Računovodski izkazi družb so vključeni v skupinske računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko se preneha.

Računovodske usmeritve odvisnih družb so usklajene z usmeritvami Poslovne skupine Sava. Izgube, ki se nanašajo na neobvladujoče deleže v odvisni družbi, se razporedijo v postavko neobvladujoči deleži, četudi bo potem postavka izkazovala negativno stanje.

Pridružena podjetja

Pridružena podjetja so družbe, v katerih ima Poslovna skupina Sava pomemben, vendar ne prevladujoč vpliv na finančno in poslovno politiko. Ob prvotnem pripoznanju se naložbe izmerijo po pošteni vrednosti, ki je enaka trgovalni (nabavni) vrednosti, v nadaljevanju pa se uporablja kapitalska metoda. Konsolidirani računovodski izkazi vsebujejo Poslovni skupini Sava pripadajoči del dobičkov oziroma izgub in prevrednotovalnega popravka kapitala pridruženih podjetij v skladu s kapitalsko metodo, od datuma, ko se pomemben vpliv začne, do datuma, ko se konča. Ko delež izgub, ki pripadajo skupini, preseže njen delež v pridruženem podjetju, se vrednost take naložbe zmanjša na nič, nadaljnje izgube pa se ne pripoznajo, razen v primerih, ko bi bila družba v skupini dolžna poravnati določene obveznosti za pridruženo podjetje.

Posli, izvzeti v postopku konsolidacije

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja terjatev in obveznosti ter nerealizirani dobički in izgube oziroma prihodki in odhodki, ki izhajajo iz poslov znotraj Poslovne skupine Sava. Nerealizirane izgube se izločijo prav tako kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslavitvi.

B. Tuja valuta

Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan poročanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem in odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po referenčnem tečaju ECB na koncu obdobja. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti, ki so izmerjene po izvorni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Nedenarne postavke in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v evre po referenčnem tečaju ECB na dan, ko je bila poštena vrednost določena.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih inštrumentov, razvrščenih kot na razpolago za prodajo ali za nefinančno obveznost, ki je določena kot denarnotokovno varovanje pred tveganji, ki se pripozna neposredno v kapitalu.

Podjetja v tujini

Sava, d.d., na dan 31.12.2019 nima finančnih naložb v podjetja v tujini, 100-odstotni delež v družbi Sava Nova, d.o.o., Zagreb, Hrvaška, je bil namreč v letu 2019 odprodan. Prav tako družba Sava Turizem, d.d., nima finančnih naložb v podjetja v tujini.

Sredstva in obveznosti podjetij v tujini, vključno z dobrim imenom in popravkom poštene vrednosti ob konsolidaciji, se preračunajo v evre po referenčnem tečaju ECB, ki velja na dan poročanja. Prihodki in odhodki podjetij v tujini, se preračunajo v evre po tečajih, ki so veljavni na dan posla. Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in so izkazane v prevedbeni rezervi znotraj postavke kapitala. V kolikor gre za odvisno družbo, ki ni v polni lasti, se ustrezen sorazmerni delež prevedbene razlike razporedi med neobvladujoči delež. Pri odtujitvi podjetja v tujini se obravnavan znesek prevedbene rezerve prenese v izkaz poslovnega izida.

C. Finančni instrumenti

Finančna sredstva

Skupina pripozna finančno sredstvo samo, kadar postane stranka v pogodbenih določbah finančnega instrumenta. Ko skupina prvič pripozna finančno sredstvo, ga na podlagi poslovnega modela za upravljanje s finančnimi sredstvi in na podlagi značilnosti pogodbenih denarnih tokov sredstva razvrsti v eno izmed naslednjih skupin:

- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti,
- finančna sredstva merjena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti so finančni inštrumenti, ki jih skupina poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov in na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti. Skupina v tej kategoriji vodi posojila, terjatve in depozite.

Finančna sredstva se pripoznajo na dan njihovega nastanka (dan poravnave). Po začetnem pripoznanju se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti.

Dobički in zgube se pripoznajo v poslovnem izidu:

- če se odpravi pripoznanje finančnega sredstva,
- če se sredstvo prerazporedi v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida,
- zaradi pripoznanja oslabitev.

Posojila se pripoznajo na dan njihovega nastanka in se ob začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za izgubo zaradi slabitve.

Terjatve do kupcev, ki nimajo pomembne sestavine financiranja, se morajo ob začetnem pripoznanju meriti po transakcijski ceni.

Finančna sredstva izmerjena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida so tiste naložbe, ki so v posesti za trgovanje in tiste, ki na osnovi poslovnega modela niso uvrščene v drugo skupino finančnih instrumentov. Dobički in izgube se pripoznajo v izkazu poslovnega izida kot finančni prihodki ali odhodki.

Spremembe poštene vrednosti in tečajne razlike pri kapitalskih instrumentih po poštenu vrednosti prek poslovnega izida so izkazane v izkazu poslovnega izida. Učinki spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v poslovnem izidu.

Denarna sredstva

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni, na transakcijskih računih ter depozite na odpoklic. Prekoračitve na transakcijskem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev v poslovni skupini, so v izkazu finančnega položaja vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Neizpeljane finančne obveznosti

Poslovna skupina na začetku pripozna izdane dolžniške vrednostne papirje in podrejene obveznosti na dan njihovega nastanka. Vse ostale finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja, ko poslovna skupina postane pogodbeni stranka v zvezi z inštrumentom. Poslovna skupina odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane. Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, znesek pa se izkaže v izkazu finančnega položaja če in le če ima poslovna skupina uradno izvršljivo pravico pobotati pripoznane zneske in ima namen poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost. Poslovna skupina izkazuje naslednje neizpeljane finančne obveznosti: posojila in kredite ter obveznosti in terjatve do dobaviteljev. Takšne finančne obveznosti se na začetku izkazujejo po poštenu vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavnih obresti.

Izpeljani finančni instrumenti

Poslovna skupina ne hrani ali izdaja izpeljane finančne instrumente za namene trgovanja.

Poslovna skupina je v preteklosti uporabljala izpeljane finančne instrumente za varovanje pred izpostavljenostjo obrestnim tveganjem. V postopku prisilne poravnave Save, d.d., so bile obveznosti iz naslova varovanja pred obrestnim tveganjem prekvalificirane med dolgoročne finančne obveznosti in dne 28.11.2019 v celoti poravnane.

Izpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po poštenu vrednosti; stroški povezani s poslom se pripoznajo v poslovnem izidu, in sicer ob njihovem nastanku. Po začetnem pripoznanju se izpeljani finančni instrumenti merijo po poštenu vrednosti, pripadajoče spremembe pa se pripoznajo v poslovnem izidu.

Gospodarska varovanja pred tveganji

Pri izpeljanih finančnih instrumentih, ki varujejo denarna sredstva in obveznosti izražena v tuji valuti, se gospodarsko varovanje pred tveganji ne izvaja. Spremembe poštene vrednosti izpeljanih finančnih instrumentov so pripoznane v izkazu poslovnega izida kot del pozitivnih in negativnih tečajnih razlik.

Kapital

Celotni kapital družbe je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati. Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, in z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju, odkupljene lastne delnice in dvigi (izplačila). Celotni kapital sestavljajo osnovni kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, zadržani čisti dobiček oziroma izguba, rezerve za pošteno vrednost ter lastne delnice kot odbitna postavka.

Navadne kosovne delnice

Dodatni stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno izdaji navadnih delnic in delniških opcij, so izkazani kot znižanje kapitala.

Odkup lastnih delnic

Odkupljene lastne delnice se izkazujejo kot odbitna postavka kapitala. Obvladujoča družba nima lastnih delnic.

Dividende

Dividende se pripoznajo v računovodskih izkazih skupine v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Čisti dobiček / izguba na delnico

Delniški kapital poslovne skupine je razdeljen na navadne imenske kosovne delnice, zato skupina prikazuje osnovno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu.

Popravljeni čisti dobiček na delnico je enak osnovnemu čistemu dobičku na delnico, ker skupina nima prednostnih delnic ali zamenljivih obveznic. V letu 2019 je prišlo do spremembe izdanih delnic.

D. Nepremičnine, naprave in oprema

Pripoznanje in merjenje

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazani po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve nepremičnin, naprav in opreme ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja. Stroški prav tako lahko zajemajo prenose iz drugega vseobsegajočega donosa iz naslova varovanja denarnega toka pred valutnim tveganjem za nakup opredmetenih osnovnih sredstev. Nabavno vrednost lahko sestavljajo stroški, nastali z najemi sredstev, ki se uporabljajo za gradnjo, dograjevanje, zamenjavo delov ali obnove opredmetenih osnovnih sredstev, na primer amortizacijo sredstev, ki predstavlja pravico do uporabe.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezne nepremičnine, naprave in oprema. Družbe poslovne skupine najmanj enkrat letno preverjajo znake morebitno potrebnih oslabitev.

Poslovni najemi

Najemnik na datum začetka najema pripozna opredmeteno osnovno sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema. Opredmeteno osnovno sredstvo na podlagi najema je sestavni del opredmetenih osnovnih sredstev najemjemalca. Najemnik na datum začetka najema izmeri obveznost iz najema po sedanji vrednosti najemnin, ki na ta dan niso še plačane. Pri izračunu sedanje vrednosti najemnin je diskontna mera z najemom povezana obrestna mera, v nasprotnem primeru pa predpostavljena obrestna mera, ki jo mora za izposojanje plačati najemnik. Družba že ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo. Pogodba je najemna, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo, pravico pridobiti vse pomembne gospodarske koristi od uporabe ter ima pravico usmerjati uporabo sredstva. Pri tem organizacija obračuna vsako najemno sestavino v pogodbi kot najem ločeno od nenajemnih sestavin pogodbe, razen če iz praktičnih razlogov obračuna vse sestavine pogodbe kot eno samo najemno komponento. Opredmeteno osnovno sredstvo, vzeto v najem, se izkazuje ločeno od drugih istovrstnih opredmetenih osnovnih sredstev.

Izjeme veljajo le za kratkoročne najeme in najeme majhnih vrednosti, ko ni potrebno pripoznati pravice do uporabe osnovnega sredstva. Kratkoročni najem je najem, katerega obdobje trajanja najema je največ eno leto. Najem manjše vrednosti je najem z vrednostjo do 5.000 EUR, pri čemer se upošteva vrednost novega sredstva, ki je predmet najema.

Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela nepremičnin, naprav in opreme, se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v poslovno skupino, ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki v obdobju, ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna in pripozna v izkazu poslovnega izida po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti nepremičnin, naprav in opreme. Zemljišča se ne amortizirajo. Ustreznost metode ter dobe koristnosti skupina preverja na dan poročanja.

Ocenjene dobe koristnosti so naslednje:

	leto 2019	leto 2018
Hotelske zgradbe	20 do 71 let	20 do 71 let
Poslovne stavbe	25 do 40 let	25 do 40 let
Oprema hotelov	5 do 20 let	5 do 20 let
Računalniška oprema	2 do 5 let	2 do 5 let
Druga oprema	6 do 20 let	6 do 20 let
Poslovni najemi	Višina vezana na vsakokratno veljavno pogodbo	-

E. Neopredmetena sredstva

Dobro ime

Dobro ime nastane ob prevzemu odvisnih družb, pridruženih podjetij ter skupnih podvigov in se nanaša na presežek oziroma razliko med stroškom nabave in deležem skupine v čisti poštenu vrednosti ugotovljenih sredstev, obveznosti in pogojnih obveznostih prevzete družbe.

Kasnejše merjenje

Dobro ime je izkazano po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve. V primeru naložb, obračunanih po kapitalni metodi, se knjigovodska vrednost dobrega imena vključi v knjigovodsko vrednost naložbe, izguba zaradi oslabitve naložbe pa se ne pripiše nobenemu sredstvu, niti dobremu imenu, ki tvori del knjigovodske vrednosti naložbe, obračunane po kapitalni metodi.

Raziskovanje in razvijanje

Poraba pri raziskovalnem delovanju, katerega namen je pridobiti novo znanstveno in strokovno znanje ter razumevanje, se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko nastane.

Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva, pridobljena s strani poslovne skupine, in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

Kasnejši stroški

Poznejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna in pripozna v izkazu poslovnega izida po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev, razen dobrega imena, in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto za računalniške programe ter druge patente in licence znašajo deset let.

F. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so tiste, ki jih posedujemo, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje. Naložbene nepremičnine so izkazane po modelu nabavne vrednosti. Naložbeno premoženje se na začetku izmeri po nabavni vrednosti, sestavljeni iz nakupne cene in stroškov, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu. Taki stroški vključujejo izdatke za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine in druge stroške posla.

V primerih, ko se je treba odločiti, ali je neko sredstvo naložbena nepremičnina ali nepremičnina, je sredstvo naložbena nepremičnina, če se več kot 20 odstotkov celotne vrednosti sredstva uporablja za oddajo v najem.

Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti posamezne naložbene nepremičnine. Zemljišča se ne amortizirajo.

Dobe koristnosti naložbenih nepremičnin so enake kot za istovrstne nepremičnine, naprave in opremo.

G. Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

Cena količinske enote v zalogi vsebuje stroške, ki nastajajo pri pridobivanju zalog in spravljanju na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje. Poraba zalog se izkazuje po metodi tehtanih povprečnih cen.

H. Oslabitev sredstev

Finančna sredstva

Skupina mora priznati popravek vrednosti za izgubo za pričakovane kreditne izgube v zvezi s finančnimi sredstvi, merjenimi po odplačni vrednosti.

Na vsak datum poročanja mora skupina izmeriti popravek vrednosti za izgubo za finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, če se je kreditno tveganje za navedeni finančni instrument od začetnega pripoznanja pomembno povečalo.

Kreditna izguba je sedanja vrednost razlike med:

- pogodbenimi denarnimi tokovi, ki pripadajo družbi v skladu s pogodbo, in
- denarnimi tokovi, za katere družba pričakuje, da jih bo prejela.

Pri izmeri pričakovane kreditne izgube se upošteva:

- z verjetnostjo tehtan znesek, ki se določi z ovrednotenjem vrste možnih izidov,
- časovna vrednost denarja in
- primerne in dokazljive informacije, ki so na voljo na dan poročanja.

Na vsak datum poročanja se oceni, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja znatno povečalo. Skupina mora priznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja za vse finančne instrumente pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja. Pri tem mora upoštevati vse primerne in dokazljive informacije, vključno z informacijami, usmerjenimi v prihodnost.

Če se na datum poročanja kreditno tveganje pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, skupina izmeri popravek vrednosti za izgubo za navedeni finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju.

Za terjatve do kupcev in sredstva iz pogodb s kupci, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, se uporabi poenostavljen pristop, ki zahteva, da se popravek vrednosti za izgubo vedno meri kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja.

Nefinančna sredstva

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev skupine razen zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Denar ustvarjajoča enota je najmanjša skupina sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Oslabitev se izkaže v poslovnem izidu.

I. Zasluzki zaposlencev

Obveze za kratkoročne zasluzke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

J. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima poslovna skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Poslovna skupina rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po stopnji pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Garancije za izdelke in storitve

Rezervacija za garancije za izdelke in storitve se izkaže ob prodaji izdelkov ali storitev, za katere je garancija dana. Rezervacija se oblikuje na osnovi izvirnih podatkov o garanciji in ob presoji vseh možnih izidov glede na njihovo verjetnost.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane za zaposlene v tistih državah, kjer obstaja zakonska obveza za izplačilo odpravnin in jubilejnih nagrad in sicer v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. V izračunu so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Pri izračunu je pooblaščen aktuar uporabil metodo projicirane enote. Aktuarski dobički oziroma aktuarske izgube tekočega poslovnega leta iz jubilejnih nagrad se ob ugotovitvi pripoznajo v izkazu poslovnega izida, iz odpravnin ob upokojitvi pa v kapitalu.

Rezervacije za reorganiziranje

Rezervacije za reorganiziranje zajemajo neposredne stroške reorganizacije, nanašajo se na odpravnine zaposlenim v povezavi s spremembami organizacijske strukture družb.

Rezervacije za tožbe

Rezervacije za tožbe se oblikujejo, ko se pravni postopek prične. Višina oblikovanja rezervacij za tožbe se določi glede na oceno verjetnosti izida posameznega tožbenega zahtevka.

K. Državne podpore

Sredstva iz državnih podpor se v računovodskih izkazih pripoznajo kot odloženi prihodki, ko so prejeta in ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bodo izpolnjeni pogoji v zvezi z njimi. Prejeta sredstva iz državnih podpor se pripoznavajo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, katere naj bi prejeta sredstva nadomestila. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

L. Prihodki

Prihodki iz pogodb s kupci

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem. Pripoznajo se, ko skupina prenese blago in storitve na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo za katerega skupina pričakuje, da je do njega upravičena, v zameno za to blago in storitve. Vsak obljubljeni proizvod ali storitev je obravnavan kot samostojna izvršitvena obveza, če je različen. Različen je takrat, če ima lahko kupec koristi od proizvoda ali storitve. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti proizvode ali storitve. Skupina je kot samostojni izvršitveni obveznik identificirala storitve in blago.

Prihodki se pripoznajo v trenutku, ko skupina izpolni izvršitveno obvezo. To je takrat, ko se na kupca prenese obvladovanje nad proizvodom ali storitvijo. Popusti, ki so odobreni ob podpisu pogodbe, se razporedijo na vse izvršitvene obveze in se razmejijo v dobi trajanja pogodbe. Vsi naknadno odobreni popusti se kot znižanje prihodkov pripoznajo v obdobju, za katerega so odobreni.

Skupina ima vzpostavljen program zvestobe (kapljice). Za neizkoriščen del kapljic družba izkazuje pogodbeno obvezo (odložene prihodke).

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela. Prihodki od storitev v dejavnosti Turizem se priznajo, ko je storitev opravljena. V primerih, ko se prihodki turističnega aranžmaja nanašajo na dve obračunski obdobji, se razmejijo glede na število dni v posameznem obračunskem obdobju.

Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema.

M. Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, pozitivne tečajne razlike in dobičke od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila.

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za posojila, odhodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, negativne tečajne razlike, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo neopredmetenim in opredmetenim sredstvom v gradnji oziroma pripravi.

N. Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, z uporabo davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, katero bo po pričakovanjih potrebno plačati ob odpravi časovnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom. Odložene terjatve iz naslova davčnih izgub niso bile obračunane.

O. Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov, ki veljajo v tekočem računovodskem obdobju

V tekočem poročevalskem obdobju veljajo naslednji novi standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) ter sprejela EU:

- **MSRP 16 – Najemi**, ki ga je EU sprejela 31. oktobra 2017 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2019 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 9 – Finančni instrumenti** – Elementi predplačila z negativnim nadomestilom, ki jih je EU sprejela 22. marca 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 19 – Zasluzki zaposlencev** – Sprememba, omejitev ali poravnava programa, ki jih je EU sprejela 13. marca 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige** – Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih, ki jih je EU sprejela 8. februarja 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov zaradi izboljšav MSRP (obdobje 2015–2017)**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 11, MRS 12 in MRS 23), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 14. marca 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje),
- **OPMSRP 23 – Negotovost glede obravnav davka iz dobička**, ki ga je EU sprejela 23. oktobra 2018 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Vpliv novih standardov:

- **MSRP 16** 'Najemi' določa načela za pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkritje najemov ter zahteva, da bodo najemniki uporabljali enoten model za večino postavk najema v bilanci stanja. Skladno z navedenim standardom se za pogodbo o najemu smatra pogodba, ki za določeno obdobje daje pravico do uporabe določenega sredstva v zameno za plačilo. Novi model za take pogodbe določa, da najemnik na začetku najema pripozna pravico do uporabe sredstva in obveznost iz najema. Pravica do uporabe sredstva se amortizira, obresti pa se pripišejo k obveznosti.

Standard za najemnike dopušča izjeme, ki vključujejo: najeme za obdobje 12 mesecev ali manj in najeme, kjer ima zadevno sredstvo nizko vrednost (okvirno pod 5.000 EUR).

Poslovna skupina Sava je za prehod na novi standard uporabila metodo s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda na datum 01.01.2019. Skupina Sava zato primerjalnih podatkov za leto 2018 ni preračunala, ampak je vse spremembe zaradi prehoda na nov standard izkazala kot prilagoditev začetnega stanja v bilanci stanja na datum začetne uporabe.

P. Standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov je OMRS izdal naslednje spremembe obstoječega standarda, ki jih je sprejela EU in ki še niso stopili v veljavo:

- **Spremembe MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake** – Opredelitev Bistven, ki jih je EU sprejela 29. novembra 2019 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje),
- **Spremembe MRSP 9 – Finančni instrumenti, MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje in MSRP 7 – Finančni instrumenti: razkritja** – Reforma referenčnih obrestnih mer, ki jih je EU sprejela 15. januarja 2020 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje),
- **Spremembe sklicevanj na konceptualni okvir v MSRP**, ki jih je EU sprejela 29. novembra 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje).

R. Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, katere na dan odobritve računovodskih izkazov EU še ni sprejela (spodaj navedeni datumi začetka veljavnosti veljajo za MSRP, kot jih je izdal OMRS):

- **MSRP 14 – Zakonsko predpisani odlog plačila računov** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje) – Evropska komisija je sklenila, da ne bo pričela postopka potrjevanja tega vmesnega standarda ter da bo počakala na izdajo njegove končne verzije,
- **MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 3 – Poslovne združitve – Opredelitev poslovnega subjekta** (v veljavi za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema enak datumu začetka prvega letnega poročevalskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2020 ali pozneje, in pridobitve sredstev, do katerih pride na začetku tega obdobja ali po njem).
- **Spremembe MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige** – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oz. skupnim podvigom, ter nadaljnje spremembe (datum pričetka veljavnosti je odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalno metodo).

Skupina predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

Obračunavanje varovanja pred tveganjem v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU ni sprejela, ostaja še naprej neregulirano.

Skupina ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s finančnimi sredstvi ter obveznostmi v skladu z **MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje** ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

2.3.4. Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve poslovne skupine in razčlenitve je potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je poslovna skupina določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti skupine.

Opredmetena osnovna sredstva

Poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev iz poslovnih združitvev je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction). Tržna vrednost naprav, opreme in inventarja temelji na ponujeni tržni ceni podobnih predmetov.

Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani bodoči vrednosti licenčin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno. Poštena vrednost odnosov s strankami, pridobljenih v poslovni združitvi, se določi na podlagi posebne metode (oziroma multi-period excess earnings method), obravnavano sredstvo pa se ovrednoti po odštetju poštenega donosa vseh sredstev, ki so del ustvarjanja denarnih tokov.

Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev temelji na metodi diskontiranih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz uporabe in morebitne prodaje sredstev.

Naložbene nepremičnine

Poštena vrednost temelji na tržni vrednosti, ki je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction).

Če ni mogoče določiti trenutnih cen na aktivnem trgu, se vrednost naložbene nepremičnine oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na osnovi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.

Kjer je primerno, je pri vrednotenju potrebno upoštevati tudi tip najemnikov, ki so trenutno nastanjeni v naložbeni nepremičnini oziroma so nosilci obveznosti po najemni pogodbi, ali pa bi v primeru oddaje v najem te nepremičnine najverjetneje postali njeni najemniki, in splošno sliko njihove kreditne sposobnosti, nadalje razporeditev obveznosti za vzdrževanje in zavarovanje nepremičnine med skupino in najemnikom ter preostalo življenjsko dobo naložbene nepremičnine. Ko se ob pregledu ali obnovi najemne pogodbe pričakuje, da bo prišlo do naknadnih povečanj najemnine zaradi vrnitve v prvotno stanje, šteje, da so bila vsa obvestila in po potrebi tudi povratna obvestila posredovana v veljavni obliki in pravočasno.

Zaloge

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in prodaje ter primeren pribitek glede na količino dela, vloženega v dokončanje posla in prodajo zalog.

Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštena vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki kotirajo na borzi, je enaka objavljenemu enotnemu tečaju teh delnic na dan bilance stanja. Poštena vrednost delnic in deležev, ki ne kotirajo, se oceni z eno od metod vrednotenja po MSRP 13.

Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev, razen nedokončanih gradbenih del, katerih zapadlost je daljša od enega leta, se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti bodočih izplačil glavnice in obresti, diskontirani po tržni obrestni meri na datum poročanja. Pri finančnih najemih se tržna obrestna mera določi s primerjavo s podobnimi najemnimi pogodbami.

Sestavitev izkaza denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen z upoštevanjem podatkov iz izkaza poslovnega izida za obdobje januar – december 2019 (za preteklo obdobje januar – december 2018), podatkov iz izkaza finančnega položaja na dan 31.12.2019 in 31.12.2018 (za preteklo obdobje 31.12.2018 in 31.12.2017) ter drugih potrebnih podatkov. V izkazu denarnih tokov so izključene pomembnejše vrednosti, ki niso povezane s prejemki in izdatki.

2.3.5. Obvladovanje finančnega tveganja

V Poslovni skupini Sava proučujemo in analiziramo gospodarske okoliščine ter spremljamo izpostavljenost različnim vrstam finančnih tveganj, ob katerih sprejemamo ukrepe za njihovo obvladovanje. V letu 2019 smo bili izpostavljeni naslednjim finančnim tveganjem:

- tveganje spremembe poštene vrednosti (cenovno tveganje),
- kreditno tveganje,
- plačilno sposobnostno tveganje,
- obrestno tveganje,
- valutno tveganje,
- upravljanje s kapitalom.

Tveganje spremembe poštene vrednosti (cenovno tveganje)

Tveganje spremembe poštene vrednosti je tveganje, da bo družba utrpela izgubo gospodarskih koristi zaradi spremembe vrednosti finančnega sredstva.

V okviru finančnega prestrukturiranja je družba Sava, d.d., uspešno odprodala nestrategske naložbe (v letu 2019 zaključen prodajni postopek delnic družbe Gorenjska banka, d.d., Kranj), na drugi strani pa izvajala konsolidacijo strateških naložb. Obstoječ naložbeni portfelj v večji meri predstavljajo zgolj še naložbe v dejavnosti turizem (družbi Sava Turizem, d.d., in Hoteli Bernardin, d.d., kot del Poslovne skupine Sava), katerega vrednost se bo z izvajanjem v letu 2019 sprejete Strategije Poslovne skupine Sava in družbe Sava, tudi v prihodnje povečevala.

Tržne razmere glede spremembe vrednosti naložb so stabilne, zato ocenjujemo, da je tveganje spremembe poštene vrednosti glede na obstoječi naložbeni portfelj naložb nizko.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da stranka v poslovnem odnosu ne bo izpolnila svoje obveznosti in bo družbi s tem povzročila finančno škodo. Neposredno je povezano s poslovnim tveganjem in predstavlja nevarnost, da bodo terjatve do kupcev in drugih poslovnih partnerjev poplačane s časovnim zamikom ali pa sploh ne.

Družbe Poslovne skupine Sava na področju kreditnih tveganj posebno pozornost posvečajo usklajevanju terjatev po ročnosti, pridobivanju ustreznih oblik zavarovanj, pridobivanju vnaprejšnjih plačil, stalnemu spremljanju plačilne sposobnosti in bonitete kupcev ter sprotni izterjavi.

Izpostavljenost tej vrsti tveganja se poveča v zaostrenih gospodarskih razmerah. Družbe Poslovne skupine Sava obvladujejo kreditno tveganje, imajo utečene postopke upravljanja s terjatvami in oblikovanjem popravkov vrednosti terjatev.

Ocenjujemo, da je kreditno tveganje družb Poslovne skupine Sava zmerno in obvladljivo.

Tveganje plačilne sposobnosti

Plačilno sposobnostno tveganje je tveganje, da podjetje ne bo zmoglo pravočasno izpolniti svojih finančnih obveznosti.

Družbe Poslovne skupine Sava obvladujejo tveganje plačilne sposobnosti z rednim načrtovanjem in posledičnim spremljanjem uresničenih denarnih tokov, z vzdrževanjem primerne ravni likvidnostne rezerve, z izterjavo, unovčevanjem ter zavarovanjem terjatev, z dezinvestiranjem ter kot najpomembnejše z rednim izpolnjevanjem finančnih obveznosti do finančnih upnikov.

Savi, d.d., se je v novembru 2019 plačilo sposobnostno tveganje zmanjšalo z uspešno zaključenim Načrtom finančnega prestrukturiranja Save, d.d., in sicer s poravnavo obveznosti iz prisilne poravnave, ko je poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki družbe (SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d. in York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L.) in s katerimi je dogovorila odlog plačila do 30.4.2020. Sava, d.d., ima na dan 31.12.2019 pripoznanih za 50.844 tisoč evrov kratkoročnih finančnih obveznosti (31.12.2018: 112.947 tisoč evrov), ki so ustrezno zavarovane. V teku so aktivnosti za izpolnitev obveznosti po Pogodbi o reprogramu, ki vključujejo tudi aktivnosti za refinanciranje obstoječih finančnih obveznosti. Dolg družbe Sava, d.d., v strukturi finančnega dolga poslovne skupine na dan 31.12.2019 predstavlja 35-odstotni delež. Pogajanja s potencialnimi posojilodajalci finančnih obveznosti na trgu se nadaljujejo. Sava, d.d., načrtuje uspešen zaključek refinanciranja finančnih obveznosti, ki bodo na dan 30.04.2020 zapadle.

Družbe Poslovne skupine Sava redno poravnavajo dogovorjene finančne in druge poslovne obveznosti. Glede na v letu 2019 uspešno zaključen Načrt finančnega prestrukturiranja in aktivnostih za nadaljnje uresničevanje strategije družbe ter refinanciranje finančnih obveznosti matične družbe ocenjujemo, da se je tveganje plačilne sposobnosti zmanjšalo, kljub temu pa tveganje ocenjujemo kot srednje.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje, da se bo vrednost finančnega instrumenta in stroškov zadolževanja spreminjala zaradi spreminjanja tržnih obrestnih mer.

Družbi Sava Turizem d.d., in Hoteli Bernardin, d.d., imata obrestovanje finančnih obveznosti ob fiksni obrestni marži vezani na spreminjanje obrestne mere EURIBOR. Obrestna mera EURIBOR je v letu 2019 še naprej dosegala negativne vrednosti, za leto 2020 pa se glede gibanja EURIBOR-ja ne predvideva bistvenjših sprememb.

Sava, d.d., je v mesecu novembru 2019 zaključila triletno obdobje obrestovanja finančnih obveznosti po fiksni obrestni meri v višini 1% nominalno letno. Za del finančnih obveznosti, za katerega je bil z novembrom dogovorjen petmesečni odlog plačila, pa je obrestovanje v času odloga vezano na vrednost EURIBOR-ja in obrestno maržo 4%.

Družbe Poslovne skupine Sava nimajo sklenjenih veljavnih instrumentov za zaščito obrestnega tveganja.

Tveganje spremembe obrestne mere je glede na ročnost finančnih virov matične družbe Poslovne skupine Sava in aktivnosti za refinanciranje dolga srednje, pri čemer ocenjujemo, da odstopanja ne bi smela biti pomembna, glede na dvig obrestnih mer v letu 2019.

Valutno tveganje

Valutno tveganje je opredeljeno kot možnost izgube gospodarskih koristi zaradi sprememb deviznega tečaja.

Družbe Poslovne skupine Sava v večji meri poslujejo na evrskem območju, zato ocenjujemo, da je izpostavljenost valutnemu tveganju nizka.

Garancije in poročstva

Družbe Poslovne skupine Sava na dan 31.12.2019 nimajo izdanih poroštev in garancij.

Upravljanje s kapitalom

Sava, d.d., nima programa podeljevanja delniških opcij zaposlenim. Regulatorni organi nimajo nikakršnih kapitalskih zahtev do matične družbe ali do odvisnih družb Poslovne skupine Sava.

Razmerje med obveznostmi in prilagojenim kapitalom za Poslovno skupino Sava je sledeče:

v 000 EUR		
	31.12.2019	31.12.2018
1. Skupni dolgovi	144.675	178.394
2. Zmanjšanje za denar in denarne ustreznike	-22.119	-9.281
3. Neto obveznosti (1. – 2.)	122.556	169.113
4. Skupni kapital	117.333	54.078
5. Zmanjšanje / povečanje za zneske, nabrane v kapitalu v zvezi z elementi varovanja denarnega toka pred tveganjem	0	0
6. Prilagojeni znesek kapitala (4. + 5.)	117.333	54.078
7. Kazalnik razmerja med dolgovi in prilagojenim kapitalom na dan 31.12. (3./6.)	1,04	3,13

Tveganje neprekinjenega poslovanja

Sava, d.d., je izpolnila vse obveznosti iz prisilne poravnave in dne 28.11.2019 poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov z izjemo treh, ki so hkrati največji lastniki Save, d.d.: SDH, d.d., Kapitalska družba, d.d., in York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.A.R.L., s katerimi se je dogovorila za odlog plačila do 30.04.2020.

Upravni odbor Save, d.d., je v februarju leta 2019 potrdil 5-letno razvojno strategijo Save, d.d., in družb Poslovne skupine Sava, ki temelji izključno na nadaljnjem razvoju dejavnosti Turizem in njenem upravljanju, pomemben del pa predstavlja tudi finančna konsolidacija družb skupine. Sava, d.d., je v letu 2019 naložbo v družbo Hoteli Bernardin, d.d., povišala iz 45,37 % na 84,82 %. Naložba v družbo Sava Turizem, d.d., pa je ostala nespremenjena in je bila 99,91-odstotna.

Sava, d.d., je že v aprilu 2019 pričela z aktivnostmi za refinanciranje finančnih obveznosti s strani domačih in tujih komercialnih bank ter drugih ponudnikov sredstev za financiranje finančnih obveznosti. Potek postopka je kompleksen ter zahteven. Pogajanja s potencialnimi posojilodajalci finančnih obveznosti na trgu se nadaljujejo. Sava, d.d., načrtuje uspešen zaključek refinanciranja finančnih obveznosti, ki bodo na dan 30.04.2020 zapadle.

2.3.6. Nakupi in prodaje lastniških deležev v odvisnih družbah**Leto 2019 – pridobitev finančne naložbe v družbo Hoteli Bernardin, d.d.**

45,37-odstotni delež v družbi Hoteli Bernardin, d.d., je bil v Savi, d.d., konec leta 2018 evidentiran na finančni naložbi v pridružena podjetja. V letu 2019 je bil pridobljen še dodatni 39,45-odstotni delež. Družba Hoteli Bernardin, d.d., je z dnem 14.01.2019 postala odvisna družba v sestavi Poslovne skupine Sava.

Ocenjevanje sredstev in virov sredstev družbe Hoteli Bernardin, d.d., za potrebe prvega uskupinjevanja

Sava, d.d., je za potrebe prvega uskupinjevanja družbe Hoteli Bernardin, d.d., od pooblaščenega ocenjevalca vrednosti pridobila oceno poštene vrednosti sredstev in virov sredstev prevzete družbe na dan 31.12.2018. Med njimi najpomembnejši del predstavlja ocena poštene vrednosti pravic na nepremičninah.

Nepremičnine so bile ocenjevane kot bremen proste. Izbrana podlaga vrednosti glede na namen je bila poštena vrednost po določilih MSRP, zmanjšana za stroške prodaje (ocena stroškov prodaje v višini 2,5 % od tržne vrednosti). Poštena vrednost je cena, ki bi bila prejeta za prodajo sredstva ali plačana za prenos obveznosti v urejenem poslu med tržnimi udeleženci na dan merjenja. Ocena vrednosti je bila narejena v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti (MSOV) in slovenskimi poslovnimi finančnimi standardi (SPS). Odstopanja od določil MSOV ni bilo.

Pri ocenjevanju vrednosti so bili uporabljeni na donosu zasnovan način in način tržnih primerjav.

Končna višina poštene vrednosti pravic na nepremičninah družbe Hoteli Bernardin, d.d., je na dan 31.12.2018 znašala 77.279 tisoč evrov. Ocenjena vrednost je za 6.780 tisoč evrov preseгла knjigovodsko vrednost na dan 31.12.2018, ki je znašala 70.499 tisoč evrov.

V letu 2019 je bila nepremičnina Salinera glede na potek postopka odprodaje in s tem povezanimi nakupnimi ponudbami oslabiljena za 1.202 tisoč evrov. Neto pozitivni učinek na konsolidirane računovodske izkaze skupine Sava iz naslova prevzema nepremičnin Hotelov Bernardin, d.d., po poštenu vrednosti je znašal 5.578 tisoč evrov.

Razkritje učinkov poslovne združitve in neobvladujočega deleža – Hoteli Bernardin, d.d.

	v 000 EUR
	31.12.2019
Nadomestilo za poslovno združitev	
Plačila v denarju	7.975
<i>Dokup 10% deleža od DUTB - zamenjava Melamin, d.d.</i>	2.082
<i>Dokup deleža od DUTB</i>	5.055
<i>Dokup deleža od TCK, d.o.o.</i>	145
<i>Dokup deleža od Zavarovalnica Triglav, d.d.</i>	693
Poštena vrednost za predhodni (obstoječi) delež	9.350
SKUPAJ	17.325
Neto pridobljena sredstva in prevzete obveznosti	
Nepremičnine, naprave in oprema	74.152
Neopredmetena sredstva	166
Naložbene nepremičnine	2.962
Druga dolgoročna sredstva	100
Zaloge	204
Kratkoročne poslovne terjatve	806
Denarna sredstva	4.646
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	466
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	-1.808
Dolgoročne obveznosti	-1.893
Kratkoročne obveznosti	-20.906
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	-808
SKUPAJ	58.086
Neobvladujoči delež v neto sredstvih	8.340
Slabo ime	-49.102
SKUPAJ	17.325

Leto 2019 – prodaja družbe Sava Nova, d.o.o., Zagreb

V letu 2019 je bil odprodan 100-odstotni delež Save, d.d., v družbi Sava Nova, d.o.o., Zagreb. Družba ni bila pomembna z vidika računovodskih izkazov skupine, zato odprodaja ni prikazana kot ustavljeno poslovanje.

Zgoščeni izkaz poslovnega izida družbe Sava Nova, d.o.o., za poslovni leti 2018 in 2017

	v 000 EUR	
	Sava Nova, d.o.o.	
	Leto 2018	Leto 2017
Poslovni prihodki	0	1.252
Poslovni odhodki	-20	-1.012
IZID IZ POSLOVANJA	-20	240
Finančni prihodki	0	0
Finančni odhodki	-62	-117
FINANČNI IZID	-62	-117
OSTALO	30	-19
POSLOVNI IZID PRED DAVKI	-52	104
Davki	0	0
ČISTI POSLOVNI IZID	-52	104

Zgoščeni izkaz bilance stanja za družbo Sava Nova, d.o.o., na dan 31.12.2018 in 31.12.2017

	v 000 EUR	
	Sava Nova, d.o.o.	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Zaloge	321	320
Kratkoročne poslovne terjatve	1	2
Denarna sredstva	13	11
SKUPAJ SREDSTVA	335	333

	v 000 EUR	
	Sava Nova, d.o.o.	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Kapital	-3.216	-3.164
Rezervacije	72	71
Obveznosti	3.465	3.412
Pasivne časovne razmejitve	14	14
SKUPAJ VIRI SREDSTEV	335	333

Leto 2019 – prodaja družbe Terme Lendava, d.o.o.

100-odstotni delež v družbi Terme Lendava, d.o.o., je bil dne 18.12.2019 odprodan. Družba je bila kot projektna družba ustanovljena dne 25.09.2018. Nanjo je bila iz družbe Sava Turizem, d.d., prenesena dejavnost destinacije Terme Lendava. Izčlenitev je bila izvršena na presečni datum 31.05.2018 in v sodni register vpisana dne 06.03.2019. Družba ni bila pomembna z vidika računovodskih izkazov skupine, zato odprodaja ni prikazana kot ustavljeno poslovanje.

Zgoščeni izkaz poslovnega izida družbe Terme Lendava, d.o.o., za poslovni leti 2019 in 2018*

	v 000 EUR	
	Terme Lendava, d.o.o.	
	Leto 2019	Leto 2018
Poslovni prihodki	4.869	3.098
Poslovni odhodki	-4.781	-3.018
IZID IZ POSLOVANJA	89	80
Finančni prihodki	0	0
Finančni odhodki	0	0
FINANČNI IZID	0	0
OSTALO	-8	-1
POSLOVNI IZID PRED DAVKI	80	80
Davki	-8	-4
ČISTI POSLOVNI IZID	73	76

Zgoščeni izkaz bilance stanja za družbo Terme Lendava, d.o.o., na dan 18.12.2019*

	v 000 EUR	
	Terme Lendava, d.o.o.	
	18. 12. 2019	31. 12. 2018
Osnovna sredstva in naložbene nepremičnine	0	8.135
Zaloge	0	47
Kratkoročne poslovne terjatve	0	93
Denarna sredstva	0	51
Ostalo	0	3
SKUPAJ SREDSTVA	0	8.329

	v 000 EUR	
	Terme Lendava, d.o.o.	
	18. 12. 2019	31. 12. 2018
Kapital	0	7.108
Rezervacije	0	1.167
Obveznosti	0	42
Pasivne časovne razmejitve	0	13
SKUPAJ VIRI SREDSTEV	0	8.329

*Prikazani so podatki, ki so bili vključeni v konsolidirane računovodske podatke Sava, d.d., za poslovno leto 2019.

Leto 2019 – Pripojitev družbe Sava NRS, d.o.o., in družbe Sava Nepremičnine, d.o.o., k Savi, d.d.

Prenosni družbi Sava Nepremičnine, d.o.o., in Sava NRS, d.o.o., sta bili v 100-odstotni lasti prevzemne družbe Sava, d.d. Upravni odbor prevzemne družbe je soglasje k pripojitvi na presečni dan 31.12.2018 podal dne 11.04.2019, pripojitev pa je bila v sodni register vpisana dne 01.07.2019. Pripojitev je bila opravljena s prenosom celotnega premoženja ter pravic in obveznosti prenosnih družb, izvedena pa je bila po knjigovodskih vrednostih.

Zgoščeni izkaz poslovnega izida za prenosni družbi za poslovni leti 2018 in 2017

	Sava Nepremičnine, d.o.o.		Sava NRS, d.o.o.		SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI	SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI
	Leto 2018	Leto 2017	Leto 2018	Leto 2017	Leto 2018	Leto 2017
Poslovni prihodki	879	5	217	181	1.096	186
Poslovni odhodki	-246	-23	-427	-336	-673	-359
IZID IZ POSLOVANJA	633	-18	-210	-155	423	-173
Finančni prihodki	0	0	0	0	0	0
Finančni odhodki	-1	-4	0	0	-1	-4
FINANČNI IZID	-1	-4	0	0	-1	-4
OSTALO	0	0	0	0	0	0
POSLOVNI IZID PRED DAVKI	632	-22	-210	-155	422	-177
Davki	-76	0	0	0	-76	0
ČISTI POSLOVNI IZID	556	-22	-210	-155	346	-177

Zgoščeni izkaz bilance stanja za prenosni družbi na dan 31.12.2018 in 31.12.2017

	Sava Nepremičnine, d.o.o.		Sava NRS, d.o.o.		SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI	SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI
	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Osnovna sredstva in naložbene nepremičnine	994	2.239	2	6	996	2.245
Kratkoročne finančne naložbe	98	0	0	0	98	0
Denarna sredstva	1.184	7	95	82	1.279	89
Ostalo	1	1	16	147	17	148
SKUPAJ SREDSTVA	2.277	2.247	113	235	2.390	2.482

	Sava Nepremičnine, d.o.o.		Sava NRS, d.o.o.		SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI	SKUPAJ PRENOSNI DRUŽBI
	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Kapital	1.933	1.377	-94	115	1.839	1.492
Rezervacije	0	0	40	49	40	49
Obveznosti	344	165	57	37	401	202
Pasivne časovne razmejitve	0	705	110	34	110	739
SKUPAJ VIRI SREDSTEV	2.277	2.247	113	235	2.390	2.482

Leto 2018

V letu 2018 tovrstnih dogodkov ni bilo. Z namenom izčlenitve destinacije Terme Lendava je bila ustanovljena družba Terme Lendava, d.o.o., ki je v 100-odstotni lasti družbe Sava Turizem, d.d., in je bila na dan 31.12.2018 v mirovanju.

2.3.7. Nepremičnine, naprave in oprema

Preglednica gibanja nepremičnin, naprav in opreme Poslovne skupine Sava za leto 2019

v 000 EUR							
	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Sredstva v pripravi	Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 31.12.2018	20.478	251.542	44.768	5.414	613	27	322.842
Pravica do uporabe sredstva	311	1.731	14	0	0	0	2.057
Stanje 01.01.2019	20.790	253.273	44.782	5.414	613	27	324.899
Nabava	0	1.214	1.280	1.143	9.483	0	13.119
Povečanje avansov	0	-17	-10	-1	0	6.138	6.110
Zmanjšanje avansa	0	17	10	1	0	-2.255	-2.227
Aktiviranja	0	4.066	380	66	-4.513	0	0
Povečanje poslovnih najemov	0	101	0	41	0	0	142
Povečanje zaradi akvizicij	30.809	90.166	0	18.083	92	0	139.150
Prenosi	0	-1.610	0	-172	-12	0	-1.793
Zmanjšanje zaradi odprodaje	-1.253	-1.170	-86	-109	0	0	-2.618
Zmanjšanje zaradi odprodaje odvisne družbe	-2.636	-22.242	-3.857	-204	0	-8	-28.947
Odpisi	0	-101	-839	-3.711	-30	0	-4.681
Oslabitev	0	-258	-152	-1	0	0	-412
Stanje 31.12.2019	47.709	323.439	41.508	20.549	5.634	3.901	442.740
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 31.12.2018	0	-126.448	-37.154	-3.724	0	0	-167.326
Pravica do uporabe sredstva	0	0	0	0	0	0	0
Stanje 01.01.2019	0	-126.448	-37.154	-3.724	0	0	-167.326
Povečanje zaradi akvizicij	-262	-49.703	0	-14.979	0	0	-64.944
Prenosi	0	675	0	174	0	0	849
Zmanjšanje zaradi odprodaje	0	19	82	74	0	0	175
Zmanjšanje zaradi odprodaje odvisne družbe	0	12.915	3.458	118	0	0	16.492
Odpisi	0	24	812	3.594	0	0	4.430
Oslabitev	0	-1.140	107	2	0	0	-1.031
Amortizacija	-11	-7.269	-1.564	-1.502	0	0	-10.345
Stanje 31.12.2019	-273	-170.926	-34.258	-16.243	0	0	-221.701
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 31.12.2018	20.478	125.094	7.614	1.690	613	27	155.516
Pravica do uporabe sredstva	311	1.731	14	0	0	0	2.057
Stanje 01.01.2019	20.790	126.825	7.628	1.690	613	27	157.572
Stanje 31.12.2019	47.436	152.513	7.250	4.306	5.634	3.901	221.039

Oprema s knjigovodsko vrednostjo 72 tisoč evrov je bila v finančnem najemu. Stanje obveznosti iz finančnega najema je znašalo 52 tisoč evrov.

Dodatno razkritje gibanja Pravice do uporabe sredstev / poslovni najemi družb Poslovne skupine Sava za leto 2019

v 000 EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	SKUPAJ
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 31.12.2018	0	0	0	0	0
Pravica do uporabe sredstva	311	1.731	14	0	2.057
Stanje 01.01.2019	311	1.731	14	0	2.057
Povečanje poslovnih najemov	0	101	0	41	142
Stanje 31.12.2019	311	1.832	14	96	2.253
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 31.12.2018	0	0	0	0	0
Pravica do uporabe sredstva	0	0	0	0	0
Stanje 01.01.2019	0	0	0	0	0
Amortizacija	-11	-295	-7	-34	-348
Stanje 31.12.2019	-11	-295	-7	-34	-348
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 31.12.2018	0	0	0	0	0
Pravica do uporabe sredstva	311	1.731	14	0	2.057
Stanje 01.01.2019	311	1.731	14	0	2.057
Stanje 31.12.2019	300	1.537	7	61	1.906

Pravice do uporabe sredstev / poslovni najemi v družbah Poslovne skupine Sava se nanašajo na najem poslovnih prostorov in parkirišč v upravni stavbi v Ljubljani, na najem poslovnih prostorov za odvisno družbo, ki opravlja zdravstveno dejavnost v Ljubljani, na najem zemljišča v Moravskih Toplicah ter v manjšem obsegu na najem službenih osebnih avtomobilov.

Preglednica gibanja nepremičnin, naprav in opreme Poslovne skupine Sava za leto 2018

v 000 EUR							
	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Sredstva v pripravi	Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 01.01.2018	20.478	242.853	43.941	5.128	752	14	313.166
Nabava	0	1.937	1.417	598	8.595	16	12.563
Zmanjšanje avansa	0	0	0	0	0	-4	-4
Aktiviranja	0	7.807	891	35	-8.733	0	0
Zmanjšanje zaradi odprodaje	0	0	-156	0	0	0	-156
Odpisi	0	-306	-1.276	-341	0	0	-1.923
Oslabitev	0	-750	-48	-5	0	0	-804
Stanje 31.12.2018	20.478	251.542	44.768	5.414	613	27	322.842
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 01.01.2018	0	-121.818	-37.123	-3.488	0	0	-162.429
Zmanjšanje zaradi odprodaje	0	0	156	0	0	0	156
Odpisi	0	249	1.237	315	0	0	1.801
Oslabitev	0	325	25	2	0	0	352
Amortizacija	0	-5.203	-1.450	-553	0	0	-7.207
Stanje 31.12.2018	0	-126.448	-37.154	-3.724	0	0	-167.326
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 01.01.2018	20.478	121.035	6.818	1.640	752	14	150.737
Stanje 31.12.2018	20.478	125.094	7.614	1.690	613	27	155.516

Oprema s knjigovodsko vrednostjo 124 tisoč evrov je bila v finančnem najemu. Stanje obveznosti iz finančnega najema je znašalo 96 tisoč evrov.

Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2018

V letu 2018 je bila v družbi Sava Turizem, d.d., oslabljen vrednost opredmetenih osnovnih sredstev na destinaciji Terme Banovci v višini 452 tisoč EUR. Oslabitev je bila izvedena na osnovi cenitve za namene računovodskega poročanja na dan 31.12.2018, ki jo je pripravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin. Ocenjena nadomestljiva vrednost destinacije Banovci je znašala 4.575 tisoč evrov. Pri ocenjevanju vrednosti je bil uporabljen na donosu zasnovan način in uporabljena metoda kapitalizacije stanovitnega dobička.

Preglednica: Prikaz učinkov oslabitev osnovnih sredstev v letu 2018

v 000 EUR			
	Destinacija Terme Banovci		
	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Srednja vrednost
Pred slabitvijo	8.075	-3.049	5.026
Po slabitvi	7.272	-2.697	4.575
Razlika	803	-352	452

Preglednica vrednosti hipotek na dan 31.12. 2019

v 000 EUR		
	Knjigovodska vrednost premoženja, ki je obremenjeno s hipotekami	Vrednost hipoteke na nepremičninah
Sava Turizem, d.d.	102.683	38.947
Hoteli Bernardin, d.d.	26.706	16.693
SKUPAJ	129.389	55.639

Preglednica vrednosti hipotek na dan 31.12. 2018

v 000 EUR		
	Knjigovodska vrednost premoženja, ki je obremenjeno s hipotekami	Vrednost hipoteke na nepremičninah
Sava Turizem, d.d.	109.870	42.696
SKUPAJ	109.870	42.696

2.3.8. Neopredmetena sredstva

Preglednica gibanja neopredmetenih sredstev Poslovne skupine Sava za leti 2019 in 2018

v 000 EUR		
	31.12.2019	31.12.2018
NABAVNA VREDNOST		
Stanje 01.01.	2.245	2.140
Povečanja, nakupi	112	114
Povečanje zaradi akvizicije	600	0
Prenosi	-6	0
Zmanjšanja	-3	0
Zmanjšanja zaradi odprodaje družb	-21	0
Odpisi	-339	-9
Stanje konec obdobja	2.588	2.245
POPRAVEK VREDNOSTI		
Stanje 01.01.	-1.387	-1.283
Povečanje zaradi akvizicije	-434	0
Zmanjšanja zaradi odprodaje družb	20	0
Prenosi	3	0
Odpisi	327	0
Amortizacija	-161	-105
Stanje konec obdobja	-1.632	-1.388
NEODPISANA VREDNOST		
Stanje 01.01.	858	857
Stanje konec obdobja	956	858

Amortizacija neopredmetenih sredstev je v izkazu poslovnega izida zajeta med amortizacijo.

2.3.9. Naložbene nepremičnine

Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin za Poslovno skupino Sava za leto 2019

v 000 EUR			
	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
Stanje 01.01.2019	2.615	4.414	7.028
Nabava, povečanje	0	37	37
Prenos	-2	-2	-3
Povečanje zaradi akvizicij	0	4.886	4.886
Odpisi	0	-98	-98
Stanje 31.12.2019	2.613	9.236	11.849
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2019	-1.041	-2.741	-3.782
Prenos	1	2	3
Povečanje zaradi akvizicij	0	-1.924	-1.924
Odpisi	0	96	96
Oslabitev	-36	0	-36
Amortizacija	0	-168	-168
Stanje 31.12.2019	-1.076	-4.736	-5.812
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2019	1.574	1.673	3.246
Stanje 31.12.2019	1.537	4.501	6.038

Ocenjujemo, da poštena vrednost naložbenih nepremičnin na dan 31.12.2019 in 31.12.2018 bistveno ne odstopa od knjigovodskih vrednosti. Naložbene nepremičnine na dan 31.12.2019 so bremen proste.

Pri naložbenih nepremičninah, danih v najem, je bilo ustvarjenih 1.336 tisoč evrov prihodkov (leto 2018: 925 tisoč evrov) in 160 tisoč evrov stroškov (leto 2018: 215 tisoč evrov). Na naložbenih nepremičninah, ki niso bile dane v najem, je bilo izkazanih 4 tisoč evrov stroškov (leto 2018: 1 tisoč evrov).

Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin za Poslovno skupino Sava za leto 2018

v 000 EUR			
	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
Stanje 01.01.2018	6.930	4.414	11.343
Zmanjšanje zaradi prodaje	-4.315	0	-4.315
Stanje 31.12.2018	2.615	4.414	7.028
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2018	-4.111	-2.655	-6.766
Zmanjšanje zaradi prodaje	3.070	0	3.070
Amortizacija	0	-86	-86
Stanje 31.12.2018	-1.041	-2.741	-3.782
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2018	2.819	1.759	4.577
Stanje 31.12.2018	1.574	1.673	3.246

2.3.10. Naložbe v pridružena podjetja

Vrednost delnic v pridruženih družbah konec predhodnega leta 2018 v višini 9.491 tisoč evrov je predstavljala 45,37 % delež v kapitalu družbe Hoteli Bernardin, d.d. V letu 2019 je bil pridobljen še dodatni 39,45-odstotni delež. Družba Hoteli Bernardin, d.d., je z dnem 14.01.2019 postala odvisna družba v sestavi Poslovne skupine Sava.

Preglednica gibanja naložb v pridružena podjetja za leti 2019 in 2018

	v 000 EUR	
	31.12.2019	31.12.2018
Začetno stanje	9.491	5
Prenosi	-9.491	9.350
Pripadajoči dobiček	0	136
Stanje konec obdobja	0	9.491

2.3.11. Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida

Vrednost finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida v višini 693 tisoč evrov (31.12.2018: 712 tisoč evrov) se v primerjavi s predhodnim letom ni pomembno spremenila.

Preglednica vrst finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida

	v 000 EUR	
	31.12.2019	31.12.2018
Delnice družb, ki kotirajo	146	164
Delnice in deleži družb, ki ne kotirajo	547	548
SKUPAJ	693	712

Preglednica gibanja finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida

	v 000 EUR	
	31.12.2019	31.12.2018
Stanje 1.1.	712	8.474
Nakupi - delnice Hotelov Bernardin, d.d.	0	7.324
Poslovne združitve	1	0
Prenos naložbe na deleže v družbah v skupini	-1	0
Prenos naložbe v Hotele Bernardin, d.d., na naložbo v pridružena podjetja	0	-9.350
Sprememba na pošteno vrednost	13	163
Prodaje - po nabavni vrednosti	-32	-5.895
Oslabitve	0	-4
Stanje konec obdobja	693	712

Vrednost drugih delnic in deležev na dan 31.12.2019 predstavlja le še 0,3 odstotka vseh sredstev. Med njimi je 4.987 delnic Pokojninske družbe A, d.d., zastavljenih za finančne obveznosti Save, d.d., njihova knjigovodska vrednost pa znaša 498 tisoč evrov.

2.3.12. Dolgoročna posojila in dolgoročne poslovne terjatve

Preglednica stanja dolgoročnih posojil in terjatev

	v 000 EUR	
	31.12.2019	31.12.2018
Dana dolgoročna posojila	0	0
Druge dolgoročne poslovne terjatve	26	26
SKUPAJ	26	26

Preglednica zapadlosti dolgoročnih posojil in terjatev

	v 000 EUR			
	31.12.2019		31.12.2018	
	od 1 do 5 let	nad 5 let	od 1 do 5 let	nad 5 let
Dana dolgoročna posojila	0	0	0	0
Druge dolgoročne poslovne terjatve	26	0	26	0
SKUPAJ	26	0	26	0

Preglednica gibanja dolgoročnih posojil in terjatev

	v 000 EUR	
	2019	2018
Stanje 01.01.	26	18
Novo oblikovana posojila	0	8
Stanje konec obdobja	26	26

2.3.13. Sredstva za prodajo

Sredstva za prodajo konec predhodnega leta 2018 v višini 43.590 tisoč evrov so se v celoti nanašala na finančno naložbo v delnice Gorenjske banke, d.d.

Dne 22.06.2018 je bilo na 27. skupščini Save, d.d., podano soglasje za sklenitev in izvršitev pogodbe o prodaji delnic GBKR kupcu družbi AIK Banka, d.d., po ceni 298 evrov/delnico. Pogodba o prodaji delnic GBKR je bila v februarju 2019 realizirana, prejeta kupnina Save, d.d., je znašala 43,5 milijona evrov, od tega je bilo 40,3 milijona evrov namenjenih poplačilu terjatev upnikov, ki so bile zavarovane z delnicami GBKR. Družba Sava Turizem, d.d., pa je iz prodaje delnic GBKR iztržila 154 tisoč evrov.

2.3.14. Zaloge

v 000 EUR				
	Bruto vrednost 31.12.2019	Odpisi v letu 2019	Neto vrednost 31.12.2019	Neto vrednost 31.12.2018
Material	625	0	625	555
Nedokončana proizvodnja	0	0	0	1
Gotovi proizvodi	9	0	9	0
Trgovsko blago	69	0	69	75
Nezaključeni gradbeni projekti	0	0	0	320
SKUPAJ	704	0	704	951

Družba Sava Nova, d.o.o., Zagreb, ki je v letu 2018 imela med sredstvi nezaključen gradbeni projekt, je bila v letu 2019 odprodana.

2.3.15. Kratkoročne poslovne in druge terjatve

Preglednica kratkoročnih poslovnih in drugih terjatev

v 000 EUR		
	31.12.2019	31.12.2018
Terjatve do kupcev	2.897	2.307
Prehodno nezaračunane terjatve	955	761
Dani predujmi	76	0
Terjatve za DDV in druge davke	1.342	818
Ostale terjatve	267	321
SKUPAJ	5.537	4.207

2.3.16. Kratkoročno dana posojila

Preglednica kratkoročnih poslovnih in drugih terjatev

v 000 EUR		
	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročno dana posojila	5.500	4.490
SKUPAJ	5.500	4.490

Kratkoročno dana posojila v višini 5.500 tisoč evrov (31.12.2018: 4.490 tisoč evrov) so dani depoziti poslovnim bankam.

Dodatno razkritje:

Dana posojila drugim – *NFD Holding, d.d.* - v *stečaju*: bruto terjatev iz danih posojil znaša 1.058 tisoč evrov, zanj je v celoti oblikovan popravek vrednosti. Glede na konec predhodnega leta je bila terjatev znižana za 6.841 tisoč evrov. Unovčenja delnic, prejetih v zastavo (1.red), so bila izvršena nad neto knjigovodsko vrednostjo danega posojila, zato je bil v računovodskih izkazih Sava, d.d., izkazan finančni prihodek v višini 938 tisoč evrov (in po vsebini predstavlja odpravo oslabitve terjatve, izvedene v preteklih letih).

Sava, d.d., ima za dana posojila z namenom zavarovanja terjatve na 2. redu vpisanih še 322.623 delnic ITBG, 82.976 delnic MKOG, 172.568 kuponov sklada Alta (prej Alpen.Si), 2.655 delnic KRKG in 408 delnic PETG, vendar poplačil iz tega naslova glede na višino terjatev zastavnih upnikov, vpisanih na 1. red, realno ni pričakovati. Terjatve do NFD Holding, d.d. – v stečaju so odstopljene v zastavo imetnikom finančnih terjatev iz naslova danih posojil Savi, d.d.

2.3.17. Denar in denarni ustrezniki

Preglednica stanja denarnih sredstev

	v 000 EUR	
	31.12.2019	31.12.2018
Denarna sredstva v blagajni in na računih	22.119	9.281
SKUPAJ	22.119	9.281

2.3.18. Lastniški kapital in rezerve

Kapital Poslovne skupine Sava na dan 31.12.2019

Vrednost kapitala Poslovne skupine Sava je na dan 31.12.2019 znašala 117.881 tisoč evrov (31.12.2018: 54.078 tisoč evrov). V primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta je bil višji za 63.803 tisoč evrov.

Osnovni kapital

Na 28. skupščini delničarjev dne 14.12.2018 je bil sprejet sklep o povišanju osnovnega kapitala Sava, d.d., z denarnim vložkom. Vplačan je bil znesek v višini 2.686 tisoč evrov ter bilo izdanih dodatnih 2.686.161 navadnih imenskih kosovnih delnic. Sava, d.d., ima na dan 31.12.2019 osnovni kapital v višini 29.083 tisoč evrov (31.12.2018: 26.397 tisoč evrov), ki je razdeljen na 29.082.968 navadnih imenskih kosovnih delnic z nominalno vrednostjo 1 evro/delnico.

Vplačani presežek kapitala

Vplačani presežek kapitala v višini 43.357 tisoč evrov (31.12.2018: 43.357 tisoč evrov) je nastal v letu 2016 v postopku prisilne poravnave Sava, d.d. Predstavlja razliko med vpisom osnovnega kapitala in vpisom celotnih stvarnih vložkov upnikov v kapital Sava, d.d.

Rezerve za pošteno vrednost

Rezerve za pošteno vrednost v višini 137 tisoč evrov (31.12.2018: 284 tisoč evrov) predstavljajo postavke, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid.

Zadržana čista izguba

	v 000 EUR	
Gibanje zadržane čiste izgube	31.12.2019	31.12.2018
Prenesena izguba preteklih let	-16.083	-30.070
90 – odstotni odpis zavarovanih finančnih obveznosti Sava, d.d. – po določitvi Načrta finančnega prestrukturiranja*	15.816	7.042
Učinki kasnejših nakupov manjšinskih deležev v Hotelih Bernardin, d.d.	8.328	0
Sprememba MSRP 9 – prenos rezerv za pošteno vrednost	0	2.084
Sava, d.d. – Uporaba dobička leta 2019 za pokrivanje zadržane čiste izgube	-696	0
Druge spremembe	-183	84
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja, ki pripada lastnikom obvladujočega podjetja	29.657	4.778
Zadržana čista izguba/čisti dobiček	36.839	-16.083

*Zaradi odprodaje sredstev, danih v zavarovanje za finančne obveznosti Sava, d.d., je bil preostanek obveznosti v 90 odstotkih oziroma v višini 15.816 tisoč evrov skladno z določili Načrta finančnega prestrukturiranja odpisan in s tem pokrita pretekla prenesena izguba.

Čisti dobiček na delnico

Osnovni kapital je razdeljen na 29.082.968 navadnih imenskih kosovnih delnic, ki imajo vse glasovalne pravice in so prosto prenosljive. Vse delnice so v celoti vplačane. Sava, d.d., nima obveznic, ki bi se lahko konvertirale v delnice.

Tehtano povprečno število navadnih delnic

	v 000 EUR	
	2019	2018
Število vseh delnic	29.082.968	26.396.807
Lastne delnice	0	0
Tehtano povprečno število delnic	29.082.968	23.644.482

Čisti dobiček, ki pripada navadnim delnicam

	v 000 EUR	
	2019	2018
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja (v 000 EUR)	30.004	4.781
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe (v 000 EUR)	29.657	4.778
Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic	29.082.968	23.644.482
Osnovni čisti dobiček na delnico (v EUR)	1,02	0,20

Popravljeni čisti dobiček na delnico je enak osnovnemu čistemu dobičku na delnico, ker je kapital sestavljen le iz navadnih delnic.

Izplačilo dobička je mogoče le v okviru ugotovljenega v skladu s slovensko zakonodajo. Ta predpisuje, da matična družba deli bilančni dobiček, ki se ugotovi na podlagi posamičnih računovodskih izkazov. Sava, d.d., je na dan 31.12.2019 izkazovala nepokrito preneseno izgubo v višini 17.211 tisoč evrov (31.12.2018: 34.161 tisoč evrov).

Delež, kapital in poslovni izid lastnikov neobvladujočih deležev

Delež lastnikov neobvladujočih deležev, pripadajoči kapital in poslovni izid so za družbe vnukinje izračunani posredno, preko lastništva matične družbe.

Preglednica družb z neobvladujočimi deleži

	v 000 EUR					
	Neobvladujoči delež		Kapital, ki pripada neobvladujočemu deležu		Dobiček, ki pripada neobvladujočemu deležu	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Sava Turizem, d.d.	0,09%	0,09%	98	92	7	5
Sava Zdravstvo, d.o.o.	0,09%	0,09%	0	0	0	0
Cardial, d.o.o.	15,07%	15,07%	17	28	-11	-3
Zavod SEIC	7,58%	7,58%	4	3	1	1
Hoteli Bernardin, d.d.	15,18%	54,63%	8.340	0	351	0
BLS Storitve, d.o.o.	30,00%	60,00%	6	0	-1	0
SKUPAJ			8.465	123	347	3

2.3.19. Dolgoročne rezervacije

Preglednica gibanja dolgoročnih rezervacij

	v 000 EUR					
	Stanje 31.12.2018	Stanje 01.01.2019	Oblikovanje	Odprava	Poraba	Stanje 31.12.2019
Rezervacije za odpravnine in podobne obveznosti	1.489	2.493	302	-179	-86	2.529
Rezervacije za tožbe in druge zahtevke	102	756	172	-72	-94	762
Prodajne garancije	30	30	0	0	-30	0
Drugo	52	54	0	-40	-12	2
SKUPAJ	1.673	3.333	474	-291	-222	3.293

Vračunane dolgoročne obveznosti do delavcev predstavljajo obveznosti za odpravnine ob odhodu v pokoj in za jubilejne nagrade. Za zaposlene v Savi, d.d., je bil izdelan aktuarski preračun na dan 31.12.2019, glede na število zaposlenih znesek ne predstavlja pomembne vrednosti. V družbi Sava Turizem d.d., in v družbi Hoteli Bernardin, d.d., sta bila izdelana aktuarska obračuna ob upoštevanju naslednjih predpostavk: odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade so upoštevane v skladu z določili v kolektivnih in individualnih pogodbah, predvidena je 2,2-odstotna letna rast plač v podjetju ter zneskov odpravnin in jubilejnih nagrad, upoštevana je fluktuacija zaposlenih, izbrana diskontna obrestna mera pa znaša 1,8 % letno in predstavlja dvoletno povprečje obrestnih mer na dolgoročne obveznice Republike Slovenije.

Rezervacije za tožbe in druge zahtevke so oblikovane na podlagi posveta z odvetniki, ki so izdelali ocene izida vloženih tožb in drugih zahtevkov.

2.3.20. Razmejene državne podpore

Preglednica gibanja razmejenih državnih podpor

v 000 EUR							
	Stanje 31.12.2018	Stanje 01.01.2019	Povečanja v letu	Odprava	Poraba	Odprodaja družbe Terme Lendava	Stanje 31.12.2019
Sredstva evropskih in drugih skladov	7.316	7.852	19	-246	-81	-1.167	6.377
SKUPAJ	7.316	7.852	19	-246	-81	-1.167	6.377

Prejeta sredstva evropskih in državnih strukturnih skladov so v družbah dejavnosti Turizem koriščena za prenovo Hotela Radin in Hotela Terapija v Radencih, za izgradnjo Grand Hotela Primus na Ptuju, za izgradnjo Hotela Livada Prestige, za prenovo zdravstvenega objekta Thermalium v Moravcih, za prenovo Hotela Savica na Bledu, za nakup programa za zdravstvo in obnovo CO2 kopeli v Radencih ter za investicije v razširitev Hotela Salinera.

2.3.21. Prejeta dolgoročna posojila in kratkoročne finančne obveznosti

To pojasnilo podaja tudi informacije o pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti družbe obrestnemu in tečajnemu tveganju je podanih v točki 2.3.33. – Finančni instrumenti.

Preglednica finančnih obveznosti Poslovne skupine Sava

v 000 EUR		
	31. 12. 2019	31. 12. 2018
DOLGOROČNA POSOJILA		
Posojila pri bankah v državi	48.506	37.679
Posojila pri bankah skupaj	48.506	37.679
Posojila pri drugih	3.276	1.318
Skupaj dolgoročna posojila	51.782	38.997
KRA TKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		
Kratkoročni del dolgoročnih posojil bank	4.974	3.394
Kratkoročna posojila pri bankah skupaj	4.974	3.394
Kratkoročne obveznosti, ki izhajajo iz izdanih obveznic	0	15.198
Kratkoročna posojila drugih	51.714	94.781
Skupaj kratkoročne finančne obveznosti	56.688	113.372
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti skupaj	108.470	152.369

Posojilni pogoji

31.12.2019	Obrestna mera (v % p.a.)	Zapadlost zadnjega obroka	Način zavarovanja
Prejeta posojila	6M EURIBOR + 4,00 6M EURIBOR + 2,50 3M EURIBOR + 2,15 do 1,70* 6M EURIBOR + 0,71 3M EURIBOR + 0,50 3M EURIBOR + 0,35	2020 - 2029	menica, bančna garancija, zastava nepremičnin, zastava vrednostnih papirjev, odstop terjatev

* v odvisnosti od količnika bruto dolg / EBITDA (začetna obrestna mera je seštevček 3M EURIBOR-ja in marže 2,15%).

Preglednica zapadlosti dolgoročnih posojil

	v 000 EUR	
	31. 12. 2019	31. 12. 2018
med 1 in 2 letoma	11.134	8.107
med 2 in 5 leti	22.688	15.483
nad 5 let	17.959	15.407
SKUPAJ	51.782	38.997

Preglednica delitve posojil glede na fiksno in variabilno obrestno mero

	v 000 EUR		
	Fiksna obrestna mera	Variabilna obrestna mera	Skupaj
dolgoročna posojila	400	51.382	51.782
kratkoročna posojila	58	56.630	56.688
SKUPAJ	458	108.012	108.470

Zavarovanje posojil

Prejeta posojila družb Poslovne skupine Sava so zavarovana s hipotekami na nepremičnine družb skupine ter z zastavo delnic in deležev, ki so v lasti Save, d.d.

Za finančne obveznosti družb v dejavnosti Turizem so zastavljene njihove nepremičnine v vrednosti 129.389 tisoč evrov (pojasnilo tudi v točki 2.3.7.)

Za finančne obveznosti Save, d.d., so zastavljene delnice v skupni višini 96.366 tisoč evrov:

- delnice Sava Turizma, d.d., v vrednosti 84.679 tisoč evrov,
- delnice Hotelov Bernardin, d.d., v vrednosti 11.189 tisoč evrov,
- delnice Pokojninske družbe A, d.d., v vrednosti 498 tisoč evrov.

2.3.22. Odložene obveznosti/terjatve za davek

Preglednica razmejenih obveznosti/terjatev za davek

	v 000 EUR	
	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Obveznosti - prevrednotenje sredstev na pošteno vrednost	-398	0
Terjatve - rezervacije po aktuarskem izračunu, spori	192	104
Obveznosti - poslovne združitve	-2.571	0
SKUPAJ	-2.776	104

Preglednica gibanja razmejenih obveznosti/terjatev za davek

	v 000 EUR	
	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Stanje 31.12.	104	-127
Poslovna združitev	95	0
Sprememba MSRP 9 - 01.01.2018	0	226
Stanje 1.1.	199	99
Spremembe obveznosti za odložene davke - preko Izkaza poslovnega izida	-2.071	6
Sprememba terjatev za rezervacije za odpravnine	9	6
Sprememba obveznosti zaradi poslovne zdžitve	-2.080	0
Spremembe obveznosti za odložene davke - v drugem vseobsegajočem donosu	-904	0
Druge spremembe pri obveznostih	-16	0
Sprememba obveznosti zaradi poslovne zdžitve	-888	0
Stanje konec obdobja	-2.776	104

Neobračunane odložene terjatve za davek iz naslova oslabitev dolgoročnih finančnih naložb na dan 31.12.2019 znašajo 915 tisoč evrov (31.12.2018: 5.452 tisoč evrov).

Odložene terjatve za davek iz naslova davčne izgube niso obračunane. Višina neobračunanih odloženih terjatev za davek iz naslova davčnih izgub družb Poslovne skupine Sava z uporabo 19-odstotne davčne stopnje na dan 31.12.2019 znaša 76.995 tisoč evrov (31.12.2018: 68.140 tisoč evrov).

Skupne neobračunane odložene terjatve za davek na dan 31.12.2019 znašajo 77.910 tisoč evrov (31.12.2018: 73.592 tisoč evrov).

2.3.23. Kratkoročne poslovne obveznosti

Obveznosti za obresti od prejetih posojil so vključene med druge poslovne obveznosti.

Preglednica kratkoročnih poslovnih obveznosti

	v 000 EUR	
	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Obveznosti do dobaviteljev	8.787	6.572
Obveznosti za prejete avanse	1.602	1.220
DDV in drugi davki	1.226	1.395
Obveznosti do zaposlenih	2.475	1.792
Druge poslovne obveznosti	618	300
SKUPAJ	14.708	11.279

2.3.24. Kratkoročne rezervacije

Kratkoročne rezervacije v višini 9.066 tisoč evrov (31.12.2018: 5.757 tisoč evrov) v pretežni meri predstavljajo kratkoročne rezervacije za odpravnine, za neizkoriščene ure in dopuste, za izplačilo poslovne uspešnosti za leto 2019, odložene prihodke iz naslova programa lojalnosti ter kratkoročno nezaračunane prihodke od prodaje darilnih bonov ter vnaprej plačanih pavšalov, stonin in kopalnih kart.

2.3.25. Prihodki iz pogodb s kupci

Preglednica prihodkov iz pogodb s kupci

	v 000 EUR	
	2019	2018
Prihodki od prodaje izdelkov	29	0
Prihodki od najemnin	1.336	925
Prihodki od prodaje storitev	107.612	74.879
Prihodki od prodaje trgovskega blaga	701	802
SKUPAJ	109.679	76.606

2.3.26. Drugi poslovni prihodki

Preglednica drugih poslovnih prihodkov

	v 000 EUR	
	2019	2018
Poraba in odprava rezervacij za odpravnine, jub.nagrade, presežne ure in dopuste	246	338
Črpanje odloženih prihodkov iz sredstev pridobljenih iz EU	507	603
Poraba vzpodbud iz naslova invalidov, štipendij	142	98
Dobički od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev	1.043	35
Dobički od prodaje naložbenih nepremičnin	90	877
Odprava vračunanega popravka terjatev	96	72
Ostali poslovni prihodki	1.037	174
SKUPAJ	3.161	2.197

2.3.27. Stroški po funkcionalnih skupinah

Preglednica stroškov po funkcionalnih skupinah

	v 000 EUR	
	2019	2018
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in storitev	77.640	48.639
Stroški prodajanja	7.349	6.809
Stroški splošnih dejavnosti	20.059	16.328
SKUPAJ	105.048	71.777

Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in storitev se nanašajo na neposredne stroške v družbah dejavnosti Turizem.

2.3.28. Stroški dela

Preglednica stroškov dela

	v 000 EUR	
	2019	2018
Plače in nadomestila zaposlenim	26.148	18.107
Stroški socialnih zavarovanj	4.411	2.943
Drugi stroški dela	6.772	4.166
SKUPAJ	37.330	25.216

Drugi stroški dela vsebujejo izplačan regres zaposlenim ter izplačana druga nadomestila v skladu s kolektivno pogodbo (prehrana in prevoz na delo). Med letom je bilo povprečno zaposlenih 1.269 sodelavcev (leto 2018: 821 sodelavcev).

2.3.29. Odpisi vrednosti

Preglednica odpisov vrednosti

	v 000 EUR	
	2019	2018
Nepremičnine, naprave in oprema - oslabitev	1.444	452
Nepremičnine, naprave in oprema - odpisi	251	123
Nepremičnine, naprave in oprema - izguba pri prodaji	48	2
Neopredmetena osnovna sredstva - odpisi	12	9
Naložbene nepremičnine - oslabitev	36	0
Naložbene nepremičnine - izguba pri prodaji	2	0
Terjatve	191	73
SKUPAJ	1.985	658

V letu 2019 je bila v družbah dejavnosti Turizem preko izkaza poslovnega izida izvedena oslabitev terjatev v višini 191 tisoč evrov (leto 2018: 73 tisoč evrov).

2.3.30. Drugi odhodki poslovanja

Preglednica drugih odhodkov poslovanja

	v 000 EUR	
	2019	2018
Oblikovanje dolgoročnih rezervacij	403	304
Drugi poslovni odhodki	3.770	1.752
SKUPAJ	4.173	2.056

Drugi poslovni odhodki se v pretežni meri nanašajo na nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, na nadomestila za pridobivanje raznih dovoljenj, na plačila vodnih prispevkov in koncesij za vodo ter na regresne in odškodninske zahtevke (odbitna franšiza).

Drugi podatki o stroških

	v 000 EUR	
	2019	2018
Stroški raziskav in razvoja	0	0
Stroški reorganizacije	0	0
Neposredni poslovni stroški naložbenih nepremičnin	164	216
– tisti, ki prinašajo najemnine	160	215
– tisti, ki ne prinašajo prihodkov	4	1

2.3.31. Neto prihodki financiranja in delež v dobičku pridruženih podjetij

Preglednica sestave prihodkov in odhodkov financiranja

	v 000 EUR	
	2019	2018
Dobiček pri prodaji finančnih sredstev	2.354	254
Prihodki od dividend in deležev v dobičku	46	38
Prihodki iz uskupinjevanja družbe Hoteli Bernardin, d.d.	24.089	0
Prihodki od obresti	57	0
Drugo	1.252	267
Finančni prihodki	27.799	559
Odhodki za obresti	-2.240	-2.215
Oslabitev finančnih naložb razpoložljivih za prodajo	0	-5
Izguba pri prodaji finančnih sredstev	-10	0
Drugo	-175	-68
Finančni odhodki	-2.425	-2.288
Neto prihodki / odhodki	25.374	-1.729

Prihodki od prvega uskupinjevanja družbe Hoteli Bernardin, d.d., v višini 24.089 tisoč evrov predstavljajo pozitivno razliko med nabavno vrednostjo naložbe in pripadajočim kapitalom prevzete družbe.

V izkazu poslovnega izida predhodnega leta 2018 izkazan delež v dobičku pridruženih podjetij v višini 136 tisoč evrov predstavlja Poslovni skupini Sava pripadajoči dobiček družbe Hoteli Bernardin, d.d.

2.3.32. Davek od dobička

Preglednica davka od dobička, pripoznanega v izkazu poslovnega izida

	v 000 EUR	
	2019	2018
Odmerjeni davek tekočega leta		
– za tekoče leto	-1.092	-659
Skupaj	-1.092	-659
Odloženi davek		
– novonastale in umaknjene začasne razlike	-2.070	6
Skupaj	-2.070	6
Davek v breme izkaza poslovnega izida	-3.162	-652

Preglednica primerjave med dejansko in izračunano davčno stopnjo

v 000 EUR				
	stopnja	2019	stopnja	2018
Dobiček pred davki v skladu z MSRP		33.166		5.433
Davek od dobička z uporabo uradne stopnje	19,0%	6.302	19,0%	1.032
Odhodki, ki niso davčno priznani	1,5%	497	6,7%	365
Neobdavčeni prihodki	-36,0%	-11.944	-27,8%	-1.512
Sprememba davčne osnove pri prehodu na nov način računovodenja pri preteklih spremembah računovodskih usmeritev	0,0%	-4	0,0%	0
Davčne olajšave, ki niso priznane v izkazu poslovnega izida	-0,6%	-190	-2,5%	-134
Vpliv družb, ki so poslovale z izgubo ter vpliv izgub v konsolidaciji	25,6%	8.502	16,6%	901
Efektivna davčna stopnja	9,5%	3.162	12,0%	652

2.3.33. Finančni instrumenti

Valutno tveganje

Poslovna skupina Sava v večji meri posluje na evrskem območju. Izvedenih finančnih instrumentov za varovanje valutnega tveganja v letu 2019 ni bilo. Glede na delež poslovanja s tujo valuto je valutno tveganje nizko.

Preglednica vrednosti, povezanih z valutnim tveganjem

v 000 EUR										
	31.12.2019					31.12.2018				
	Skupaj v EUR	EUR	USD	CHF	Druge valute	Skupaj v EUR	EUR	USD	CHF	Druge valute
Terjatve do kupcev	2.897	2.897	0	0	0	2.307	2.308	0	0	0
Zavarovana bančna posojila	-53.479	-53.479	0	0	0	-41.073	-41.073	0	0	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	-14.750	-14.750	0	0	0	-11.279	-11.277	0	0	-2
Druge prejeta posojila	-54.532	-54.532	0	0	0	-96.099	-96.099	0	0	0
Bruto izpostavljenost bilance	-119.864	-119.864	0	0	0	-161.341	-161.338	0	0	-2
Ocenjena napovedana prodaja (iz plana za 2020)	99.935	99.935	0	0	0	100.652	100.652	0	0	0
Ocenjena napovedana nabava (iz plana za 2020)	-47.884	-47.884	0	0	0	-48.786	-48.786	0	0	0
Bruto izpostavljenost	52.051	52.051	0	0	0	51.866	51.866	0	0	0
Neto izpostavljenost	-67.813	-67.813	0	0	0	-109.475	-109.472	0	0	-2

Obrestno tveganje

Družbi Sava Turizem d.d., in Hoteli Bernardin, d.d., imata obrestovanje finančnih obveznosti vezano na spreminjanje obrestne mere EURIBOR. Prav tako ima Sava, d.d., od decembra 2019 obrestovanje finančnih obveznosti vezano na spreminjanje obrestne mere EURIBOR. Obrestna mera EURIBOR je v letu 2019 še naprej dosegala negativne vrednosti, za leto 2020 pa se glede gibanja EURIBOR-ja ne predvideva bistvenejših sprememb.

Družbe Poslovne skupine Sava nimajo sklenjenih veljavnih instrumentov za zaščito obrestnega tveganja.

Tveganje spremembe obrestne mere je glede na ročnost finančnih virov družb Poslovne skupine Sava in aktivnosti za refinanciranje dolga srednje.

Plačilno sposobnostno tveganje

Družbe Poslovne skupine Sava redno poravnavajo dogovorjene finančne in poslovne obveznosti.

V teku so aktivnosti Save, d.d., za izpolnitev obveznosti po Pogodbi o reprogramu, ki vključujejo tudi aktivnosti za refinanciranje obstoječih finančnih obveznosti. V povezavi z aktivnostmi v teku ocenjujemo, da je tveganje plačilne sposobnosti srednje.

Preglednica vrednosti, povezanih s plačilno sposobnostnim tveganjem

v 000 EUR							
31.12.2019	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	123.219	-103.891	-62.357	-4.759	-8.987	-17.635	-10.153
Zavarovana bančna posojila (brez pridruženih podj.)	53.479	-37.679	0	-3.394	-8.201	-16.685	-9.399
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	14.750	-10.148	-10.148	0	0	0	0
Druge finančne obveznosti	54.532	-55.606	-52.180	-1.336	-679	-779	-632
Obveznosti finančnega najema	458	-458	-29	-29	-107	-171	-122
SKUPAJ	123.219	-103.891	-62.357	-4.759	-8.987	-17.635	-10.153

v 000 EUR							
31.12.2018	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	163.648	-164.686	-12.022	-113.651	-3.779	-11.486	-23.748
Zavarovana bančna posojila (brez pridruženih podj.)	41.073	-41.073	0	-3.394	-3.394	-10.746	-23.539
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	11.279	-11.312	-11.312	0	0	0	0
Obveznice	15.198	-15.337	-76	-15.261	0	0	0
Druge finančne obveznosti	96.099	-96.964	-634	-94.996	-385	-740	-209
SKUPAJ	163.648	-164.686	-12.022	-113.651	-3.779	-11.486	-23.748

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje znižujemo z rednim spremljanjem kreditne sposobnosti naših kupcev in ostalih poslovnih partnerjev. Posebno pozornost posvečamo usklajevanju terjatev po ročnosti, pridobivanju ustreznih oblik zavarovanj ali vnaprejšnjih plačil ter sproti izterjavi.

Ocenjujemo, da je kreditno tveganje družb Poslovne skupine Sava zmerno in obvladljivo.

Preglednica terjatev do kupcev po geografskih regijah

v 000 EUR		
	Knjigovodska vrednost	
	31.12.2019	31.12.2018
Slovenija	2.432	1.857
Ostale države EU	372	346
Ostalo	93	104
SKUPAJ	2.897	2.307

Preglednica stanja in gibanja popravka vrednosti terjatev do kupcev

v 000 EUR		
	2019	2018
Začetno stanje	400	507
Povečanje popravka vrednosti zaradi poslovne združitve	168	0
Povečanje popravka vrednosti	163	73
Zmanjšanje popravka vrednosti	-153	-180
Končno stanje	578	400

Starostna struktura terjatev do kupcev

v 000 EUR						
	31.12.2019			31.12.2018		
	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve
Nezapadle	2.510	0	2.510	2.120	0	2.120
Zapadle 0 - 30 dni	398	29	369	208	23	185
Zapadle 31 - 120 dni	121	103	18	74	72	2
Zapadle več kot 120 dni	446	446	0	305	305	0
SKUPAJ	3.475	578	2.897	2.707	400	2.307

Analiza občutljivosti na finančna tveganja

Analiza občutljivosti za spremembo obrestnih mer

Finančne obveznosti matične družbe Sava, d.d., so se v primerjavi s preteklim letom bistveno zmanjšale in predstavljajo še 35 odstotkov vseh finančnih obveznosti Poslovne skupine Sava. Obrestovanje finančnih obveznosti družb Poslovne skupine Sava je ob fiksni obrestni marži vezano na spreminjanje vrednosti EURIBOR-ja, katerega vrednost je v zadnjih letih negativna, prav tako se ne predvideva rasti v prihajajočem letu. Z vidika rasti EURIBOR-ja ocenjujemo, da je tveganje spremembe obrestne mere nizko (obrestna mera je v primeru negativne vrednosti EURIBOR-ja enaka višini obrestne marže).

Finančne obveznosti družbe Sava, d.d., zapadejo v plačilo v mesecu aprilu 2020, zato se glede na aktivnosti za refinanciranje finančnih obveznosti tveganje spremembe obrestne mere za obdobje po aprilu 2020 povečuje, pri čemer ocenjujemo, da ne bi smelo priti do pomembnih odstopanj.

Občutljivost celotnega kreditnega portfelja na spremembo obrestnih mer je glede na ročnost virov in napovedi gibanja variabilne obrestne mere srednja. V primeru, da bi se obrestne marže za posojilne obveznosti družb Poslovne skupine Sava spremenile za 50 bazičnih točk, bi se ob upoštevanju stanja takšne zadolženosti ob koncu leta 2019 letni strošek obresti spremenil za 550 tisoč evrov.

Analiza občutljivosti na povečanje zadolženosti

Poslovna skupina Sava je imela konec leta 2019 za 108,5 milijona evrov kratkoročnih in dolgoročnih finančnih obveznosti. Ob nadaljevanju s strategijo predvidenega obsežnejšega investicijskega cikla Poslovne skupine Sava, ki bo v prihajajočih letih delno financiran z novimi finančnimi viri, pretežno pa iz tekočega poslovanja, se bo zadolženost skupine glede na sprejeti poslovni načrt s koncem leta 2020 povišala na približno 109 milijonov evrov.

Analiza občutljivosti na spremembo vrednosti tujih valut

Poslovna skupina Sava ima večji del poslovanja vezanega na domačo valuto, zaradi česar je izpostavljenost spremembam vrednosti tujih valut nizka.

2.3.34. Poštene vrednosti finančnih instrumentov

Preglednica poštenih vrednosti finančnih instrumentov

	v 000 EUR			
	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Finančna sredstva, merjena po poštenu vrednosti preko izkaza poslovnega izida	693	693	712	712
Sredstva za prodajo	0	0	43.590	43.590
Kratkoročne terjatve	5.537	5.537	4.207	4.207
Dana posojila	5.526	5.526	4.516	4.516
Denar in denarni ustrezniki	22.119	22.119	9.281	9.281
Dolgoročna posojila s fiksno obrestno mero	-400	-400	0	0
Dolgoročna posojila z variabilno obrestno mero	-51.382	-51.382	-38.997	-38.997
Kratkoročna posojila	-56.688	-56.688	-113.372	-113.372
Kratkoročne poslovne obveznosti	-14.708	-14.708	-11.279	-11.279

Hierarhija poštene vrednosti

Finančne instrumente, vrednotene po poštenu vrednosti, uvrščamo po hierarhiji v tri ravni:

- raven 1: sredstva ali obveznosti po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja;
- raven 2: sredstva ali obveznosti, ki se ne uvrščajo v raven 1, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi tržnih podatkov;
- raven 3: sredstva ali obveznosti, katerih vrednost ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Preglednica razvrstitve finančnih instrumentov glede na izračun njihove poštene vrednosti

	31.12.2019				31.12.2018			
	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	693	145	0	548	712	163	0	549
SKUPAJ	693	145	0	548	712	163	0	549

v 000 EUR

2.3.35. Pogoje obveznosti

Družbe Poslovne skupine Sava na dan 31.12.2019 nimajo pomembnih pogojnih obveznosti razen denacionalizacijskih zahtevkov, ki so pojasnjeni v točki 2.3.38.

2.3.36. Povezane stranke

Povezane stranke vključujejo odvisne družbe v Poslovni skupini Sava, lastnike družbe Sava, d.d.*, z lastniki povezane družbe**, člane upravnega odbora družbe in člane komisij pri upravnem odboru ter izvršnega direktorja družbe.

*Pri razkrivanju poslov z lastniki so vključeni lastniki z več kot 20-odstotnim lastništvom.

**Pri razkrivanju poslov z lastniki povezanimi družbami so uporabljeni naslednji kriteriji:

- so tiste družbe, ki so več kot 20 odstotne lastnice družbe, ki je lastnica Sava, d.d.,
- so tiste družbe, v katerih imajo družbe lastnice Sava, d.d., več kot 20-odstoten lastniški delež,
- vrednost poslov za navedene družbe bomo razkrivali v skupnem znesku,
- v kolikor bo skupna vrednost poslov manjša od 100 tisoč evrov, poslov ne bomo razkrivali.

Poslovni odnosi med družbami v Poslovni skupini Sava

Poslovni odnosi med družbami Poslovne skupine Sava se v pretežni meri nanašajo na medsebojno opravljene storitve - na uporabo blagovne znamke ter na storitve strokovnih služb ter na medsebojno finančno poslovanje v zvezi z danimi in prejetimi posojili.

Posli med povezanimi strankami se opravljajo po istih pogojih, kot veljajo v običajnem premerjenem poslovanju.

Poslovni odnosi z lastniki Save, d.d., in z lastniki povezanimi družbami

Odprte obveznosti do lastnikov v skupni višini 51.077 tisoč evrov (31.12.2018: 95.427 tisoč evrov) se nanašajo na finančne obveznosti Save, d.d., iz prejetih posojil in na poslovne obveznosti Save, d.d., iz obresti za mesec december 2019. Odhodki Save, d.d., v višini 1.244 tisoč evrov (leto 2018: 960 tisoč evrov) predstavljajo obračunane obresti iz finančnih obveznosti.

Odprte obveznosti do z lastniki povezanih oseb v skupni višini 14.387 tisoč evrov (31.12.2018: 3.124 tisoč evrov) so izkazane v družbah dejavnosti Turizem in se v pretežni meri nanašajo na finančne obveznosti iz prejetih posojil, pa tudi na poslovne obveznosti. Odhodki v letu 2019 v višini 4.655 tisoč evrov (31.12.2018: 0) so sestavljeni iz obračunanih obresti iz finančnih obveznosti, iz stroškov najemnine za nepremičnino ter iz stroškov energije, goriva ter poštnih storitev.

Preglednica poslov z lastniki in z lastniki povezanimi družbami

v 000 EUR				
Povezane osebe	Odperte terjatve na dan 31.12.2019	Odperte obveznosti na dan 31.12.2019	Prihodki v letu 2019	Odhodki v letu 2019
Posli z lastniki (nad 20 %)	0	51.077	2	1.244
York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.à r.l.	0	6.069	0	156
Slovenski državni holding, d.d.	0	22.504	1	544
Kapitalska družba, d.d.	0	22.504	1	544
Posli z lastniki povezanimi družbami	285	14.387	638	4.655
Skupaj	285	65.464	640	5.899

Odnosi s fizičnimi osebami

Lastništvo delnice Sava na dan 31.12.2019

Člani upravnega odbora, komisij upravnega odbora in izvršni direktor Save, d.d., ter člani organov upravljanja in njihovi ožji družinski člani, direktorji odvisnih družb in člani nadzornih svetov odvisnih družb nimajo v lasti delnic Sava.

Znesek bruto prejemkov v letu 2019

v 000 EUR		
	31. 12. 2019	31. 12. 2018
Izvršni direktor Save, d.d., in člani poslovdstev družb poslovne skupine	970	701
Drugi zaposleni po individualnih pogodbah v družbah poslovne skupine	7.752	6.140
Člani upravnega odbora Save, d.d., in nadzornih svetov družb poslovne skupine	336	229

Terjatve družb poslovne skupine do povezanih oseb

Družbe Poslovne skupine Sava na dan 31.12.2019 nimajo terjatev do povezanih fizičnih oseb.

Obveznosti družb poslovne skupine do povezanih oseb

Družbe Poslovne skupine Sava na dan 31.12.2019 izkazujejo obveznosti do povezanih oseb le iz naslova redne mesečne plače za december 2019, ki je bila izplačana v januarju 2020. Znesek ne odstopa od običajnih medletnih mesečnih izplačil.

Razkritja prejemkov upravnega odbora in komisij upravnega odbora, izvršnega direktorja ter zaposlenih po individualnih pogodbah v Savi, d.d., so predstavljena v točki 1.2.5.4. računovodskega dela letnega poročila družbe Sava, d.d.

Razkritja prejemkov poslovdstva, članov nadzornega sveta ter zaposlenih po individualnih pogodbah v skupini Sava Turizem so predstavljena v točki 5.3.5.31. računovodskega dela letnega poročila skupine Turizem.

Razkritja prejemkov poslovdstva, članov nadzornega sveta ter zaposlenih po individualnih pogodbah v družbi Hoteli Bernardin, d.d., so predstavljena v točki 5.4.4. računovodskega dela letnega poročila družbe.

2.3.37. Razkritje poslov z revizorji

Razkrivanje poslov z izbranim revizorjem

	v 000 EUR	
	2019	2018
Stroški revizije polletnega in letnega poročila	113	77
Stroški drugih storitev revidiranja	5	3
SKUPAJ	119	80

2.3.38. Pojasnilo v povezavi s stanjem denacionalizacijskih zahtevkov v družbi Sava Turizem, d.d.

A. Zahteva za denacionalizacijo – Höhn - Šarič

Zdravilišče Radenci d.o.o. je bilo ena izmed strank v postopku denacionalizacije upravičencev Höhn - Šarič. Vlagatelji denacionalizacijskega zahtevka so v postopku med drugim zahtevali vrnitev dela nepremičnin zdraviliškega kompleksa. Postopek je bil v letu 2015 pravnomočno zaključen. Na podlagi predloga za izdajo začasne odredbe so bile nepremičnine, ki so predmet postopka, izločene iz lastninskega preoblikovanja podjetja do zaključka postopka denacionalizacije in jih družba Sava Turizem d.d. vodi zunajbilančno do zaključka postopka. Denacionalizacijska zadeva je bila pravnomočno zaključena, nato pa je bila s strani denacionalizacijskih upravičencev vložena ustavna pritožba, na podlagi katere je ustavno sodišče v letu 2017 razveljavilo izdane pravnomočne odločbe in zadevo vrnilo v ponovni postopek.

Sedaj v tej zadevi tečeta dva postopka in sicer:

– denacionalizacijski postopek opr.št. 321-195/1993

Upravno sodišče Republike Slovenije je s sodbo opr. št. II U 577/2017 z dne 7. 2. 2018 ugodilo tožbi denacionalizacijskih upravičencev in odpravilo odločbo z dne 29. 1. 2013, s katero je bila zavrnjena njihova zahteva za denacionalizacijo nepremičnin parc. št. 124, pripisane pri vl. št. 18, k.o. Kapelski Vrh, ki je bila odvzeta Vilmi Šarič do celote, in parc. št. 165, pripisane pri vl. št. 302, k.o. Radenci, ki je bila odvzeta Vilmi Šarič v solastninskem deležu do 1/2.

V ponovnem postopku je Upravna enota dne 8. 6. 2018 izdala obvestilo zavezancu, v katerem povzema dosedanje pravno in dejansko stanje v tem postopku. Upravičenci zahtevajo odškodnino za nepremičnine, za katere obstajajo ovire za vračilo v naravi. Upravni organ navaja skupno višino odškodnine 272.659,50 DEM.

Upravna enota je izdala Poročilo o ugotovljenem pravnem in dejanskem stanju z dne 31. 8. 2018 in nato Delno odločbo o denacionalizaciji z dne 1. 10. 2018. Po Delni odločbi je zavezanec za vračilo Slovenski državni holding, in sicer mora izročiti obveznice v skupni višini 139.408,50 EUR, ker obstajajo ovire za vračilo v naravi.

Upravna enota je izdala Poročilo o ugotovljenem pravnem in dejanskem stanju z dne 21. 3. 2019, v katerem je ugotovila, da družba Sava Turizem d.d. ni zavezanec za vračilo nepremičnin v postopku v naravi, ampak bodo te vrnjene v obliki odškodnine, za katero je zavezanec Slovenski državni holding d.d.

– denacionalizacijski postopek opr.št. 301-35/1993 (339-33/2009)

Upravno sodišče RS je s sodbo opr. št. II U 573/2017 z dne 7. 2. 2018 ugodilo tožbi denacionalizacijskih upravičencev in odpravilo odločbo Upravne enote Gornja Radgona z dne 27. 6. 2012, s katero je bil denacionalizacijski zahtevek upravičencev zavrnjen, ter zadevo vrnilo v ponovni postopek.

V tem postopku upravičenci zahtevajo denacionalizacijo podržavljenega podjetja Kuranstalt Sauberbrun Radein Aktiengesellschaft, ki naj bi bil v deležu 48 % last Wilhelmine Hoehn Šarič, drugi solastnik oz. delničar pa je bil dr. Ante Šarič v deležu 48 %, vendar zahteva za njegov delež ni bila predmet obravnavane odločbe o denacionalizaciji.

Upravičenec je dne 8. 12. 2018 vložil dopolnitev vloge, s katero je zahteval vračilo 48 % blagovnih znamk Radenska, odškodnino za 48 % pravice do brezplačne uporabe za vodo – termalno in mineralno in 48 % nepremičnin, ki jih je specifikiral v posebnem dodatku k vlogi; dne 7. 1. 2019 je upravnemu organu predložil dokumente – identifikacije parcel, vključno s seznamami nepremičnin, z zahtevanimi oblikami vračila in zavezanci in dne 23. 2. 2019 Tretjo izjavo upravičenca, s katero zahteva vračilo 48 % podjetja, ki je bilo odvzeto Wilhelmini Šarič, in se opredeljuje do ocen neto aktive podjetja.

V skladu s pozivi upravnega organa smo dne 14. 5. 2019 vložili pripravljeno vlogo, s katero smo odgovorili na navedbe upravičenca.

Upravičenec je dne 13. 6. 2019 v postopku vložil prošnjo za podaljšanje roka za odgovor na našo vlogo in dne 14. 6. 2019 nov pripravljani spis, ki nam ga je upravni organ vročil dne 20. 6. 2019 z rokom za odgovor 20 dni. Na vlogo bomo odgovorili v postavljenem roku.

V ponovnem postopku upravni organ o zadevi še ni odločil.

B. Zahteva za denacionalizacijo – Wiesler in Purre - Wiesler

Predlagatelj sta dne 23. 12. 2010 pri Okrajnem sodišču v Novem mestu vložila predlog za vrnitev zaplenjenega premoženja v skladu s 145. členom ZIKS in zemljiškoknjižni predlog za zaznambo spora pri nepremičninah, ki so predmet tega postopka, zoper 11 nasprotnih udeležencev, med njimi tudi zoper Zdravilišče Radenci, d.o.o.; sodišče je spor zaznamovalo s sklepom z dne 22. 2. 2011.

Okrajno sodišče v Novem mestu je s sklepom z dne 25. 3. 2013 vrnitev zaplenjenega premoženja zavrnilo; to odločbo je potrdilo tudi Višje sodišče v Ljubljani s sklepom opr. št. II Cp 215/2014 z dne 19. 3. 2014. Vrhovno sodišče RS pa je ugodilo reviziji predlagateljev in s sklepom opr. št. II Ips 250/2014 z dne 28. 5. 2015 razveljavilo sklepa sodišč druge in prve stopnje ter zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo odločanje.

V ponovnem postopku je sodišče dne 10. 5. 2016 izdalo sklep, s katerim je ponovno določilo vrednost spornega predmeta na 34.200.000,00 EUR in predlog za vrnitev zaplenjenega premoženja ponovno zavrnilo.

Zoper izdano odločbo sta predlagatelja vložila pritožbo v delu, ki se nanaša na zavrnitev predloga za vrnitev zaplenjenega premoženja, ki sta jo dopolnila dne 28. 9. 2016. V postopku smo za Sava Turizem, d.d., vložili odgovor na pritožbo dne 20. 10. 2016, s katerim smo pritožbi predlagateljev v celoti nasprotovali.

Višje sodišče je dne 19. 7. 2017 izdalo sklep opr. št. II Cp 3024/2016, s katerim je pritožbi predlagateljev in 8. nasprotne udeleženke zavrnilo in potrdilo sklep sodišča prve stopnje.

Predlagatelj sta dne 23. 8. 2017 zoper izdano sodno odločbo vložila revizijo. Vrhovno sodišče RS je s sklepom opr. št. II Ips 289/2017 z dne 15. 3. 2018 revizijo predlagateljev zavrnilo.

Predlagatelj sta zoper izdano odločitev vložila ustavno pritožbo, ki je še v fazi preizkusa.

C. Zahteva za denacionalizacijo – Čeh

V teku je postopek pred Upravno enoto Radovljica, v katerem Ana Jelka Čeh zahteva vračilo zemljišč na območju k. o. Želeče, Sava Turizem d.d. pa je v postopku stranka z interesom. Upravno sodišče je s sodbo opr. št. I U 1049/2014-19 z dne 23. 9. 2015 odpravilo odločbo UE Radovljica in zadevo vrnilo istemu organu v ponovni postopek. UE Radovljica ponovljeni postopek vodi pod opr. št. D 321-39/199, v katerem je bila dne 14. 12. 2017 izdana odločba št. D-321-39/1991-97, s katero je bil zahtevek upravičenke Ane Jelke Čeh za vračilo zemljišč v naravi zavrnjen.

Odločba je dokončna, saj je drugostopenjski organ zavrnil pritožbo (Odločba Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. 490-3/2017/5, z dne 1. 3. 2017), vendar še ne pravomočna, saj je bil sprožen upravni spor. Postopek se pred Upravnim sodiščem RS vodi pod opr. št. I U 623/2017. V njem je bila tožeča stranka, pravni naslednik denacionalizacijske upravičenke, neuspešna s predlogom za izdajo začasne odredbe, saj ga je sodišče pravomočno zavrnilo.

Sodbe Upravnega sodišča še nismo prejeli.

2.3.39. Pomembnejši sodni spori v družbi Hoteli Bernardin, d.d.

V letu 2019 oziroma na dan 31.12.2019 so bili oziroma so v teku naslednji pomembnejši sodni spori, pri katerih družba Hoteli Bernardin, d.d., nastopa kot tožena stranka:

A. v teku 31.12.2019: Tožeča stranka: Pralnica Lucija d.o.o., Lucija – v stečaju (Opr. št.: I Pg 90/2018)

Tožeča stranka je zoper družbo Hoteli Bernardin, d.d., vložila tožbo zaradi plačila 845.356,57 evrov s pripadki iz naslova pogodbene kazni zaradi odpovedi pogodbe brez odpovednega roka. Okrožno sodišče v Kopru je s sodbo z dne 9.5.2019 odločilo:

- da Sklep o izvršbi Okrajnega sodišča v Ljubljani opr. št. VL 118178/2015 z dne 04.11.2015 ostane v veljavi v prvem odstavku za znesek 481.397,04 evrov z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 01.09.2014 do plačila,
- da se v presežku sklep o izvršbi razveljavi

in

- da je tožeča stranka toženi stranki dolžna v roku 15 dni plačati pravdne stroške v višini 11.949,36 evrov z zakonskimi zamudnimi obrestmi od poteka izpolnitvenega roka dalje do plačila.

Zoper izdano sodbo je bila dne 11.07.2019 vložena pritožba na Višje sodišče v Kopru. Sodišče o zadevi do dne 31.12.2019 še ni odločalo. Za znesek 655.000,00 evrov so oblikovane rezervacije.

B. v letu 2019 zaključeno: Tožeča stranka: ADRIAING d.o.o. in AREL OPREMA d.o.o. (Opr.št. I Pg 281/2018 in I Pg 7/2019 (združena v I Pg 281/2018))

Tožbi sta bili vloženi:

- s strani Adriaing d.o.o. zaradi plačila 1.261.472,65 evrov s pripadki na podlagi Gradbene pogodbe št. 12/2017 z dne 15.12.2017,
- s strani Arel oprema d.o.o. zaradi plačila 297.013,23 evrov s pripadki na podlagi neposrednega zahtevka podizvajalca - 631. člen OZ).

Okrožno sodišče v Kopru je s sklepom obravnavanje obeh tožbo združilo v enotni postopek, ki se vodi pod opr. št. I Pg 281/2018.

Družba Hoteli Bernardin, d.d., je v januarju 2019 vložila predlog za položitev zneska 302.110,13 evrov v sodni depozit, ki ga je po lastnem izračunu še dolgovala na podlagi Gradbene pogodbe št. 12/2017 z dne 15.12.2017.

Večji del preostalega spornega zahtevka, ki ga je vtoževala družba Adriaing d.o.o., se je nanašal na pogodbeno kazen. Družba Hoteli Bernardin, d.d., (naročnik) in družba Adriaing d.o.o. (izvajalec) sta na podlagi gradbene pogodbe za prenovu sob v Grand Hotelu Bernardin ob zaključku posla sklenili končni obračun, v katerem je izvajalec priznal naročniku pogodbeno kazen zaradi zamude v višini 509.737,05 evrov. Družba Adriaing d.o.o. je v pravdi zahtevala med drugim tudi plačilo tega zneska 509.737,05 evrov na podlagi trditve, da je končni obračun v tem delu ničen zaradi oderuštva in odpadle podlage (cause).

Dne 04.09.2019 se je pravdni postopek I Pg 281/2018 zaključil s sklenitvijo sodne poravnave, na podlagi katere se je družba Hoteli Bernardin, d.d., v poplačilo celotnega dolga po Gradbeni pogodbi št. 12/2017 z dne 15.12.2017 zavezala plačati znesek 388.000,00 evrov. Plačilo je bilo izvršeno 18.09.2019.

2.3.40. Vpliv dogodkov po dnevu bilance stanja na računovodske izkaze Poslovne skupine Sava

Dogodki, nastali po dnevu bilance stanja, niso take narave, da bi vplivali na stanje sredstev in obveznosti, ki so izkazani v računovodskih izkazih Poslovne skupine Sava, ali na predpostavko o časovni neomejenosti delovanja družb Poslovne skupine Sava.

Dodatno pa navajamo sledeče pomembne dogodke po datumu bilance stanja:

A. Družba Sava Turizem, d.d.

- Na skupščini delničarjev dne 27.01.2020 so bili zaradi poteka mandata z dnem 03.02.2020 za mandatno obdobje štirih let ponovno imenovani člani nadzornega sveta Tina Pelcar Bugar, Klemen Boštjančič, Aleš Škoberne in mag. Matej Narat.
- Skupščina delničarjev je dne 27. 02. 2020 potrdila pripojitev družbe Hoteli Bernardin, d.d., k družbi Sava Turizem, d.d., s presečnim datumom 30.06.2019. S pripojitvijo se osnovni kapital družbe Sava Turizem, d.d., poveča za izhodiščno višino 16.805 tisoč evrov z izdajo delnic v izhodiščnem številu 16.805.081 delnic. S pripojitvijo se na družbo Sava Turizem, d.d., prenese celotno premoženje in obveznosti družbe Hoteli Bernardin, d.d.
- Dne 01.04.2020 je bila v sodni register vpisana pripojitev prevzete družbe Hoteli Bernardin, d.d., Portorož, matična številka 5004837000, k družbi Sava Turizem, d.d.
- Dne 9.4.2020 je bilo s strani KDD – Centralna klirinška depotna družba d.d. izvedeno korporacijsko dejanje zamenjave delnic družbe Hoteli Bernardin d.d. z oznako HBPN za delnice družbe Sava Turizem d.d. z oznako SHBR. Iz centralnega registra je bila izbrisana celotna količina delnic z oznako HBPN in vpisana dodatna količina 16.776.288 delnic z oznako SHBR. Po izvedeni zamenjavi je v centralnem registru vpisanih skupaj 56.461.187 delnic z oznako SHBR.

B. Družba Hoteli Bernardin, d.d.

- Dne 28.01.2020 je bila izvedena skupščina družbe, na kateri je bil sprejet sklep, da se bilančna izguba, ki je na dan 30.06.2019 znašala 22.363.375,81 evra, delno pokrije tako, da se znesek bilančne izgube v višini 6.696.273,60 evra pokrije v breme kapitalskih rezerv in rezerv iz dobička.
- Zaradi kritja izgube se po sklepu skupščine osnovni kapital družbe iz dosedanjih 66.962.735,78 evra zmanjša za 15.667.102,21 evra, tako da po zmanjšanju znaša 51.295.633,57 evra.
- Znesek zmanjšanja osnovnega kapitala se po sklepu skupščine prenese v kapitalne rezerve družbe, iz katerih se za znesek zmanjšanja osnovnega kapitala v višini 15.667.102,21 evra pokrije del preostale prenesene izgube in del nepokrite čiste izgube v znesku 15.667.102,21 evra. Osnovni kapital se zmanjša na podlagi bilance stanja družbe na dan 30.06.2019.
- Okrožno sodišče v Kopru je dne 12.03.2020 izdalo Sklep o vpisu spremembe (Srg 2020/8914) oziroma o zmanjšanju osnovnega kapitala družbe Hoteli Bernardin, d.d., iz 66.962.735,78 evra na 51.295.633,57 evra.
- Dne 28.02.2020 je bila izvedena skupščina družbe, na kateri so bili sprejeti sklepi v vezi pripojitve družbe Hoteli Bernardin, d.d., k Savi Turizem, d.d. Skupščina delničarjev Hoteli Bernardin, d.d., je dala soglasje k pripojitvi družbe k prevzemni družbi Sava Turizem, d.d. Presečni datum pripojitve je 30.06.2019. Skupščina delničarjev je potrdila tudi poročili uprav družb, udeleženi v pripojitvi, o pripojitvi, poročilo o reviziji pripojitve in o reviziji povečanja osnovnega kapitala zaradi izvedbe pripojitve ter poročilo nadzornega sveta o pregledu pripojitve.
- Dne 01.04.2020 je bila v sodni register vpisana pripojitev prevzete družbe Hoteli Bernardin, d.d., matična številka 5004837000, k družbi Sava Turizem, d.d. Družba Hoteli Bernardin, d.d., je zaradi izvedbe pripojitve prenehala.

C. Pojav korona virusa in uveljavitev ukrepov za njegovo zaježitev

Izbruh okužb z virusom SARS-Cov-2 ob koncu leta 2019 na Kitajskem se je februarja 2020 razširil na območje držav Evropske unije in širom po svetu. Z namenom zaježitve in upočasnitve širjenja korona virusa so države aktivirale svoje državne načrte, na podlagi katerih so pričele z izvajanjem različnih protekcionističnih ukrepov. Posledice izvajanja ukrepov se globalno odražajo v gospodarskih aktivnostih različnih panog, med njimi zlasti v panogah turizem in gostinstvo.

Poslovna skupina Sava že od vsega začetka skrbno spremlja aktualno dogajanje v zvezi s širjenjem korona virusa v Sloveniji in svetu ter njegov vpliv na poslovanje družb v Skupini. Skladno z ukrepi pristojnih institucij in priporočili stroke so bili sprejeti potrebni ukrepi tako za zaščito zdravja zaposlenih, ostalih deležnikov in predvsem javnega zdravja kot tudi za minimiziranje učinkov na poslovanje ter zmanjšanje gospodarske škode. Dejavnost turizem, kot strateška usmeritev Skupine, je zaradi začasnega prenehanja poslovanja z dnem 17.03.2020 (skladno z odločbo Vlade Republike Slovenije) in predvidenega dolgotrajnega okrevanja ena izmed bolj prizadetih panog. Vse družbe v dejavnosti turizem so sprejele aktivnosti za ublažitev posledic. K omilitvi negativnih posledic epidemije pa bodo družbam v dejavnosti turizem pripomogli tudi interventni ukrepi, sprejeti s strani Vlade Republike Slovenije. Tudi matična družba Sava, d.d., je za omilitev posledic širjenja korona virusa sprejela vrsto varčevalnih ukrepov. Ključno je zagotavljanje likvidnosti in refinanciranje dolga, na kar močno vplivajo negotovosti, povezane s posledicami širjenja korona virusa.

Prioritete Poslovne skupine Sava ostajajo ohranitev čim večje zaposlenosti, zaključek že pričetih večjih dveh investicij, pripravljenost na ponovno poslovanje, korektno reguliranje odnosov s poslovnimi partnerji, skrb za likvidnost celotne Poslovne skupine Sava ter proučitev vpliva aktualnih dogodkov in ukrepov na poslovanje.

Družba Sava, d.d., v sodelovanju z odvisnimi družbami na podlagi aktualnih okoliščin, informacij, gospodarskih predvidevanj in ukrepov Vlade Republike Slovenije dinamično pripravlja različne scenarije vpliva negativnih posledic na poslovanje Poslovne skupine Sava. Predpostavke nadaljnjega uresničevanja Strategije Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., 2019–2023 ter Poslovnega načrta družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2020 so se s posledicami povezanimi s širjenjem korona virusa korenito spremenile.

2.4. Izjava upravnega odbora in posloводства za Poslovno skupino Sava

Upravni odbor potrjuje konsolidirane računovodske izkaze Poslovne skupine Sava za leto, končano na dan 31. decembra 2019.

Posloводство potrjuje, da so bile pri izdelavi konsolidiranih računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve in da konsolidirano poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja poslovne skupine in izidov njenega poslovanja za leto 2019.

Posloводство je odgovorno tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družb v okviru poslovne skupine ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki jih je sprejela Evropska unija.

Ljubljana, 22.4.2020

Upravni odbor Save, d.d.

**Izvršni direktor Save, d.d.
Gregor Rovanšek**

Klemen Boštjančič, predsednik

Dejan Rajbar, namestnik predsednika

Vanessa Grmek, članica

Matej Narat, član

Aleš Škoberne, član

2.5. Poročilo neodvisnega revizorja za Poslovno skupino Sava

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenia
VAT ID: SI62560085

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Fax: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe Sava d.d.

Mnenje

Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze družbe Sava d.d. in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju 'skupina'), ki vključujejo konsolidiran izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2019, konsolidiran izkaz poslovnega izida, konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa, konsolidiran izkaz sprememb lastniškega kapitala in konsolidiran izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč povzetek bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo konsolidirani finančni položaj skupine na dan 31. decembra 2019 ter njen konsolidiran poslovni izid in konsolidirane denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od skupine in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Pomembna negotovost v zvezi z delujočim podjetjem

Kot je razkrito v točki 2.3.5. Obvladovanje finančnega tveganja, je skladno s Sklepom o potrditvi prisilne poravnave obvladujoča družba Sava, d.d., poplačala finančne obveznosti do vseh upnikov, z izjemo treh, ki so hkrati lastniki. Finančne obveznosti družbe do teh treh upnikov v višini 50.902 tisoč EUR zapadejo v plačilo 30. aprila 2020. Te okoliščine nakazujejo na pomembno negotovost, ki lahko vzbudi bistven dvom v sposobnost družbe Sava, d.d., da nadaljuje kot delujoče podjetje. Obvladovanje tveganja delujočega podjetja je podrobneje pojasnjeno v točki. Naše mnenje v zvezi s tem ni prilagojeno.

Poudarjanje zadeve

Vpliv COVID-19 na poslovanje skupine

Kot je razkrito v pojasnilu 2.3.40 (Vpliv dogodkov po dnevu bilance stanja na računovodske izkaze Poslovne skupine Sava) k računovodskim izkazom bo pojav COVID-19 močno vplival na poslovanje skupine v letu 2020, vendar pa vpliv zaradi visoke negotovosti trenutno ne more biti zanesljivo ocenjen. Poslovodstvo je pripravilo najboljšo možno oceno potencialnega vpliva na poslovanje skupine za leto 2020. Podrobnejša razkritja v zvezi s tem so v pojasnilu 2.3.40. Naše mnenje v zvezi s tem ni prilagojeno.

Pogojne obveznosti

Kot je navedeno v pojasnilu 2.3.38 (Pojasnilo v zvezi s stanjem denacionalizacijskih zahtevkov v družbi Sava Turizem d.d.) k računovodskim izkazom so proti družbi v skupini sproženi različni zahtevki za denacionalizacijo. Ker ni možno zanesljivo oceniti prihodnjih obveznosti niti napovedati verjetnosti poravnave obveznosti, niso izpolnjeni pogoji za pripoznavanje rezervacij.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see <http://www.deloitte.com/si> for a more detailed description of DTTL and its member firms.

In Slovenia the services are provided by Deloitte revizija d.o.o. and Deloitte svetovanje d.o.o. (jointly referred to as "Deloitte Slovenia") which are affiliates of Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenia is one of the leading professional services organizations in the country providing services in audit, tax, consulting, financial advisory and legal services, through over 100 national and foreign professionals.

Deloitte revizija d.o.o. - The company is registered with the Ljubljana District Court, registration no. 1647105 - VAT ID SI62560085 - Nominal capital EUR 74,214.30.

© 2020. Deloitte Slovenia

Zaradi navedenega skupina v računovodskih izkazih na dan 31.12.2019 v zvezi z omenjenimi zahtevki ni pripoznala nikakršnih rezervacij. Pričakuje se dolgotrajni proces reševanja zahtevkov, ki lahko pomembno vplivajo na prihodnje poslovanje skupine. Naše mnenje v zvezi s tem ni prilagojeno.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z našo revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi konsolidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja skupine in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti poslovodstva in upravnega odbora za konsolidirane računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo skupino likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Upravni odbor je odgovoren za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so konsolidirani računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh konsolidiranih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol skupine.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva.

- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v spodobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v konsolidiranih računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.
- Pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v povezavi s finančnimi informacijami in poslovnimi dejavnostmi družb v skupini, da bi lahko izrazili mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih. Odgovorni smo za vodenje, nadziranje in izvajanje revizije skupine. Revizijsko mnenje je izključno naša odgovornost.

Upravni odbor med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščenca revizorka
Ljubljana, 17. april 2020

 Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

● **Izvršni direktor**

Gregor Rovanšek

gregor.rovansek@sava.si

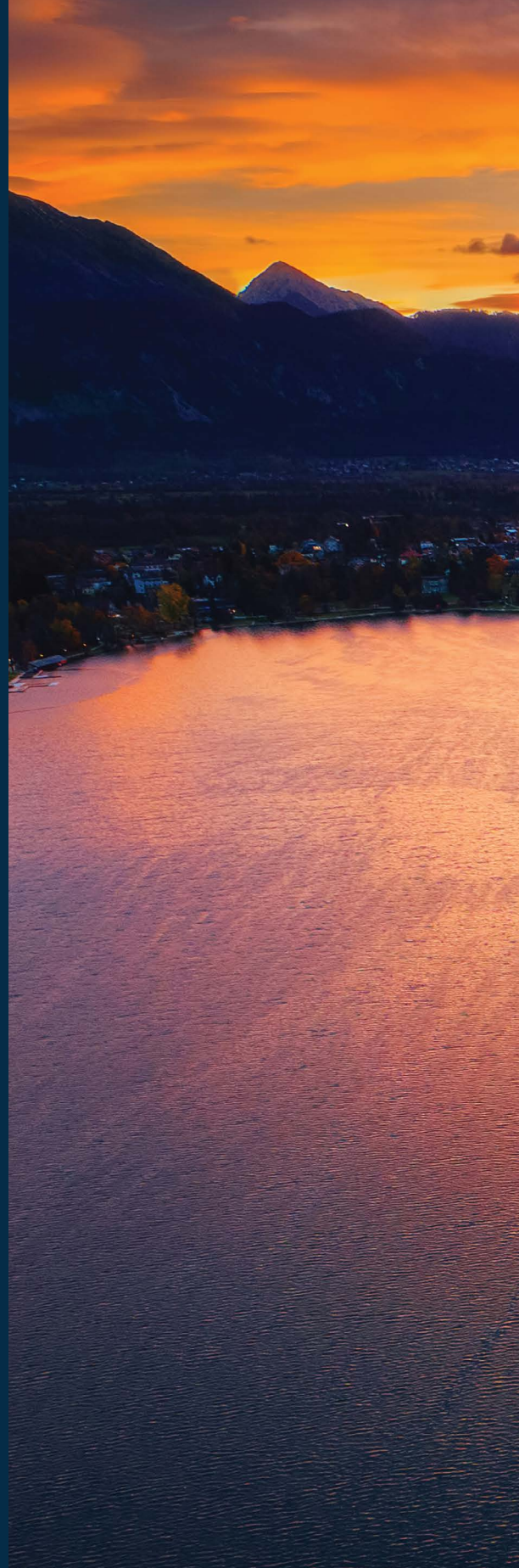
tel: 04 206 55 10

● **Tajništvo izvršnega direktorja**

Mojca Žižmond

mojca.zizmond@sava.si

tel: 04 206 55 10

Sava, d.d.
Dunajska 152, 1000 Ljubljana
T: 04 206 5510
F: 04 206 6446
E: info@sava.si